

Mendelova univerzita v Brně
Zahradnická fakulta v Lednici

Celosvětová produkce ovoce
Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce

Ing. Ivo Ondrášek, Ph.D.

Vypracoval

Jiří Bula

Lednice 2016

Čestné prohlášení

Čestně prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. O vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Lednici dne:

.....

Podpis

Poděkování:

Moje poděkování patří především mému vedoucímu práce, panu Ing. Ivu Ondráškovi, Ph.D. nejen za jeho cenné rady a informace, které mi během zpracovávání této práce poskytoval, ale také za čas, který mi věnoval. Dále bych chtěl poděkovat svojí rodině za podporu a akceptaci při psaní této práce. Nesmím zapomenout poděkovat také ostatním vyučujícím za rozšiřující a doplňující informace, které mi pomohly porozumět problematice celosvětové produkce ovoce.

Obsah

1	Úvod práce.....	8
2	Cíl práce.....	9
3	Literární přehled	10
3.1	Charakteristika produkčních oblastí.....	10
3.1.1	Čína.....	10
3.1.2	Indie	11
3.1.3	USA	14
3.1.4	Brazílie.....	17
3.1.5	Itálie	21
3.1.6	Turecko	23
3.1.7	Španělsko.....	24
3.1.8	Francie	25
3.1.9	Mexiko.....	26
3.1.10	Filipíny.....	30
3.1.11	Evropská unie	34
3.1.12	Česká republika.....	40
3.1.13	Stručná charakteristika 10 nejpěstovanějších ovocných druhů.	44
4	Diskuze	50
5	Závěr	52
6	Souhrn a Resume	53
6.1	Klíčová slova / Keywords	54
7	Použité zdroje	55
8	Přílohy.....	59
8.1	Seznam příloh.....	59

1 Úvod práce

Bakalářská práce na téma Celosvětová produkce ovoce, má za úkol seznámit čtenáře s největšími světovými producenty ovoce, v některém případě i přiblížit podporu nebo postoj k pěstování a ovoce v určitých koutech světa. Vzhledem k zadanému rozsahu práce jsou zde zaznamenána často jen čísla s krátkým komentářem, doplněným o vhodné přílohy, které pomohou dokreslit představu čtenáře o uvedené problematice. Práce pomůže představit ovoce nejen jako doplňkovou potravinu, jak ji můžeme znát z našeho prostředí, ale i jako nezastupitelnou složku potravy. Zejména v některých oblastech Afriky, Střední a Jižní Ameriky má ovoce nenahraditelný význam ať už v denní stravě obyvatelstva tak i z ekonomického hlediska. Ovoce představuje velice důležitou komoditu, která se obchoduje na celosvětové úrovni. Existují státy, které jsou ekonomicky závislé na obchodu s ovocem a jeho pěstování je jejich prioritou v zemědělském sektoru. Oproti tomu existují státy, které nedokáží ať už z politického, nebo jiného důvodu produkovat dostatek ovoce a tak se čím dál více stávají závislí na importu z jiných zemí. Například Česká republika, kde klesá výměra ovocných sadů a celková produkce ovoce. Navíc ubývá ve střední Evropě kdysi tak oblíbených zahrádkářských kolonií, a nekomerční produkce ovoce se stává spíše minulostí. Mladší generace nesdílí názory našich předků a je pro ni jednodušší si ovoce koupit, zde se naskýtá prostor pro import. Z celosvětového hlediska se ve světě rýsují produkční sféry, které zintenzivňují produkci a masivně exportují na velké trhy, jasným příkladem tohoto stavu je Kostarika.

2 Cíl práce

Cíle práce vycházející ze zadání by měli být, následující. Po přečtení mé práce by měl čtenář získat základní informace o nejpěstovanějších ovocných druzích a předních světových producentech ovoce. Vhodné přílohy pocházející z databáze FAO se budou prolínat s komentářem přibližují světovou produkci ovoce. Ze zadání plyne, že se má zpracovat grafický vývoj produkce za posledních 30 let. Vývoj je zachycen za dobu ještě delší pro lepší pochopení a poznání problematiky v produkci ovoce. V práci se čtenář dočte nejen o největších producentech, ale navíc byla doplněna o přehled produkce, exportu a importu ovoce v Evropské Unii a České republice. V poslední řadě práce pojednává o vývoji produkce nejpěstovanějších ovocných druhů.

3 Literární přehled

3.1 Charakteristika produkčních oblastí

V této části práce je popsáno deset největších světových producentů ovoce. Pro zpracování byly použity data převážně z FAOSTATU⁽¹⁾, USDA⁽²⁾ a z různých výhledových, situačních, výročních zpráv ministerstev zemědělství jednotlivých zemí. Obsah přiblíží čtenáři vývoj produkce v největších produkčních oblastech světa, jejich spektrum produkce a světově nejpěstovanější ovocné druhy.

3.1.1 Čína

Jak vyplývá z grafu (Graf 3, v příloze) Čína je největší světový producent ovoce, tato skutečnost se dá vysvětlit její rozlohou a geografickou polohou. Tím, že se rozléhá od tropického pásu přes celý subtropický pás a pás mírného klimatu, zahrnuje oblasti, které jsou vhodné pro pěstování ovoce všech uvedených pásů. Produkce ovoce v Číně však nebyla vždy na tak vysoké úrovni, jako je dnes. Trend rychlého narůstání objemu produkce započal až po roce 1989, do tohoto roku se objem produkce zvětšoval jen mírným tempem. Zlom nastal v roce 1989, od tohoto roku stoupá produkce rapidně.

Průměrná roční sklizeň všeho ovoce se aktuálně pohybuje na relativně nízké hodnotě 38 mil. tun (od roku 1961 do 2013). V roce 2013 činila celková sklizeň ovoce více jak 151 mil. tun, což tvoří 22,5% celkové světové produkce. Mezi nejpěstovanější druhy ovoce patří: jablka, hrušky, mandarinky, nektarinky, banány a další⁽³¹⁾. V roce 2015 produkce jablek pokračuje ve vzestupu. Zvýšení o 2,1 mil. tun na celkových 43 milionu tun, díky příznivému počasí a zvyšující se výměře sadů. Na rok 2015 byla prognóza vzestupu produkce hroznu o 0,8 mil. tun na celkových 9,6 mil. tun. V produkci hrušek si Čína udržuje prvenství, a navíc se produkce meziročně zvyšuje. Na začátku roku 2015 se předpokládalo, že produkce dosáhne hodnoty 19 mil. tun, možná i více, díky úrodnému a příznivému stavu v produkčních oblastech.⁽³⁰⁾

3.1.1.1 Export

Jablka zaujímají prvenství ve vývozu z Číny, největší odběratel je Ruská federace. Dalšími velkými vývozními artikly Číny jsou hrušky, grapefruity, pomeranče, hrozny a další. Holandsko je největším odbytištěm grapefruitů, v roce 2012 exportovala Čína celkových 124 000 tun grapefruitů, z toho 44 000 tun do Holandska, většinu zbytku do

Ruska ⁽³¹⁾. Pro export hroznů v roce 2015 byla prognóza nárůst o 35 tis. tun na celkových 165 tis. tun, jako artikl s nižší cenou a vyšší kvalitou se uplatní u čínských sousedů. Export hrušek na rok 2015 předpokládal vyšší o 28 tis. tun na celkových 360 tis. tun s rostoucí hodnotou na asijském trhu ⁽³⁰⁾.

3.1.1.2 Import

Import má narůstající tendenci, nejvíce se dováží z Chile, Nového Zélandu, Peru, jižní Afriky, Austrálie a Thajska. Importovány jsou převážně specifické regionální produkty, jako jsou durian, longan a mangostan. Stále více poutavější jsou chilské produkty na čínském trhu. V roce 2012 bylo do Číny importováno z Chile čerstvé ovoce a zelenina v hodnotě 572 mil. dolarů. Z tohoto množství jsou hlavní třešně, hrozny, švestky, jablka a kiwi. Z Vietnamu se importuje do Číny pitáje. Filipíny jsou dodavatelé banánů. USA jsou významným dodavatelem čerstvého ovoce do Číny, v roce 2012 tvořil import (ovoce + zelenina) hodnotu 317 mil. dolarů ⁽³¹⁾. Pro rok 2015 se předpokládalo pokračující navýšení importu hrušek z USA o 5 tis. tun, na celkových 15 tis. tun ⁽³⁰⁾.

Nový Zéland je nejdůležitější dovozce kiwi. Peru je důležitým dovozcem hroznů, na letošní čínský Nový rok (8.2.2016) bylo přivezeno z Peru do Číny 4 000 kontejnerů, což odpovídá 9 000 mil. balení. Jižní Afrika dováží hrozny a pomeranče. Nejdůležitější importované ovoce jsou banány, následované pitájou, vodními melouny, longany, hrozny a mangostany ⁽³¹⁾.

3.1.2 Indie

Indie je po Číně druhým největším producentem ovoce na světě (Graf 1; v příloze), (Graf 3; v příloze). Rozdílné klima vyskytující se na území Indie, zajišťuje příhodné podmínky pro pěstování odlišných druhů ovoce. Produkuje se zde ovoce jak tropického, tak mírného pásu. Nejvýznamnější indické oblasti produkující ovoce jsou: Maharashtra, Andhra Pradesh, Tamil Nadu, Gujarat, Karnataka, Uttar Pradesh, Bihar, Madhya Pradesh, West Bengal, Kerala, Jammu & Kashmir, Orissa a Assam. Za období 2012/2013 vyprodukovala Indie více než 80 mil. tun ovoce. Z celkových ploch 6,98 mil. hektarů, na kterých se pěstuje ovoce. Indie zaujímá světové prvenství v pěstování banánů, papáji a manga.

3.1.2.1 Banány

V roce 2013 vyprodukovala Indie 27,6 mil. tun banánů, což v roce 2013 tvořilo téměř 26% celosvětové produkce. Dlouhodobě (od roku 1961) tvoří produkce banánů v Indii téměř 20% celosvětové produkce. Nejdůležitější jsou odrůdy Dwarf Cavendish, Robusta, Rasthali, Poovan. Dalším důležitým ovocným druhem produkovaným v Indii je papája. V roce 2013 vyprodukovala Indie 5,5 mil. tun papáje, což tvoří 44,6% z celosvětové produkce. Poslední prvenství co se ovoce týče, náleží Indii v pěstování manga (zahrnující mangostan a kvajávu). V roce 2013 produkovala Indie 18 mil. tun manga, což tvořilo 32,6% celosvětové produkce. Pěstuje se zde přes 1000 různých odrůd, obchodně nejdůležitějších jich je asi 100, jsou to například odrůdy: Andhra Pradesh, Bihar, Gujarat, Haryana, Karnataka, Punjab. Největší producenti manga v Indii jsou státy: Andhra Pradesh (největší producent, téměř 25% indické produkce), Uttar Pradesh, Karnataka, Bihar, Gujarat and Tamil Nadu. Indické mango je speciální produkt charakteristický vysokou kvalitou a vysokým obsahem nutričních látek. Pěstuje se v oblastech okolo 1500 m.n.m. Roste nejlépe při teplotě 27 °C. Pro udržení vysokých kvalitativních standardů se využívá nejvyspělejších balíren, situovaných do blízkosti největších produkčních oblastí. S důrazem na požadavky různých zemí, se dodržují mezinárodní požadavky na výbavu a ošetřování, například ošetřování horkou vodou, horkou párou a ozařování. Specifický identifikační systém společně se sledování reziduí v plodech zaručují nezávadnost plodů pro konzumenty.

3.1.2.2 Hrozny

Stolní hrozny, pěstuje se na výměře 116 tis. hektarů, což odpovídá 1,7% celkové rozlohy Indie. Réva je v Indii úspěšně pěstována v nadmořské výšce 250 m.n.m. v oblastech se suchým a teplým klimatem. Moderní balírny disponují automatickým vzduchovým systémem pro chlazení a jsou používány u veškeré komerční produkce. Plní se rozsáhlý monitoring reziduí pesticidů v hroznech pro bezpečnost a nezávadnost pro spotřebitele. Pěstuje se více než 20 odrůd, tyto mohou být zařazeny do následujících 4 kategorií rozdělených na základě barvy bobulí a obsahu semen. Barevné semenné - Bangalore Blue, Gulabi. Barevné bezsemenné - Beauty Seedles, Shard Seedless. Bílé semenné - Anab-e-Shahi, Dilkhush (klon od Anad-eShahi). Bílé bezsemenné - Perlette, Pusa Seedless, Thompson Seedless, Sonaka, Manik Chaman.

Odrůda Thompson Seedles je nejpěstovanější odrůdou, zabírá se všemi jejími klony 55% vinic. Následuje Bangalore Blue s 15% a Anab-e-Shahi (Dilkhush) s 15%, Sharad Seedless (5%), Perlette (5%), Gulabi + Bhokri (5%). Majoritní produkční indické oblasti hroznů jsou: Maharashtra, Karnataka, Andhra Pradesh, Tamil Nadu, severozápadní část Punjab, Haryana, západní Uttar Pradesh, Rajasthan a Madhya Pradesh. Maharashtra je největší producent z výše uvedených, produkuje více než 82,5% z celkové produkce vinných hroznů v Indii.

3.1.2.3 Vlašské ořechy

Indie produkuje také vlašské ořechy, je to důležitý ovocný druh mírného pásma. Produkce v Indii se od roku 1961 zvýšila z 12 tis. tun na 36 tis. tun v roce 2013. Vlašské ořechy se pěstují v Indii v různých velikostech a typech skořápek. Největší produkční oblasti jsou: Jammu, Kashmir, Uttaranchal, Himachal Pradesh a Arunachal Pradesh.

3.1.2.4 Export Indie

Obrovská produkce nabízí příležitosti k exportu. Exportovány jsou především druhy jako je mango, vlašské ořechy, hrozny, banány a granátová jablka. Majoritní destinace pro ovoce z Indie jsou UAE, Bangladéš, Malajsie, UK, Holandsko, Pákistán, Saudské Arábie, Srí Lanka a Nepál. Na globálním trhu je obchod Indie s ovocem na úrovni necelého 1%, to je zapříčiněno zvyšující se spotřebou těchto produktů Indii samotnou. Mango jako jeden z nejdůležitějších vývozních artiklů, je vyváženo především do Spojených Arabských Emirátů, Saudské Arábie, Kataru a Nepálu. Vývoz hroznů je realizován do zemí jako jsou: Holandsko, Rusko, UK, Spojené Arabské Emiráty, Saudská Arábie. V roce 2013 Indie exportovala 148 tis. tun, to odpovídá asi 5,9% celkové produkce. Vývoz vlašských ořechů se realizuje především do Vietnamu, Anglie, USA, Egypta a Holandska.

Za této situace, kdy většina vyprodukovaného ovoce se spotřebuje v samotné Indii, se nabízí příležitost pro významný vývoj v tomto oboru a to v infrastruktuře nejnovějšího chladírenského řetězce, což zaručují kvalitu produktů. Veřejný sektor nabízí pomoc s prodejem v zemi⁽¹⁴⁾.

3.1.3 USA

Dle grafu (Graf 1; v příloze) je USA třetí největší světový producent ovoce. V roce 2013 tvořila produkce ovoce USA 4% celkové produkce, to znamená téměř 27 mil. tun. ovoce. V roce 1995 přesáhl objem celkové produkce 30 mil. tun. Produkce v roce 1999 se přiblížila dokonce k hranici 33 mil. tun. Ta do roku 2013 nebyla překročena, ba naopak. Od roku 1999 produkce ovoce USA spíše klesá, a v roce 2013 se produkce téměř rovná objemu v roce 1990 (Graf 3; v příloze).

3.1.3.1 Pomeranče

Spojené státy jsou v celosvětovém měřítku na druhé pozici v produkci pomerančů, produkce pomerančů v USA o roku 1961 stoupala od objemu produkce 4 mil. tun do roku 1980 kdy produkce přesáhla 10 mil. tun, poté produkce klesala na hranici 6 mil. tun. V roce 1985 začala produkce opět nabírat stoupající tendenci a v roce 1998 přesáhla produkce prozatím nejvyšší hranici 12 mil. tun. Od roku 1998 produkce klesá, a posledních 10 let se pohybuje okolo 7 mil. tun. V roce 2013 vyprodukovaly USA 7,56 mil. tun, což tvořilo 10,6% celosvětové produkce pomerančů. V tomto roce USA dohání Čína svými 7,3 mil. tun (10,2%). 60% americké produkce pomerančů pochází z Floridy a dalších 40 % z Kalifornie. V roce 2014 byla celkové produkce pomerančů USA 6,4 mil. tun. V roce 2015 došlo k poklesu na 5,4 mil. tun⁽⁶⁾.

Část produkce pomerančů je zpracovávána na pomerančový džus, který je významnou komoditou⁽³²⁾.

3.1.3.2 Hrozny

Stolní hrozny jsou další velice důležitou komoditou, dá se říci, že dle FAOSTATU⁽¹⁾ produkce stolních hroznů od roku 1961 bez větších odchylek neustále zvyšuje svůj objem. V roce 2013 byla produkce 7,74 mil. tun. Dle grafu (Graf 9; v příloze) je USA 4. největší producent vinných hroznů na světě. V roce 2014 se produkce dostala na 7,8 mil. tun. Kalifornie je největší produkční oblastí v USA, v roce 2014 produkovala 6,8 mil. tun (87% americké produkce). V roce 2015 byla produkce hroznů 7,3 mil. tun. Další důležité oblasti pro pěstování révy jsou Arkansas, Georgia, Michigan, Missouri, New York, North Carolina, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Texas, Virginia a Washington.

3.1.3.3 Jablka

Druhou nejvíce spotřebovávanou ovocnou plodinou po pomerančích jsou v USA jablka. V roce 2012 byla průměrná spotřeba asi 20 kg na jednoho obyvatele, v tomto množství je zahrnutá spotřeba jak jablek čerstvých, tak zpracovaných (džus, cider). Zajímavostí je, že stát Washington vyrábí 40% americké produkce jablečného džusu a cideru. New York zpracovává 35% jablek určených na zpracování, čímž obsazuje první místo v tomto oboru. V roce 2013, vyprodukovaly spojené státy 4,69 mil. tun jablek, v roce 2014 5,075 mil tun a v roce 2015 produkce klesla na 4,6 mil. tun⁽³³⁾.

Největší produkční oblasti jablek USA jsou následující: California, Washington, New York, Pennsylvania, Virginia. V roce 2006 tvořily tyto nejpěstovanější odrůdy 90% americké produkce Gala, Golden Delicious, Granny Smith, Fuji, McIntosh, Rome, Empire, York, Jonathan, Idared, Cortland, Stayman, Newtown, Northern Spy. Mezi nově využívané odrůdy patří Braeburn, Cameo, Ginger Gold, HoneyCrisp a Pink Lady.

3.1.3.4 Grapefruit

Jsou čtvrtou nejpěstovanější plodinou USA, v roce 2015 bylo vyprodukováno 870 tis. tun. Mezi nejpěstovanější odrůdy patří Florida pink, Pink, White. Tato skupina zahrnuje i pomelo. Na rok 2016 je předpovídána produkce grapefruitů na 807 tis. tun.

3.1.3.5 Mandarinky, tangerinky

Produkce mandarinek a tangerinek v roce 2015 byla 843 tis. tun. Největší producent je Kalifornie, poté Florida a Arizona. Na rok 2016 se předpovídá produkce 907 tis. tun⁽⁶⁾.

3.1.3.6 Broskve a nektarinky

V roce 2010 dosahovala produkce objemu 1,3 mil. tun, od tohoto roku produkce klesá, a v roce 2015 by měla dosahovat 946 tis. tun. Broskve se dělí na dva základní druhy a to na „clingstone“ a „freestone“. Clingstone mají dužninu plodu srostlou pečkou, používají se převážně pro zpracování. Freestone se lehce oddělují od pecky, jsou vhodné pro přímý konzum. V USA jsou nejčastější broskve se žlutou dužninou, které mají vyvážený poměr cukrů a kyselin. Dále se vyskytují broskve s bílou a červenou dužninou. Broskve s bílou dužninou se běžně vyskytují v asijských zemích, u USA po nich vzrůstá poptávka, protože mají nižší obsah kyselin, jsou sladší a méně kyselé. Sezóna pro sklizeň clingstone broskví v Kalifornii je v měsících červenec, srpen.

Pro broskve freestone od dubna do října. V ostatních jižních státech jako je Jižní Karolína, Georgia sklízí broskve od července do září. V roce 2014 se prodalo 47 % produkce jako čerstvého ovoce určeného pro přímý konzum. Většina takto prodaných broskví se prodává na místních farmářských trzích. Plody známé jako „donut“, nebo „saturn“ jsou žádané. V roce 2014 bylo zpracováno 53% produkce, z toho 75% konzervováno, 21% zmrazeno a zbylé množství buď sušeno, nebo zpracováno jinak. V roce 2014 se vyprodukovalo v USA 838 tis. tun broskví. Kalifornie je lídr, vyprodukovala 630 ti. tun. Produkuje 49% z americké produkce pro přímý konzum a 96% americké produkce pro zpracovatelský průmysl. Následuje ji Jižní Karolína, Georgia a New Jersey.

Co se nektarinek týče, v roce 2014 94% celkové produkce USA pochází z Kalifornie a to odpovídá 196 tis. tun. 6% z Washingtonu, 12,8 tis. tun. V roce 2015 bylo sklíženo z celkové výměry 9150 ha⁽³⁴⁾.

3.1.3.7 Hrušky

6 největších produkčních oblastí hrušek v USA jsou Kalifornie, Michigan, New York, Oregon, Pennsylvania a Washington. Státy Kalifornie, Oregon a Washington mají největší podíl na celoamerické produkci hrušek. V roce 2014, byl Washington lídr s produkcí 377 tis. tun v hodnotě 233,8 mil. dolarů. Oregon produkoval 195 tis. tun v hodnotě 127,4 mil. dolarů. A Kalifornie produkovala 171 tis. tun v hodnotě 88,6 mil. dolarů.

3.1.3.8 Meruňky

Obchodní sezona pro meruňky je v USA od května do srpna, závisí na poloze pěstitelské oblasti. Mezi největší producenty patří státy Kalifornie, Utah, Washington. V současné době se asi 40% produkce prodá jako čerstvé ovoce. Zbýlých 60% se využívá ve zpracovatelském průmyslu. Prodej meruňek jako čerstvého ovoce je z pohledu pěstitelů výhodnější, protože cena bývá až 3x vyšší než u meruňek pro zpracování. Ale taky bývají na sklizeň pro přímý konzum vyšší náklady, protože se meruňky musí sbírat ručně. A manipulace s nimi musí být opatrná, aby byla zaručena jakost plodů. Příklady zpracování jsou například sušení, konzervované, mražené, nebo se z nich vyrábějí marmelády a želé. Zpracovatelé často spolupracují s pěstiteli, protože pěstitelé často mají dobré nápady jak meruňky zpracovat, ale nemají dostatečné know-how, nebo

vybavení. Další důvod spolupráce je potřebná vysoká kapacita na balení a expedici plodů, protože plody po sklizni rychle degradují, a tak musí být co nejdříve expedovány na trh.

3.1.3.9 Export USA

Mexiko je největší odbytiště jablek následováno Kanadou. Další trhy pro export amerických jablek jsou Indie, Taiwan a Hongkong. Export nektarinek a broskví z USA v roce 2010 přesahoval 100 tis. tun. Ale poměrně k poklesu produkce klesá i export, a proto v roce 2015 byl export toho artiklu 81 tis. tun. Hlavní vývozní trhy tvoří Kanada, Mexiko a Taiwan. Export třešní byl v roce 2015 88 tis. tun, na rok 2016 se předpokládá 82 tis. tun nebo méně. Hlavní trhy kam jsou třešně vyváženy: Kanada, Jižní Korea a Hongkong. Kanada, Mexiko a Taiwan jsou hlavní místa vývozu broskví a nektarinek. V roce 2013 vyvezly USA 203 tis. tun hrušek. Hlavní místa vývozu byly Mexiko, Kanada a Rusko.

3.1.3.10 Import USA

V roce 2012 USA importovaly 183 tis. tun jablek, hlavními dodavateli byli Chile, Nový Zéland a Kanada. 1,78 mil. m³ bylo v roce 2012 importováno nemraženého jablečného džusu, hlavní zdroje těchto dodávek byla Čína, následována Argentinou a Chile. Import hroznů se pohybuje okolo 500 tis. tun ročně. Import broskví a nektarinek do USA je zabezpečován z Chile, v roce 2016 se předpokládá nárůst na 36 tis. tun. Import třešní v roce 2015 o objemu 13 tis. tun byl zabezpečen z Kanady. V roce 2016 se očekává nárůst na 15 tis. tun. nebo ještě větší. Broskve a nektarinky dováží USA z Chile. USA importovaly v roce 2014 81 tis. tun hrušek, hlavní dovozci jsou Argentina, Jižní Korea, a Chile.

3.1.4 Brazílie

Dle grafu (Graf 1; v příloze) je Brazílie 4. největší producent ovoce. V roce 1961 byla produkce 6,87 mil. tun. Od tohoto roku produkce stoupala ročně průměrně o 3,5 % až do roku 1997, kdy byla produkce ovoce v Brazílii 37,33 mil. tun. Od roku 1997 nedošlo k žádnému většímu výkyvu, a produkce se pohybovala mezi 34,00 a 39,00 mil. tun. V roce 2011 se produkce dostala na prozatímní maximum a to na hodnotu 40,45 mil. tun. V roce 2013 vyprodukovala Brazílie 37,77 mil. tun ovoce⁽¹⁾. Brazílské ovoce má stoupající význam a to jak na domácím tak i zahraničním trhu. Brazílie usiluje o zvýšení

produkce a větším podílu na světovém vývozu. Od roku 2014 probíhá projekt Agronegócio – Brasil 2013/14 a 2023/24, který strategicky upravuje brazilskou zemědělskou výrobu, podporuje zvýšení objemu produkce nejen ovoce a předpokládá budoucí prosperující zemědělství a díky němu dobývání nových trhů. Brazílie si dala za cíl jisté kvóty, kterých hodlá dosáhnout. Ty, které se týkají ovoce, jsou popsány dále. Do roku 2025 má vzrůst produkce banánů o 9,1%, na hodnotu 7,88 mil. tun. Do roku 2025 by produkce manga měla vzrůst ve srovnání s rokem 2014 o 25,9%, a papája o 12,6%. Ke zvětšení poměru mezi produkcí a exportem by mělo dojít u manga a to o 16%. U ostatních ovocných druhů se tato změna bude pohybovat v rozmezí 1–2%⁽¹²⁾.

3.1.4.1 Pomeranče

Brazílie je největší světový producent pomerančů. Do roku 1997 rostl objem produkce až na hodnotu 23,05 mil. tun pomerančů. Od tohoto roku produkce pomerančů klesala do roku 2001 na hodnotu 17,00 mil. tun. A od roku 2001 se produkce nemění a pohybuje se mezi 17,00 a 20,00 mil. tun. Pro rok 2016 se předpokládá nárůst produkce o 3% na 16,70 mil. tun, na základě očekávaným zvýšeným výnosům. Objem pomerančů na zpracování se na rok 2016 očekává zvýšený o 2% na 11,20 mil. tun⁽³²⁾. Na základě programu na zvýšení produkce důležitých zemědělských plodin, se u pomerančů počítá se snížením produkce z objemu roku 2015 13,7 mil. tun na objem 13,6 mil. tun v roce 2025. Tento klesající trend odpovídá plánovanému snížení pomerančových plantáží ze současných 615 tis. ha na zhruba 480 tis. ha. To znamená roční snížení růstu asi 2,4%, k tomuto snížení dojde především sníženou aktivitou v Sao Paulu. V roce 1990 měla Brazílie celkových 914 tis. ha ploch, kde produkovala pomeranče. Sao Paulo jakožto hlavní brazilský producent pomerančů měl v roce 1990 723 tis. ha pomerančových ploch. Do roku 2013 se celková plocha zredukovala na 719 tis. ha a v Sao Paulu na 457 tis. ha. Snížením ploch se ustálila produkce v Sao Paulu na hodnotě okolo 13 mil. tun. Pro rok 2015 se odhaduje produkce 13,742 mil. tun, do roku 2025 se tato hodnota má snížit o 0,7% na 13,64 mil. tun. Výnosnost aktuálních ploch se pohybuje v rozmezí 20 – 22 tun/ha a má klesající tendenci. Oblasti, ve kterých bude zlikvidován porost pomerančovníků, se bude využívat pro zakládání jiných hospodářsky důležitých plodin, využije se například pro cukrovou třtinu, sóju, kukuřici, arašidy, nebo rajčata.

3.1.4.2 Banány

V roce 2014 byla celkové produkce banánů v Brazílii 7,16 mil. tun. Produkční oblasti banánů jsou nejvíce ze všech rozptýleny po celé zemi, Sao Paulo a Bahia jsou hlavními producenty, v roce 2014 produkovaly 30% z celkové národní produkce banánů. Sao Paulo v roce 2014 produkovalo 1,205 mil. tun (16,8%). Následováno oblastem Bahia s 1,07 mil. tun (15%). Minas Gerais produkovalo 815 tis. tun (11,4%), Santa Catarina 706 tis. tun (9,9%), Pará 594 tis. tun (8,3%)⁽¹²⁾. Od roku 1961 až do roku 1972 produkce banánů zaznamenala značný růst, z hodnoty 28,23 mi. tun na 58,52 mil. tun. V roce 1973 se produkce propadla na 36,77 mil. tun, od tohoto roku má produkce stoupající tendenci. V roce 2007 vystoupala produkce banánů na hodnotu 70,98 mil. tun, poprvé došlo k překročení hranice 70,00 mil. tun. Od tohoto roku se objem produkce pohybuje přibližně kolem hodnoty 70,00 mil. tun.

3.1.4.3 Ananas

Další důležitý ovocný druh Brazílie je ananas. Z globálního pohledu jeho produkce od roku 1961 stoupá, místy došlo k větším výchytkám, ale tendence je stále rostoucí. Ananas je 3. nejprodukovanější ovocnou plodinou Brazílie. Produkce v roce 2013 činila 24,83 mil. tun.

3.1.4.4 Jablka

Santa Catarina a jižní Rio Grange jsou největší producentské oblasti a tvoří až 95% národní produkce. V roce 2014 produkovala Brazílie 1,292 mil. tun jablek. Největším producentem jablek v Brazílii jsou Santa Catarina s 49,7% brazilské produkce, v hodnotě 642 tis. tun, a následuje jižní Rio Grande, které produkuje 46,2% z národní produkce, což odpovídá 596 tis. tun. Pro rok 2015 je předpovídáno 1.293 mil. tun, v rámci programu by produkce jablek měla zůstat o 31,2% na objem 1,697 mil. tun. Produkce hroznů o 21,21% na objem produkce 1,697 mil. tun.

3.1.4.5 Hrozny

Producenti hroznů se soustřeďují na jih země, mimo Pernambuco, které leží v severní části Brazílie⁽¹²⁾.

Produkce v jižním Rio Grande je určena pro zpracování, produkce ze severovýchodu pro export a stát Sao Paulo produkuje stolní hrozny⁽³⁵⁾. V roce 2014 dosáhly hlavní producentské oblasti produkce 1,483 mil. tun. Z toho jižní Rio Grande 848 231 tun

(57,2%), Pernambuco 237 367 tun (16%), Sao Paulo 151 960 tun (10,2%), Paraná 84 tis. tun (5,7%). Na rok 2015 je předpokládaná produkce 1,482 mil. tun, ta se do roku 2025 má zvýšit na hodnotu 1,795 mil. tun, což odpovídá zvýšení o 21,1%. Aktuální plocha na které se pěstují hrozny má rozlohu 50 tis. ha. Do roku 2025 by se plochy měly zvětšit o 9,7% na 55 tis. ha.

3.1.4.6 Export

V roce 2014 dosáhl vývoz čerstvého ovoce hodnoty 877,6 mil. dolarů. Celkový objem vyvezeného ovoce byl 778 tis. tun. Čerstvá papája, mango jsou plody, které v letech 2013 a 2014 tvořili největší podíl na vývozu ⁽¹²⁾. Banány se v roce 2014 vyvezly v množství 87 tis. tun, do roku 2025 je plánovaný vývoz 112 tis. tun, zvýšení exportu banánů o 29,9%. V roce 2014 byl vývoz pomerančů 2,8 mil. tun, do roku 2025 počítá program se zvýšením exportu na 2,42 mil. tun, což je zvýšení o 16,9%. Vývoz papáji v roce 2014 byl na úrovni 35 tis. tun, plánovaný vývoz do roku 2025 je ve výši 50 tis. tun, zvýšení o 43,1%. Vývoz hroznů v roce 2014 byl na úrovni 30 tis. tun, do roku 2025 je plánovaný vzrůst na 44 tis. tun (vzrůst o 48,5%).

3.1.4.7 Import

V roce 2014 došlo k nárůstu v importu jablek a tak dosáhl výše 116 tis. tun. Na rok 2015 se předpokládal import v podobné výši. Největším dovozcem je Argentina, na rok 2015 ale brazilské ministerstvo zemědělství zakázalo dovoz z Argentiny, z důvodů výskytu obaleče jablečného (*Cydia pomonella*), což je častý škůdce v jabloňových sadech. V roce 2014 publikovalo brazilské ministerstvo zemědělství Brazílii jako prostou tohoto škůdce. Dovoz hrušek v roce 2014 zvýšil na hodnotu 208 tis. tun, což byl v porovnání s 189,6 tis tun z roku 2013 nárůst o 10%. Největší dovozce hrušek do Brazílie je Argentina, dále Španělsko a Portugalsko. Ale hrušky z pyrenejského poloostrova dozrávají ve stejnou sezónu jako hrušky v USA. Hrušky z pyrenejského poloostrova před americkými mají vyšší rychlost nakládky a rychlejší přepravu, proto jsou upřednostňovány. Ty argentinské mají, ale vždy přednost před pyrenejskými i americkými, protože tyto čelí 10% clu. Dovoz hroznů je zabezpečován především z Chile, v tomto ohledu Chile zabírá 77% brazilského importu hroznů. V roce 2014 importovala Brazílie téměř 29 tis. tun, na rok 2015 se předpokládá zvýšení minimální, nebo nárůst o 1% ⁽³⁵⁾.

3.1.5 Itálie

3.1.5.1 Hrozny

Dle grafu (Graf 9; v příloze) z celosvětového hlediska a dlouhodobého průměru vede Itálie jako největší producent hroznů na světě. O roku 1961 do roku 1980 měla produkce stoupající tendenci. V tomto roce byla produkce maximální a to 13,24 mil. tun. Od roku 1980 objem produkce dlouhodobě klesá⁽¹⁾. Itálie společně se Španělskem a Francií tvoří hlavního producenta evropských hroznů. V roce 2013 byla produkce 8 mil. tun. V roce 2014 vyprodukovala Itálie 31,7% evropské produkce, což odpovídá hodnotě 7,16 mil. tun. Italská produkce se soustřeďuje na jih země, nejvíce produkuje oblast Apulia a Sicílie, dohromady produkují asi 95% italské produkce. Italia, Victoria a Red Globe jsou nejpěstovanější odrůdy, jsou pěstovány na ploše asi 66% celkových vinic. V posledních 5 letech v Itálii graduje přechod na pěstování bezsemenných (seedlees) kultivarů, to je zapříčiněné vzrůstající hodnotou na evropských trzích. Sugaone a Crimson, jsou nejpoblárnější bezsemené odrůdy, následují je Thompson, Centennial a Sublime. Přesto všechno jsou plochy vinic v posledních 4 letech klesající z důsledku nedostatečných investic. Produkce na rok 2015 byla předpovídána jako vzrůstající, díky ideálnímu počasí během kvetení. Kvalita hroznů se očekává velmi dobrá. Rané odrůdy jako jsou Black Magic a Vittoria jsou prodávány od května do července. Plody středně raných a polních odrůd jako jsou Italia, Paliery, Pizzutello Bianca a Red Globe pocházejí nejvíce z oblastí Sicílie, Abruzzo, Apulia, Basilicata a Sardinie. Tyto odrůdy jsou sklizené od srpna do prosince.

3.1.5.2 Jablka

Itálie následuje Francii a je druhý největší producent jablek v EU. Dle grafu (Graf 7; v příloze) je 4. světový producent jablek. Dle FAO⁽¹⁾ v roce 1961 byla produkce jablek v Itálii 2,167 mil. tun. Od tohoto roku se produkce rapidně nezvýšila ani nesnížila, z dlouhodobého hlediska se stále udržuje okolo hodnoty 2 mil. tun. V roce 1982 dosáhla prozatímního maxima a to hodnoty 2,6 mil. tun. V roce 2013 byla produkce 2,15 mil. tun. V roce 2014 se zvýšila na 2,45 mil. tun jablek. Na rok 2015 se předpokládá pokles sklizně o 5,2% na hodnotu 2,33 mil. tun. Nejpěstovanější odrůdy jsou: G. Delicious, R. Delicious, Imperatore, Stayman, Gala, Granny, Gloster, Elstar,

Annurca, Renette, Jonagold, Jonathan, Braeburn, Idared, Fuji a Cripps Pink. Alto Adige a Trentino jsou největší italské produkční oblasti jablek⁽¹⁶⁾.

3.1.5.3 Citrusy

V roce 2002 byla Itálie v Evropě na druhém místě v produkci citrusů, s objemem produkce 3 mil. tun. Itálii následuje dále Řecko s 1,3 mil. tun. V roce 2014 vyprodukovala Itálie 3,14 mil. tun citrusů⁽³⁶⁾.

3.1.5.4 Broskve a nektarinky

V roce 1992 byla produkce broskví a nektarinek v Itálii na maximu, produkovalo se 1,8 mil. tun, od tohoto roku produkce kolísá a pozvolna klesá, v roce 2013 byla produkce 1,4 mil. tun⁽¹⁾.

3.1.5.5 Hrušky

V roce 2013 bylo v Itálii 34 241 hektarů hrušňových sadů, v roce 2014 tato plocha vzrostla na velikost 32 690 ha, pro rok 2015 byla předpokládána stejná hodnota. V poslední dekádě klesají produkční plochy hrušní z důvodu nedostatku ziskových investičních příležitostí v tomto odvětví. Navzdory nové výsadbě, sklízená plocha v roce 2013 byla 31 526 ha a v roce 2014 se snížila na plochu 30 145 ha. Pro rok 2015 byla předpokládána sklízená plocha 30 000 hektarů. Nejpěstovanější odrůdy jsou Abate Fetel, což je dominantní odrůda. Následuje ji Wiliamsova, Conference, Kaiser, Corsica-Ercollini a Doyene du Comice. Produkce v roce 2014 dosáhla hodnoty 736 tis. tun. Na rok 2015 se předpokládala produkce v objemu 730 tis. tun, počítá se snížením větším než 1% oproti sezoně 2014.

3.1.5.6 Export

V roce 2014 Itálie exportovala navzdory ruskému embargu 1,12 mil. tun jablek. Díky navýšení vývozu do Egypta o 132%, Saudské Arábie o 77%, Alžíru o 76% a Španělska o 26%. Většina produkce hrušek je v Itálii zkonsumována, vyváží se asi 20%. Navzdory ruskému embargu Itálie v roce 2014 vyvezla 165,38 tis. tun. To je o 13% více než v předchozím roce. Stalo se tak díky zvýšenému vývozu do Rumunska o 82%, Chorvatska o 58%, Rakouska o 29%, Francie o 10% a Německa o 4,6%. V roce 2014

Itálie exportovala 443 tis. tun stolních hroznů. Největší množství do Německa a to téměř 103 tis. tun. Francie odebrala 92,7 tis. tun a Polsko 48 tis. tun. Německo, Polsko a baltské státy preferují větší hrozny z Apulitanu, naproti tomu Francie preferuje menší ze Sicílie. Nové a strategické trhy jsou reprezentovány severní Afrikou, středovýchodní a severní Evropou. Jako důsledek ruského embarga 9 300 tun stolních hroznů bylo staženo z trhu a darováno charitě. Nicméně, plody bezsemenných odrůd nebyly postiženy ruským embargem, protože jsou vyváženy především do Velké Británie, skandinávských zemí a Spojených Arabských Emirátů.

3.1.5.7 Import

V roce 2014 importovala Itálie 40,8 tis. tun jablek, 6,69 tis. tun z Francie, 5,95 tis. tun z Německa, 4,61 tis. tun z České republiky, 4,57 tis. tun ze Slovenska a 3,89 tis. tun z Chile. V roce 2014 Itálie importovala 98 tis. tun hrušek. 27 tis. tun jich bylo ze Španělska, 25 tis. tun z Argentiny a 16,7 tis. tun z Chile. V roce 2014 importovala Itálie 21,9 tis. tun stolních hroznů a to především z Holandska (5 668 tun), Španělska (5 032 tun), Egypta (3 137 tu) a Chile (2 113 tun)⁽³⁶⁾.

3.1.6 Turecko

3.1.6.1 Hrozny

Největší podíl na produkci ovoce v Turecku mají hrozny, průměrně o roku 1961 se jejich produkce pohybuje okolo 3,5 mil. tun. V roce 2011 dosáhla produkce hroznů maxima, když se vyšplhala až na hranici téměř 4,3 mil. tun. Od tohoto roku dochází k mírným propadům. V roce 2013 byla produkce hroznů 4 mil. tun.

3.1.6.2 Jablka.

V roce 2014 vyprodukovalo Turecko 2,48 mil. tun jablek. Na ro 2015 bylo předpokládáno vzchopení poničených sadů z minulých let a navýšení produkce na 2,7 mil. tun.

3.1.6.3 Mandarinky a tangeriny

Turecko je 5. největší producent tohoto ovocného druhu. V roce 2013 produkovalo Turecko 880 tis. tun, v roce 2014 stoupla produkce na prozatímní maximum a to na 960 tis. tun. Na rok 2015 byla předpovídána ještě vyšší produkce, navýšení o 80 tis. tun na hodnotu 1,04 mil. tun.

3.1.6.4 Broskve a nektarinky

V roce 2013 bylo sklizeno rekordních 637 tis. tun broskví a nektarinek. V roce 2014 došlo k poškození kvůli špatnému počasí a tak produkce klesla, na rok 2015 se předpokládá opětovné zvýšení produkce za předpokladu dobrých růstových podmínek. Produkce by měla vystoupat v hodnotě 520 tis. tun. V roce 2014 vyprodukovalo Turecko 532 tis. tun broskví. V roce 2014 vyprodukovalo Turecko 2,45 mil. tun citrusů.

3.1.6.5 Export Turecko

V roce 2011 vyváželo Turecko 747 tis. tun. mandarinek. V roce 2012 došlo k poklesu na 406 tis. tun. A v roce 2013 opětovně navýšil na 549 tis. tun. V roce 2014 došlo opět k nárůstu a to i přes ruské embargo na hodnotu 615 tis. tun. Na rok 2015 se předpokládá snížený vývoz na objem 460 tis. tun. Na rok 2015 je předpokládaný navýšený export jablek o 62 tis. tun, v důsledku vyššího exportu do Egypta a Iráku. Předpokládaný objem je tedy 190 tis. tun. Export broskví a nektarinek dle prognóz dosáhne navýšení o 54%⁽¹⁵⁾.

3.1.7 Španělsko

3.1.7.1 Citrusy

Španělsko je v Evropě primární producent citrusů v Evropě, v roce 2002 produkovalo Španělsko 5,6 mil. tun. V roce 2014 vyprodukovalo 59,8% evropské produkce citrusů, což odpovídá 7,04 mil. tun.

3.1.7.2 Jablka

V roce 2014 vyprodukovalo Španělsko 631 tis. tun jablek.

3.1.7.3 Hrozny

V roce 2014 vyprodukovalo Španělsko 29,6% evropské produkce hroznů, což odpovídá hodnotě produkce 6,69 mil. tun.

3.1.7.4 Broskve

V roce 2014 produkovalo Španělsko 931 tis. tun broskví⁽¹⁵⁾

3.1.7.5 Banány

Španělsko jako jeden z mála evropských států produkuje i vybrané druhy tropického ovoce, mezi nimi jsou banány. Příhodné podmínky pro pěstování banánů ve

španělsky jsou na Kanárských ostrovech, produkující ostrovy jsou Tenerife, La Palma, Grand Canaria, Lo Gomera, El Hierro, Lanzarote, Fuerteventura, poslední dva produkují minimálně. Políčka jsou ve vlastnictví malých pěstitelů, 80% jich jsou ve velikosti do 1 hektaru. V těžko přístupných oblastech na šesti ostrovech, kde se často nedostane mechanizace probíhá sklizeň převážně tradičně ručně⁽²⁷⁾. ASPROCAN (La Asociación de Organizaciones de Productores de Plátanos de Canarias) je asociace sdružující 100% všech kanárských pěstitelů banánů, sdružuje 8 224 nezávislých pěstitelů s 9 100 hektary banánových polí. V roce 2013 obdržely kanárské banány označení Plátano de Canarias, které je registrováno v rejstříku chráněných zeměpisných označení a všechny balení banánů jsou tímto označovány, což napomáhá zviditelnit kvalitu a originalitu kanárských banánů. V roce 2004 produkovalo Španělsko 418 tis. tun banánů, V roce 2014 to bylo 364 tis. tun, mezi těmito roky objem produkce kolísal v rozmezí od 340 tis. tun do 435 tis. tun⁽²⁸⁾.

3.1.8 Francie

Mezi nejpěstovanější ovoce Francie patří vinné hrozny, jablka, broskve a nektarinky, hrušky, švestky, meruňky a další. Produkce ovoce ve Francii dlouhodobě stěle klesá, v roce 1973 byla produkce ovoce na úrovni 17 mil. tun. Ale v roce 2013 se produkce pohybovala za hranicí 8 mil. tun.

3.1.8.1 Stolní hrozny

Od roku 1979 produkce stolních hroznů ve Francii klesá, v roce 1979 se zde produkovalo téměř 12,5 mil. tun hroznů, v roce 2013 už to bylo jen 5,5 mil. tun⁽¹⁾. V roce 2014 vyprodukovala Francie 17% evropské produkce hroznů, což odpovídá hodnotě produkce 3,84 mil. tun.⁽¹⁵⁾

3.1.8.2 Jablka

Francie vede v Evropské unii, co se produkce jablek týče, i přes zmenšující se produkci, která klesá od roku 1970 z objemu 3,9 mil. tun. V roce 1990 produkovala Francie téměř 3 mil. tun, v roce 2000 to bylo 2 mil. tun jablek, v roce 2012 byla produkce 1,4 mil. tun a v roce 2013 produkce stoupla na 1,7 mil. tun jablek⁽¹⁾.

3.1.8.3 Broskve a nektarinky

Od roku 1971 produkce broskví a nektarinek kontinuálně klesá, zatím co v roce 1970 byla produkce v maximu přes 700 tis. tun, v roce 2013 už je 233 tis. tun

3.1.8.4 Hrušky

Produkce hrušek na území Francie se taktéž zmenšuje. Ještě v roce 1987 činila produkce 490 tis. tun, v roce 2013 už to bylo jen 149 tis. tun, a to došlo vzhledem k předešlému roku k mírnému nárůstu.

3.1.9 Mexiko

Produkce Mexika se kontinuálně zvyšuje (Graf 3; v příloze). V roce 1961 byla produkce 2,6 mil. tun a stále se zvyšovala. Mezi roky 2012 a 2013 došlo k razantnímu zvýšení z 15,9 na 17,5 mil. tun. Mezi nejpěstovanější ovocné druhy v Mexiku patří jablka, meruňky, avokádo, banány a drobné ovoce.

3.1.9.1 Jablka

Jablka jsou nepěstovanějším ovocným druhem v Mexiku. Mexická vláda odhaduje produkci jablek na rok 2015 ve výši okolo 745 tis. tun. Oblast Chihuahua je největší producent jablek. V této oblasti se průměrný výnos z hektaru pohybuje 15-25 tun, někdy i více v dobře udržovaných sadech. V roce 2013 byl výnos 685 tis. tun a v roce 2014 551 tis. tun. Pro rok 2015 se předpokládá, že Chihuahua sklídí okolo 530 tis. tun jablek. Vzhledem k nepříznivému počasí se předpokládá, že sklizeň bude nižší než obvykle, což lze přisuzovat menším plodům, ve srovnání s plody v roce 2014. Chihuahua sklízí jablka pouze ze 47% celkových ploch jablečných sadů. Nově využívaná odrůda Gala a Golden Supreme v Chihuahua dovoluje nabídnout jablka na trhu v polovině září, kdy se teprve blíží sklizeň Red Delicious. Golden Delicious (srpen). Začátkem listopadu jsou sklizeny jablka odrůdy Rome Beauty. Sklizeň všech odrůd je hotová na konci listopadu. V Chihuahua se obecně využívá vyspělejší technologie, než v ostatních oblastech Mexika. Vyspělejší technologie pro sklizeň a hlavně zpracování, například skladování v ochranné atmosféře, zajišťuje vyšší kvalitu plodů. Zde je také více investováno do ochrany proti krupobití. Je zde také více než 60% produkčních ploch zavlažováno. I přes problémy se pěstitelé v Chihuahua snaží zůstat konkurenceschopní a proto nahrazují některé starší sady novými výsadbami, kde se průměrná produkce pohybuje kolem 80 tun z hektaru (1000 a více stromů na hektar).

60% zde zabírá Golden Delicious, 34% Red Delicious, asi 5% Gala. Prozatím jen asi 30% produkčních ploch jabloňových sadů v Chihuahua je osázeno vysoko produkčními systémy. Zbývající plochy jsou osázeny ve tradičním sponu 350 – 400 stromů na hektar. Durango jako druhý největší producent jablěk v roce 2014 sklídilo 65,6 tis. tun jablěk, přibližně stejné množství jako v roce 2013. Durango sklízí pouze ze 16% celkových ploch sadů jabloní. I v oblasti Durango se vyskytují závlahy. Coahuila, třetí největší producent jablěk v Mexiku, sklídl téměř 40 tis. tun, v roce 2014 o 4,5 tis. tun méně. Coahuila sklízí pouze z 10% jablečných sadů. Plocha jabloňových sadů v Mexiku se pomalým tempem snižuje. I když v některých oblastech dojde k vysazení sadů, v jiných je to kompenzováno likvidací. Pěstitelé poukazují na problémy, v jejichž důsledku se neočekává zvětšení produkčních ploch jabloní. Poukazují na vysoké výrobní náklady, omezenou úvěrovou dostupnost, nedostatek vody a nedostatečný marketing. Hlavní sklizeň jablěk je v srpnu a říjnu.

3.1.9.2 Avokádo

Avokádo je druhý nejprodukovanější ovocný druh v Mexiku. Od roku 1961 do roku 2013 se produkce avokáda téměř zdesetinásobila. V roce 2006 se produkce dostala do prozatímního maxima a překročila hranici 2 mil. tun. V roce 2013 Mexiko vyprodukovala 1,47 mil. tun. V roce 2014 to bylo už 1,52 mil. tun. Dle oficiálního odhadu se předpokládá, že produkce v roce 2015 bude zvýšená na 1,64 mil. tun díky příhodnému průběhu počasí. Asociace sdružující producenty a exportéry APEAM (Asociación de Productores y Empacadores Exportadores de Aguacate de Mexiko) započala svoji činnost s producenty v regionu Michoacán s investicemi do technologických vylepšení, aby zajistili, že avokáda budou prostá škůdců, a reziduí chemické či biologické ochrany. Navíc došlo k výraznému zlepšení kvality plodů. Michoacán je přední mexická oblast produkce avokáda a tvoří 80% celkové mexické produkce. Oblast Jalisco je druhým největším producentem v Mexiku s 6% mexické produkce. V této oblasti roste výroba rychleji, než v jiných oblastech. APEMA rozšířila své zaměření z oblasti Michoacán na celé Mexiko. V roce 2013 bylo pěstováno na ploše 168 tis. ha, sklíženo z plochy 144 tis. ha. V roce 2014 probíhala sklizeň ze 153 tis. ha. A na rok 2015 bylo plánováno sklízet ze 154 tis. ha z celkových 187 tis. ha.

Většina států pěstuje odrůdu Hass kvůli jeho delší životnosti a poptávce po této odrůdě na zahraničních trzích. Ostatní avokádové odrůdy jako jsou Fuerte, Criollo,

Bacon, Pinkerton, Gwen a Red jsou pěstovány v Mexiku v menším množství. I přes organizaci spojující producenty a exportéry. K exportu na trh do USA je autorizovaná pouze oblast Michoacán a to pouze s odrůdou Hass. Ostatní oblasti produkují avokádo pro mezinárodní trh. Výnos avokáda z hektaru je rozdílný dle použité technologie 8 – 10 tun, nebo 14 – 16 tun. Průměrné celkové výnosy pro rok 2015 se předpokládají ve výši 9,8 tun.ha⁻¹. Objem domácí produkce se odvíjí od vývozu, protože producenti raději avokádo prodají na mezinárodním trhu, kde ovoce prodají s vyšším ziskem. Na rok 2015 je předpokládaná domácí spotřeba v objemu 665 tis. tun, mírně vyšší než spotřeba z předešlého roku, která je zapříčiněná výhodnými cenami na domácím trhu. Avokáda se v Mexiku spotřebuje relativně velké množství, protože avokádo tvoří základní surovinu ve většině mexických domácností. Spotřeba na 1 obyvatele se pohybuje mezi 6,6 – 8,4 kg⁽²⁹⁾.

3.1.9.3 Hrozny

V roce 2013 byla produkce 258,5 tis. tun. V roce 2014 260 tis. tun. Celková produkce Mexika pro rok 2015 je předpokládaná na 255 tis. tun. Dle pěstitelů byl průběh počasí příznivý pro růst i zrání. Nejdůležitější oblasti pro produkci stolních hroznů jsou Sonora, Zacatecas a Baja California. Slizeň začíná v květnu a pokračuje až do konce září, podle oblasti. V oblastech Guanajuat, Querétaro, Zacatecas a San Luis Potosi se plánuje nová výsadba stolních odrůd pro produkci stolních hroznů pro domácí trh. Plochy vinic v roce 2015 měly rozlohu 18 300 ha. Pěstování ve státě Sonora je limitující, díky vysokým nákladům, nedostatku vody a nevyzpytatelnému počasí ztrácí plochy vinic. Přesto má největší podíl z ploch vinic, které kolísají mezi 14 000 a 16 000 hektary, asi 80% celkových vinic v Mexiku. A produkuje asi 90% produkce. Pěstitelé v Sonoře využívají vyspělejší technologie a techniku k dosažení vyšší produkce než ostatní regiony. Průměrně se vyskytuje spon 2500 rostlin.ha⁻¹, který má výnos 8,5 kg na keř. Tyto výnosy jsou však závislé na odrůdě a dalších aspektech. Na druhé straně region Baja California zvětšila výměru vinic, protože ji pěstitelé považují za oblast s lepšími podmínkami. Momentálně je třetí nejvýznamnější producent hroznů, ale většinu své produkce vyváží. Objem hroznů na domácím trhu je závislý na objemu exportu, protože producenti se radši přiklání k exportu, než prodeji na domácím trhu. I přesto se zdá, že pro rok 2015 bude domácí spotřeba stoupat a to za dobré ceny vůči producentům i spotřebitelům. Spotřebitelům se tento produkt nabízí téměř celoročně, ale hrozny z

domácí produkce jsou cenově dostupnější. Odrůdy U.S. Globe a Thompson jsou nejpopulárnější v Mexiku. Obchodníci konstatují, že propagace odrůd jiných než Red Globe, nebo Thompson vykazuje taky dobré výsledky.

3.1.9.4 Hrušky

Jsou v Mexiku na 15. místě co se objemu produkce týče. Mexiko předpokládá v roce 2015 produkci hrušek v objemu 25 tis. tun. To znamená nárůst oproti sezóně v roce 2014, za předpokladu příznivého počasí. V produkci hrušek v blízké budoucnosti není očekáván růst, protože pěstitelé neinvestují do této plodiny z důvodu vysokých nákladů na produkci. Průměrný výnos z hektaru v roce 2013 byl 5,8 tun, v roce 2014 už jen 5,7 tun. 86% hrušňových sadů je zavlažováno. Michoacán, Puebla a Morelos jsou největší mexické produkční oblasti čerstvých hrušek, produkuje se zde 76% mexické produkce. Nedostatečné investice, vysoké náklady, nedostatek vody v hrušňových regionech a choroby limitují domácí produkci hrušek. I přesto startují experimenty pěstování více odolných a rezistentních odrůd.

3.1.9.5 Export Mexika

Největší podíl na exportu Mexika má avokádo, je to nejvíce vyvážená komodita po rajčatech. V roce 2012 vyvezlo Mexiko avokádo v hodnotě 877,9 mil. Dolarů. Podíl na celosvětovém vývozu avokáda tvořil 16,8%. Největší odběratelé jsou USA (79%), Japonsko (9%), Kanada (6%), Francie a Španělsko, Kostarika, Salvador, Honduras a další. Na rok 2015 je předpokládán vývoz v objemu 750 tis. tun. V roce 2014 bylo vyvezeno do USA 584 tis. tun. Dále Mexiko vyváží citrusy, mango a jahody. Největší vývozní zemí jablek a hrušek v poslední době je Belize, importovala 226 tis. tun v roce 2013 a 258 tis. tun v roce 2014 jablek. V roce 2013 přivezla 29 tun hrušek a v roce 2014 31 tun. Mexické hrozny jsou od roku 2000 exportovány do Evropské unie v rámci bezcelního styku, ale Mexiko tohoto nevyužívá 100%, dodává i na americký trh což je pro něj výhodnější.

3.1.9.6 Import Mexika

Pro rok 2015 se předpokládá, že bude import jablek ve srovnání s rokem 2014 nižší, kvůli nižším dodávkám od zahraničních dodavatelů. V roce 2014 importovalo Mexiko 229 tis. tun. jablek, 95% z toho množství pocházelo z USA, a dá se předpokládat, že tento trend bude pokračovat. Nejdůležitější importovaná odrůda je

Gala, ostatní Rome Beauty, Jonagold, Pink Lady jsou importovány v daleko menším množství. V malém množství se na mexický trh dováží jablka také ze zemí jako je Chile, Nový Zéland, Čína, Kanada.

Avokádo se importuje nejvíce z Kalifornie, ale pouze v množství 839 tun (v roce 2013). Malé množství je způsobeno především velkými tuzemskými zásobami.

Domácí poptávka po hruškách byla z 95% zajišťována dodávkami z USA, a to především z Oregonu a Washingtonu. 4% hrušek dovážela Argentina, Chile se podílela 1% a Čína pouze 0,3%. V posledních 3 letech se pod různými obchodními dohodami a zatížení amerických, argentinských a chilských hrušek clem, dováží hrušky pouze z Číny, ale objemy nejsou nijak významné.

Import hroznů pro rok 2015 se předpokládá ve stejné výši jako v roce 2014 a to kolem 68 tis. tun. Díky obchodním dohodám je clo na dovážené hrozny z USA a Chile nulové. USA zajišťuje 70 – 75 % dovozu stolních hroznů. Ale do Mexika mohou být dováženy hrozny pouze z Kalifornie kvůli rostlinolékařským omezením. Zbytek poptávky zajišťují dodávky z Chile, kde se ale dá v roce 2015 očekávat vyšší cena z důvodu poškození ovoce deštěm⁽¹⁷⁾.

3.1.10 Filipíny

Filipíny jsou souostroví s rozmanitou krajinou. Na celém souostroví se pěstuje více jak 20 různých druhů ovoce. Produkční systém se pohybuje od malopěstitelů až k integrovaným provozům zaměřených na produkci ovoce pro export. Farmy jsou malé, hospodaří většinou na ploše o rozloze 1-5 ha, často se pěstovanému ovoci dostává jen minimální péče, což se také odráží na výnosech. Hlavní pěstované ovocné druhy, značně přispívající k ekonomice země jsou banány, ananas, mango, papája, calamondin, durian, jakcfruit, lanzones.

Banán a mango jsou hlavní ovocné komodity pro export, a to jak v čerstvém stavu. Tak i různě zpracované a jsou na trhu celoročně.

Celkové produkční plochy ovoce v roce 2013 dosáhly 856,5 mil. hektarů produkce z nich byla 12,75 mil. tun. Mezi roky 2008 - 2012 byl pozorován vzrůst produkce, ale v roce 2013 došlo ke snížení, z důvodu poničení úrody, které způsobil silný tajfun zejména v produkční oblasti Mindanao. S otevřením společného trhu v roce 2015 čelí produkce ovoce na Filipínách velké výzvě, kde může na celosvětovém trhu ovoce nabídnout kvalitní a konkurenceschopné zboží. K tomu ale bude třeba vybudovat

marketing pro každý ovocný druh, zvýšit produkci větší efektivností výroby. Vláda by měla pomocí vládních agentur účinně poskytnout informace a technologie pro zvýšení výroby a prodeje. Je důležité zabezpečit zdravotní nezávadnost plodů, jak na domácím, tak i exportním trhu. Kontrola pěstitelů v dodržování agrotechnických zásahů, a následná jejich certifikace pomáhají zvýšit kvalitu plodů. Výzkumné a vývojové činnosti postrádají celistvost a řád. Většinou jsou až odpovědí na některé problémy (zvýšený obsah reziduí, atd.). To je způsobeno omezenými prostředky investovanými vládou. Z toho důvodu je nezbytná větší podpora vlády⁽²¹⁾. I přes to všechno produkce ovoce na Filipínách stoupá (Graf 3; v příloze), od roku 1961 bez přestávky roste z objemu 3 mil. tun, na objem 15,8 mil. tun v roce 2013, kde došlo mezi roky 2012 a 2013 k mírnému poklesu z 16,3 na 15,8 mil. tun, díky rostoucí produkci se Filipíny umístili na 10. příčce mezi producenty (Graf 1; v příloze)⁽¹⁾.

3.1.10.1 Banány

Banány jsou ve vedoucí pozici na Filipínách a to jak v produkci, tak i v ploše, na které jsou pěstovány. Produkce se dělí na dvě odvětví, a to na odvětví určené pro export a odvětví produkující banány pro domácí trh. Nejpěstovanější kultivary banánů jsou Lakatan, Latundan, Bungulan, Draft Cavendish atd. Banány na farmách určených pro domácí trh jsou pod minimální péčí. Zatímco velké integrované farmy produkující banány pro vývoz jsou soustředěny v regionu Mindano, kde se zřídka vyskytují tajfuny. Sklizeň probíhá v podstatě v průběhu celého roku. Produkce banánů se neustále zvyšuje. Jen v roce 2013 došlo k poklesu z důvodu silného tajfunu, který zasáhl integrované pěstitelské plantáže v Mindanu. V roce 2013 bylo osázeno 445,9 tis. hektarů banánových plantáží. Oproti roku 2010 došlo k mírnému poklesu z plochy 499,4 tis. ha. Další pěstitelské oblasti mimo Mindana jsou Cordilera (4 932 ha), Davao (88320 ha), Davao je druhý region, kde se nacházejí velké farmy. Hektarový výnos se v období 2008 – 2013 pohyboval 18,2 – 20,36 tun.

Na domácí trhu jsou nejžádanější banány odrůdy Lantundan, jsou konzumovány jako čerstvé. Banány odrůdy Saba a Cardaba se využívají k vaření, nebo dalšímu zpracování. Nejméně výhodný je kultivar Bungulan, který se většinou také konzumuje jako čerstvý.

3.1.10.2 Ananas

Produkce ananasu je na rozdíl od banánů soustředěna do více provincií, a to do Laguna, Cavite, Camarines Norte, Southern Leyte, Burkidnon, Davo a South Cotabo. Farmy jsou většinou malých výměřů a to 1 – 2 hektary. Tyto malé farmy zásobují především místní trh. Mimo plochy řízenými dvěma velkými nadnárodními společnostmi Del Monte, Dole. Jejich farmy se nachází v regionech Bukidnon, Davao a South Cotabato, kde mají také své závody na zpracování. Produkují jak čerstvé ovoce, tak ovoce pro další zpracování. Pěstované jsou kultivary Cayenne, Queen/Formosa a Red Spanish. První dva kultivary se uplatní v přímém konzumu i zpracovatelském průmyslu. A u posledního Red Spanish se využívají jeho vlákna na výrobu tkanin. Sklizeň probíhá celoročně, ale nejvyšší sklizeň je v období duben až červen. V průběhu roků 2008 – 2010 se produkce snížila. V roce 2013 dosáhla sklizeň 2,458 mil. tun. Což odpovídá meziročnímu růstu 2,2% (2008 – 2013). Plochy ananasových plantáží se zvětšily z 58,25 tis. hektarů v roce 2008 na 60,75 tis. hektarů v roce 2013. Odrůdy Cayene jsou pěstovány tradičně v regionech Burkidnon, Cavito, Davao a South Cotabato. Odrůda Queen je pěstována v provinciích Camarines Norte a Southern Leyete. Red Spanish je pěstovaný na ostrově Panay.

Průměrný výnos z hektaru se během 2008 – 2013 pohyboval mezi 37 – 41 tun, průměr je tedy 38 tun. 41% z celkové produkce ananasů je snědno v čerstvém stavu, 37% je použito na zpracování, 17% exportováno jako čerstvé ovoce, 5% je odpad. Ananas se zpracovává nejčastěji do konzerv, používá se na výrobu sirupů, džusů, džemů a šťáv, nebo se také suší. Primární kultivar pro zpracování je Cayene.

3.1.10.3 Mango

Tato plodina se pěstuje napříč celou zemí. Nicméně plochy se zřetelným obdobím sucha a mokra vedou k vyšší produkci. Nejpěstovanější kultivary jsou Carabao, Pico, a Katchamita (populárně známý jako Indian), který je obecně konzumován jako zelené mango. Produkce manga byla založená na malých políčkách roztroušených napříč celou zemí, kde se prováděla jen minimální údržba. Teprve v posledních 10 - 15 letech se zakládají monokulturní pole větší než 5 hektarů. Produktivita mangových sadů je závislá na počasí. Průměrně plodí 1 hektar mangových sadů 4 - 4,8 tun. V roce 2013 bylo k dispozici 187 838 hektarů sadů, ze kterých se sklídilo 816 tis. tun manga. V roce

2013 z celkové produkce bylo 93% zkonsumováno na Filipínách v čerstvém stavu. 1,1% bylo použito pro export a 5,9% byl odpad. Který se často využívá jako krmivo.

3.1.10.4 Papája

Papája se na Filipínách pěstuje na malých farmách, většina z nich není větší jak 5 hektarů. Hlavní pěstované odrůdy jsou Cavite Special a Sinta, Solo, Hawaiian. Sinta je oblíbená odrůda pěstovaná zemědělci kvůli rezistenci vůči kroužkovitosti. Sklizeň se provádí celoročně. Plocha osázená papájou má klesající tendenci za posledních 5 let. To je způsobené právě vyskytujícím se virem kroužkovitosti, který napadá porosty papáji ve velkých oblastech pěstování. Produkce se oproti 183 tis. tun v roce 2008 snížila na 166 tis. tun v roce 2013. Plochy se zmenšili oproti 9 175 hektarů v roce 2008 na 8 377 v roce 2013. Hlavní filipínské produkční oblasti papáji jsou Soccsksargen, severní Mindano, západní Visayas a centrální Luzon. Oblasti Soccsksargen a severní Mindano slouží pro pěstování papáji pro společnosti Del Monte a Dole, respektive pro vývoz. Průměrný výnos z 1 hektaru papáji je průměrně 19,41 tun (průměr 2008 – 2013). Z celkové produkce 166 tis. tun. v roce 2013 se 91,5% zkonsumovalo, 3% produkce byly exportovány, a 5,5 % byl odpad, nebo zkrmeno. Na domácím trhu jsou preferovány plody velkoplodých odrůd Sinta a Hawaiian.

3.1.10.5 Export Filipín

Ovoce jednou z hlavních komodit vyvážených ze země. V roce 2013 objem čerstvého ovoce dosáhl 3,3 mil. tun, ve srovnání s rokem 2008, kdy bylo vyvezeno 2,5 mil. tun, to odpovídá ročnímu tempu růstu 7,98% (2008 – 2013). Hlavní vyvážené ovocné druhy jsou banány, ananasy, mango a papája. Banány tvoří 86% vývozu, ananas tvoří 12,5%, mango 0,15%, papája 0,15% a další ovoce 0,30%. V roce 2013 vyvezli Filipíny 2,87 mil. tun banánů. Tato hodnota v posledních letech stoupá, ale v letech 2009 – 2010 byl vývoz nižší z důvodu ekonomické krize. Hlavními trhy jsou Japonsko (32%), Čína (14%), Jižní Korea (13%), Spojené arabské emiráty (13%), Singapur (6%) a Irán (4%). USA je nový trh, který byl otevřen teprve před několika lety. Ananas je exportován jak v čerstvé, tak zpracované formě. V roce 2013 bylo vyvezeno 418 tis. tun. A to hlavně do Japonska (87%), Jižní Koreji (5%) a Číny (5%). Mango je exportováno ve formě čerstvého ovoce, sušené, džusu, pyré a konzerv. V letech 2008 – 2012 se pohyboval export v objemu okolo 18 a 20 tis. tun. Ale v roce 2013 došlo k

propadu téměř o 360% na hodnotu 5 tis. tun. To bylo zapříčiněno produkčními problémy, které vedly k poklesu kvality ovoce. Navíc se ve stejném období umocnily karanténní předpisy v zemích, kam se mango vyváží, což také vývoz zkomplikovalo. Nicméně 11 tis. tun mangové produkce bylo vyvezeno ve zpracované formě jako sušené ovoce, pyré, nebo v konzervách. V roce 2013 byl majoritní odběratel Japonsko (34%), Hong Kong (27,4) a Jižní Korea (25,3%). Export papáji byl v roce 2008 2 278 tun, do roku 2010 došlo k poklesu na 1 391 tun. V roce 2013 se vývoz opět zvýšil a dosáhl objemu 5 tis. tun. Hlavními trhy pro papáju jsou Japonsko a Singapur.

3.1.10.6 Import Filipín

V roce 2012 bylo přivezeno na Filipíny rekordní množství ovoce v objemu 240,5 tis. tun, pro srovnání v roce 2008 bylo přivezeno 187,26 tis. tun. V roce 2013 bylo přivezeno 214,8 tis. tun ovoce, kde jablka tvořila 27% dovozu, mandarinky 18%, pomeranče 8%, stolní hrozny 6%. Tyto vyjmenované ovocné druhy byly hlavními druhy importu⁽²¹⁾.

3.1.11 Evropská unie

Produkce ovoce v Evropské unii se udržuje od roku 1961 více méně stále na stejné úrovni. Posledních 30 let kolísá objem produkce mezi hodnotami 60 a 70 mil. tun. I když v posledních 10 letech je pozorován mírný pokles, v roce 2012 na hodnotu 55 mil. tun, v roce 2013 zvýšení na 62 mil. tun. Největší produkční země v EU jsou Itálie, Španělsko, Francie, Německo, Řecko, Rumunsko, Polsko, Portugalsko a další, Česká Republika je na 19. místě⁽¹⁾.

3.1.11.1 Jablka

Jablka jsou v Evropské unii nejoblíbenější ovocný druh, mimo Španělsko, kde vedou pomeranče. Evropská unie je významný světový producent jablek. Polsko produkovalo v roce 2015 27% z evropské produkce, Itálie 21%, Německo 8% a Španělsko 5%. To je pět největších produkčních členských států. Společně tvoří 75% komerční produkce jablek v EU. Produkční plochy ve Španělsku se pomalým tempem zmenšují, a jsou nahrazovány výnosnějšími odrůdami. Produkce na rok 2015 se odhaduje na 11,2 mil. tun, což je o 7% méně než v roce 2014. Z 10 největších producentů zemí pouze Francie hlásí vyšší produkci. Dominantní odrůdy jsou Golden Delicious, Gala a Idared. Odrůda Elstar má dlouhou tradici v Německu a

Holandsku. Idared je velice oblíbená odrůda v Polsku a Maďarsku. V řadě členských zemí jsou pěstovány nové odrůdy jako například Pink Lady, Kanzi, Rubense, Tentation a Kiku. V Holandsku nové odrůdy tvoří 10% z celkové holandské produkce jablek. Zákaz dovozu jablek do Ruska, má vedlejší vliv na mix odrůd pěstovaných v EU, například Polsko nejspíš v dlouhodobém horizontu sníží plochy odrůdy Idared a vysadí jiné odrůdy zacílené na nově otevřené trhy. Podíl zpracovaných jablek se rok od roku mění, na rok 2015 bylo předpokládáno, že bude zpracováno asi 29% celkové produkce. Hlavní zpracovatelé jsou Polsko, Německo, Maďarsko, Itálie, Rumunsko, Francie, Velká Británie, Holandsko, Španělsko a Rakousko (v pořadí klesajícího objemu).

Nekomerční produkce jablek v Evropské unii, se přesně nedá určit, protože většina států tyto informace a stavy ani nesleduje, ale dá se předpokládat, že produkce kolísá podle plodných a neplodných roků. Odhaduje se, že pro rok 2015 tvořila nekomerční produkce 9% z celkové produkce. Nekomerční produkce zahrnuje zahrádkářské hobby pěstování, jejichž produkce se používá pro přímý konzum anebo pro domácí zpracování. Obecně platí, že nekomerční produkce se postupně v EU snižuje s přibývajícím věkem hobby zahrádkářů a zemědělců. A mladší generace jednoduše nejeví zájem o pěstování ovce pro vlastní potřebu.

Očekává se vzestup pěstování kyselejších odrůd na uspokojení poptávky po jablkách na výrobu koncentrovaných šťáv a dalších výrobků.

3.1.11.2 Hrušky

Pokud se budeme dívat na Evropskou unii jako na celek, můžeme říci, že je druhý největší producent hrušek na světě, ale v řadě statistik EU jako celek nefiguruje. Na rok 2015 se předpovídá produkce hrušek celkově v EU na 2,3 mil. tun, což je o 5% méně ve srovnání s rokem 2014. To je zapříčiněno zejména nepřízní klimatických podmínek. Itálie, Španělsko, Belgie, Holandsko a Portugalsko jsou největší producenti komerčních hrušek, společně produkují 82% evropské produkce. Itálie je zodpovědná za jednu třetinu evropské produkce. V roce 2015 se odhaduje italská produkce na 720 tis. tun. Sklizeň bude nižší než v minulém období, především díky suchému létu. Nejoblíbenější je odrůda Konference, následuje ji Wiliamsova a Bon Créтин. Portugalsko je jedinou evropskou zemí, která produkuje hrušky odrůdy Rocho. Plochy hrušňových sadů v EU pozvolna klesají, protože hrušky nejsou tak rentabilním druhem ovoce jako jiné. Například v Itálii se hrušňové sady nahrazují sady s peckovinami.

Nekomerční produkce. Zahrnuje hrušky vypěstované v hobby zahradnictví, pro vlastní potřebu pěstitele. Tato produkce je velmi oblíbená ve středoevropských zemích, jako například v Rakousku, Rumunsku, České republice, Polsku a Maďarsku. Nekomerční produkce se pro rok 2015 odhaduje v objemu 123 tis. tun a představuje zhruba 5% z celkové evropské produkce⁽²²⁾.

3.1.11.3 Peckoviny

Na rok 2015 je odhadována produkce peckovin na 4 mil. tun, což je o 3,7% méně ve srovnání s předchozím rokem. To je způsobeno nepříznivým průběhem počasí, které uškodilo největším evropským pěstitelům. Největší producenti peckovin jsou Španělsko, Řecko, Itálie a Francie. Produkce v Itálii se jeví jako vzrůstající. Produkce třešní se na rok 2015 předpokládá 745,9 tis. tun. V této sezoně může rostoucí produkce Řecka a Itálie kompenzovat možný pokles produkce ve Španělsku.

3.1.11.4 Broskve a nektarinky

Největším producentem broskví a nektarinek jsou Španělsko, Itálie, Řecko, Francie. Nesmíme zapomenout na produkci v dalších členských státech jako jsou Maďarsko, Portugalsko, Bulharsko a Polsko. Itálie je tradičně největší producent broskví a nektarinek, ale v posledních dvou sezonách je v popředí Španělsko, z důvodů dřívější sklizně a pěstování výnosnějších odrůd. Řecko je tradičně největším zpracovatelem broskví. Produkční plochy broskví a nektarinek se v roce 2014 ustálili na ploše 232,4 tis. ha. Na rok 2015 je plánovaný mírný nárůst na 232,7 tis. ha, je snaha zavést větší diverzitu odrůd a rozšířit období sklizně. Spotřeba broskví a nektarinek se předpokládá na sezónu 2015/2016 2,8 mil. tun.

3.1.11.5 Třešně

Největší producenti třešní jsou Polsko, Španělsko a Itálie. Německo bývalo tradičně na 4. místě, ale v posledních třech letech bylo překonáno Řeckem a Maďarskem. Polsko je největší evropský producent třešní, v posledním roce pocházelo z Polska 75% evropské produkce třešní. Španělsko je největší vývozce, využívá velmi brzké sklizně. Italové jsou největšími konzumenty třešní. V roce 2014 byla produkční plocha třešňových sadů na ploše 154,8 tis. ha. Na rok 2015 se nepředpokládá žádná změna v produkci⁽²³⁾.

3.1.11.6 Citrusy

Produkce citrusů je v Evropské unii soustředěna do středozezemní oblasti. Španělsko a Itálie produkují 80% evropské produkce citrusů. Zbývajících 20% je distribuováno mezi ostatními členskými státy s příhodnými podmínkami k pěstování, například z Řecka, Portugalska, Kypru. Produkce pomerančů je na rok 2015 předpokládána na 6,1 mil. tun, což představuje nárůst o 2,5% ve srovnání s předchozí sezonou. Vyšší nárůst se očekává především v Itálii, Řecku a Portugalsku. Dle posledních dat ze španělského ministerstva zemědělství je produkce pomerančů na rok 2015 předpovídána na zhruba 2,9 mil. tun. Snížení o 15,7% ve srovnání s předešlou sezonou. Díky zvýšené teplotě, která má negativní dopady na kvetení a tvorbu plodů. Ovšem kvalita je očekávána ve vysoké jakosti. Největší španělský procent pomerančů je oblast Valencie, Andalusie, které produkují 90% španělské produkce pomerančů. Pěstitele ve Španělsku zkouší pěstovat odrůdy ranější a pozdní, které by pomohly prodloužit období sklizně. Produkce mandarinek, klementinek v Evropské unii je předpovídána na 2,9 mil. tun, 10% snížení produkce způsobené poklesem výnosů ve Španělsku a Itálii. Největší producentské oblasti ve Španělsku jsou Valencie, Andalusie a Katalánsko. Itálie produkuje z 80% bezsemenné plody klementinek, a 20% mandarinek. Nejpěstovanější odrůdy klementinek jsou Comune, Oroval a Montreal, u mandarinek jsou to odrůdy jako Avana a Tardivo di Ciaculi. V roce 2014 vyvezla EU 286,9 tis. tun tangerinek, především do Běloruska, Švýcarska, na Ukrajinu a do Spojených států amerických. Export do USA je zabezpečován především produkcí ze Španělska. Španělsko byl hlavní dovozce mandarinek do Ruska, ale po zákazu exportu mandarinky do ostatních členských států.

Na rok 2015 je předpokládána sklizeň citronů 1,2 mil. tun, o 20% nižší než v roce 2014, způsobená očekávaným snížením produkce ve Španělsku. Dle posledních údajů ze španělského ministerstva zemědělství, se odhaduje celkové produkce Španělska na 784 tis. tun, což je pokles o 28% ve srovnání s rokem předchozím. Tento pokles je způsoben nepříznivým průběhem počasí v jarním období, kdy sady kvetly. Kvalita ovoce je očekávána jako uspokojivá. Výroba citronů se ve Španělsku soustřeďuje do provincií Malaga, Almerie a Andalusie. Odrůdy Fino a Verna jsou vedoucí odrůdy pěstované ve Španělsku, citrony odrůdy Fino se používají především na zpracování. Citrony pěstované v Řecku zahrnují především odrůdy jako Maglini,

Interdonato a Eureka. Produkce na Kypru by měla podle Eurostatu klesnout o 23%. Sklizeň v Portugalsku by měla podle portugalských úřadů o 23% stoupnout, při zachování kvality a velikosti plodů. Evropská unie spotřebuje průměrně 2,7 kg na osobu za rok.

Hlavní produkční oblast italských citronů je Sicílie, ta produkuje 86% italských citronů. Žádné problémy s hmyzem a vydatné srážky by mohly zabezpečit kvalitní a vysoké výnosy. Femminello Komuna, Monachello a Interdonato jsou hlavní citronové odrůdy pěstované v Itálii.

Produkční oblasti Grapefruitů v Evropské unii jsou Španělsko, Kypr, Itálie a Řecko. Na rok 2015 je předpokládáný objem produkce v hodnotě 95 tis. tun. To je o 13% méně ve srovnání s rokem 2014. To je z důvodu projektované snížené produkce u největších producentů ve Španělsku a na Kypru. Ruby Red je nejpěstovanější španělská odrůda grapefruitu. Největší pěstitelé Španělska jsou regiony Murcie, Andalusie a Valencie. Kypr produkuje White Marsh Seedles. Nové sady byly založeny na bázi červených odrůd, jako jsou Star Ruby, Red Blush a Red Rio, pro uspokojení nové poptávky na trhu. Italská produkce by měla dosáhnout produkce 6 tis. tun.

3.1.11.7 Stolní hrozny

Lídrem produkce na světové úrovni je Itálie. V Evropě ji následuje Španělsko a Řecko. Přibližně produkují 80% evropské produkce. Produkce stolních hroznů v Evropě klesá, hlavně kvůli vysokým výrobním nákladům a silné konkurenci ze strany importérů. Pro rok 2015 je ale předpokládáný nárůst produkce, asi o 3%. Asi 1,7 mil. tun. Významné nárůsty by měly být registrovány v Bulharsku (133%), v Rumunsku (26%), Španělsku (25%) a Portugalsku (11%). Produkce Itálie již byla popsána v článku Itálie. V Řecku je snaha o větší diverzifikaci odrůd, aby bylo dosaženo delší období sklizně.

3.1.11.8 Export EU

Export nektarinek a broskví se v sezoně 2014/2015 navzdory ruskému embargu zvýšil o 16%, v hodnotě 390 mil. dolarů, pokles o dodávky do Ruska, byl kompenzován exportem na nové trhy, například do severní Afriky, Alžírsko, nebo Brazílie. Ale export třešní poklesl o 10%. Export třešní balancuje na hraně výdělku. V roce 2014 bylo vyvezeno 38,8, došlo k 10% poklesu, ve srovnání s předešlým rokem. Ztrátu ruského

trhu pro export pomerančů především ze Španělska kompenzuje EU přeorientováním na trhy, jako jsou Kanada, Brazílie, Spojené Arabské Emiráty, nebo Čína – Hongkong. V roce 2014 exportovala Evropská unie 297 tis. tun pomerančů, o 14% méně než předchozí rok, největší odběratelé byli Švýcarsko, Srbsko a Norsko. Díky ruskému zákazům došlo ke snížení exportu a ztrátě 35 mil. USD. Během roku 2014 bylo vyvezeno 105 tis. tun citronů, což je o 5% více než předešlý rok. Jejich hodnota se pohybovala okolo 113 mil. USD. Byly vyvezeny především do Švýcarska, Běloruska a Kanady. Španělsko představuje předního vývozce citronů. Vyváží citrony o objemu okolo 700 tis. tun, z toho 91% vyváží do členských států EU. Export grapefruitů je prováděn především do Švýcarska a Běloruska. V roce 2015 se předpokládá snížený export jablek o 10%, z důvodu menší konkurenceschopnosti díky vyšší cenové hladině. Pokles cen po ruském zákazem umožnil rozšířit vývozcům aktivity do jiných trhů, jako je východní Evropa, severní Afrika, střední východ a Brazílie. Polsko uzavřela dohody s Vietnamem atd. V roce 2013 exportovala EU 1,57 mil. tun, V roce 2014 to bylo navzdory ruskému embargu 1,79 mil. tun. A na rok 2015 se předpokládá mírný pokles. Ve vývozu hrušek mimo EU dominuje Belgie, Holandsko, Portugalsko a Španělsko. Důležitý vývozce je také Litva, u níž se objem vývozu zvyšuje. Hlavním odbytištěm jsou země středního východu, severní Afriky, Brazílie, Maroko, Spojené Arabské Emiráty, Kanada. Některé nové trhy se otevřely, ale je třeba si uvědomit, že k rozvoji udržitelného nového trhu je třeba dlouhý čas kvůli rozdílné oblibě odrůd u spotřebitelů. Během roku 2014 bylo vyvezeno 101 tis. tun hroznů, a to především do Švýcarska a Norska. Další strategický trh pro evropské stolní hrozny by se mohl vyvinout v Africe, Asii a na středním východě.

3.1.11.9 Import EU

Největším dodavatelem v sezoně 2014/15 byla jižní Afrika, Chile bývala největší dodavatel, ale import klesl o 60%. Aktuálně jsou největší dodavatelé Jihoafrická republika a Maroko. Množství importovaných broskví a nektarinek kleslo na 26,6 tis. tun v hodnotě 78 mil. dolarů. K poklesu importovaného množství došlo z důvodu zvýšené produkce v Evropě.

V roce 2014 importovala Evropská unie 928 tis. tun pomerančů, o 13% větší množství než předešlý rok. V hodnotě 669,56 mil. USD, o 5,7% vyšší hodnota než předešlý rok. Jižní Afrika a Egypt jsou hlavními dodavateli na evropský trh,

následovány Marokem, Uruguai a Argentinou. Evropská unie v roce 2014 přivezla 366,9 tis. tun tangerinek, především z Maroka a jižní Afriky. Dalšími dodavateli jsou Izrael, Peru, Turecko a USA. Import citronů je zabezpečen dodavateli, jako je Argentina, Turecko, Brazílie, Mexiko a jižní Afrika. Import grapefruitů v roce 2014 byl 338,9 tis. tun, o 5,8% méně než v předchozím roce. V hodnotě 208 mil. USD. Největší dodavatelé jsou jižní Afrika, Čína a Turecko, následovány USA a Izrael. V roce 2014 byl dovoz jablek mimořádně nízký z důvodu vysoké domácí produkce. Největší dodavatelé jablek do EU jsou z jižní hemisféry. Nový Zéland, Chile, jižní Afrika. V roce 2013 byl import 622 tis. tun. V roce 2014 byl nízký, 398 tis. tun. V posledních 5 letech kolísá import jablek ze zemí mimo Evropskou unii mezi 400 – 800 tis. tun. Většina dovezených hrušek do EU pochází z jižní Afriky, Argentiny, nebo Chile. Největším dovozcem z těchto zemí je Itálie a Holandsko, které ale dále rozesílá. Další významní dovozci jsou Velká Británie a Francie. Od ruského embarga, ale dovoz hrušek klesl z důvodu dostatečné produkce samotné EU. EU dováží hrušky Anjou ze spojených států, pro tyto hrušky je stabilní trh v Německu a severských státech, zájem o ně je především v období od listopadu do března. Dovoz čerstvých stolních hroznů je zabezpečován především dodavateli z Jihoafrické republiky, Chile, Peru, Egypta, Indie, Turecka, Brazílie a Namibie. Největší místa dovozu do EU jsou Holandsko, Německo a Velká Británie. Kde Holandsko slouží především jako re-exportér. V roce 2014 se dovezlo do EU 600 tis. tun hroznů⁽²³⁾.

3.1.12 Česká republika

Produkce ovoce v České republice má dlouholetou tradici. V roce 1993 kdy byla už osamostatněná Česká republika produkovalo se ovoce v objemu 545 tis. tun. Až do roku 2000 se hodnota udržovala na hodnotě okolo 500 tis. tun. Avšak v roce 2000 došlo ke zlomu a od tohoto roku produkce ovoce v ČR klesá. V roce 2001 byla produkce 415 tis. tun, což je ve srovnání s předchozím rokem propad o téměř 150 tis. tun. Od roku 2001 se hodnota objemu produkce kolísá mezi 200 tis. tun a 300 tis. tun, ale v roce 2010 klesla dokonce pod 200 tis. tun⁽¹⁾.

Celková výměra ovocných sadů v ČR dosahuje k 31. 5. 2015 podle ČSÚ 19 402 ha, což představuje meziroční pokles o 3 547 ha. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Jihomoravském (4 852 ha, v roce 2014 dosahovaly 6 168 ha) a Středočeském (3406 ha, tj. meziroční pokles o 593 ha), následuje kraj Královéhradecký (1 960 ha, v

roce 2014 činily 2 804 ha) a Olomoucký (1 742 ha, v předchozím roce to bylo 1 624 ha).

Přes netypický průběh počasí byla celková sklizeň ovoce v ČR v roce 2014 meziročně vyšší o 4,4 % v objemu 325,0 tis. t. Produkce se zvýšila zejména u jablek, švestek, jahod a třešní, naopak výrazně méně se sklídilo hrušek, meruněk, broskví a višní. V produkčních ovocných sadech bylo v sklizeno 152,5 tis. t ovoce, tj. meziroční nárůst o 2,2 %⁽²⁴⁾.

Mezi nejpěstovanější ovocné druhy České republiky se řadí jablka, hrušky, broskve, meruňky, švestky pravé, třešně, višně, švestky ostatní, angrešt, rybíz, ořechy vlašské, jahody, pořadí podle zastoupení v celkovém množství.

3.1.12.1 Jablka

Produkce jablek v ČR je v rámci celého ovocnářství nejdůležitější. Jsou významnou komoditou, jejíž rentabilita je přímo úměrná rentabilitě celého ovocnářství. U konzumních jablek je dlouhodobě vykazována záporná obchodní bilance, která se v posledních letech prohlubuje. Jejich produkce nepokrývá vlastní spotřebu ČR. Tato komodita je u nás přímo ovlivněna produkcí jablek v Polsku, jednoho z nejvýznamnějších producentů jablek v rámci EU. Z těchto důvodů je nutné jablka považovat za hlavní a citlivou komoditu sektoru ovocnářství. Celková sklizeň byla v roce 2014 oproti předchozímu roku vyšší o 7 % a činila 208 tis. t. Na tržbách ovocnářských podniků se ze sklizně roku 2014 podílela jablka 69 %.

Sklizňový rok 2014 byl pěstitelsky příznivější než předcházející tři roky. Sklizeň jablek v EU byla největší za posledních deset let a dosáhla výše cca 12,5 mil. t, v ČR byla mírně nadprůměrná. Za vysokou sklizni v rámci EU stálo zejména Polsko s rekordním objemem 3,7 mil. t a téměř 30% podílem na celkové produkci jablek v EU. Trh s jablky zcela zásadně ovlivnilo srpnové zavedení embarga na dovoz ovoce a zeleniny do Ruska. Trh se dostal do složité situace a byl po velkou část sezóny pod tlakem vyšší nabídky než poptávky. Na skladě bylo před sklizni ještě dost velké množství jablek ze sklizně roku 2013 a k tomu exportní bariéra na ruský trh, která znamenala v podstatě znemožnění vývozu cca 1 mil. t jablek, zejména polského původu. Trh na situaci reagoval během několika málo dní snížením cen až o třetinu. Nebyl zájem o letní jablka a na trhu se za minimální ceny začala vyprodávat jablka ze skladů z předchozí sklizně. Pozitivní bylo zvýšení spotřeby jablek ve většině zemí EU.

Situace se začala stabilizovat až ke konci skladovací sezóny a zhruba od dubna 2015 byl zaznamenán růst cen. Díky nižším spotřebitelským cenám se podařilo převážnou většinu skladovaných jablek prodat do zahájení sklizně roku 2015. I přes prodloužení ruského embarga je situace na trhu s jablky na začátku sezóny 2015/2016 příznivější. Tuzemská jablka byla v obchodní síti ve větší míře zastoupena až do června 2015 a prodalo se o 9 % konzumních jablek více než před rokem, čímž vzrostl podíl tuzemských jablek na trhu na 40 % ze 36 % předchozí sezóny. Po sklizni roku 2014 bylo naskladněno 49,8 tis. t konzumních jablek, což bylo o 26,4 % více oproti předchozímu roku. Jejich odbyt byl plynulý, byla vyskladňována ve větší míře až do června 2015.

3.1.12.2 Hrušky

Produkce hrušek v roce 2015 se jak meziročně tak oproti pětiletému průměru více než zdvojnásobila. Důvodem je zejména nástup plné plodnosti mladých výsadeb, především odrůdy Konference. Stejně jako v případě jablek se i u hrušek projevilo dlouhotrvající sucho negativně na kvalitě a velikosti plodů, kde část produkce nebyla upotřebitelná jako stolní ovoce. Výskyt chorob a škůdců nebyl v roce 2015 nijak neobvyklý, naopak díky suchému počasí bylo spíše nižší riziko napadání porostů bakteriální spálou růžovitých.

3.1.12.3 Slivoně

Produkce slivoní v roce 2015 byla dobrá. První odhady signalizovali 30% meziroční navýšení sklizně (43% zvýšení oproti pětiletému průměru). Na rozdíl od ranějších druhů peckovin se na úrodě švestek a slív podepsalo negativně suché letní počasí. Přestože na většině pěstitelských lokalit lze úrodu považovat za dobrou, bylo možné pozorovat velký propad plodů. Mezi jednotlivými odrůdami jsou v případě slivoní značné rozdíly v citlivosti na sucho. Velmi negativně se průběh počasí projevil zejména na odrůdě Gabrovska, kde na mnoha lokalitách docházelo k úplnému sesychání nedozrálých plodů. Z hlediska výskytu chorob a škůdců byl zaznamenán vyšší výskyt pilatky a obalečů, které ovšem na řádně ošetřovaných porostech nečiní problémy.

3.1.12.4 Třešně

Úroda třešní byla v roce 2015 ve většině pěstitelských lokalit výborná, horší byla pouze na některých lokalitách jižní Moravy a Královéhradecka, kde došlo

pravděpodobně k horšímu opylení. Díky ranosti tohoto druhu se na kvalitě produkce obecně neprojevil negativní vliv sucha. Sklizeň višňi byla prakticky průměrná, i když vzhledem k jejich dlouhodobě negativní věkové struktuře a každoročnímu úbytku porostů lze hodnotit letošní úrodu višňi jako dobrou. Na trhu byl o ně zájem, což souviselo i s propadem maďarské produkce višňi v letošním roce způsobenému suchem.

3.1.12.5 Meruňky, broskve

Úroda meruněk na jižní Moravě byla v loňském roce na některých lokalitách horší, pravděpodobně v souvislosti s nedostatečným opylením porostů. Naproti tomu sklizeň meruněk v Čechách dosahovala rekordní úrovně i v chladných okrajových pěstitelských oblastech. I tak celorepublikový průměr sklizně byl k 15. 6. 2015 odhadován ve výši 121 % pětiletého průměru. V nejsušších oblastech republiky se již i u tohoto ovocného druhu projevil nedostatek srážek menší velikostí plodů nebo i jejich sesycháním. Přestože letošní úrodu broskví nelze označit za špatnou (i když u porostů bez závlahy se projevil vliv sucha malou velikostí plodů), celková sklizeň tohoto ovoce vykazuje trvale klesající trend stejně jako výměra broskvoňových sadů (meziroční pokles o 28 %).

3.1.12.6 Drobné ovoce (rybíz, maliny, ostružiny, jahody)

Sklizeň červeného rybízu od prudkého poklesu produkce v roce 2010 osciluje na vyrovnané hranici 1 400 – 1 600 t. Tento setrvalý stav odpovídá negativní věkové skladbě porostů, u nichž v posledních letech nedochází prakticky k obnově a naopak dále pokračuje likvidace přestárých porostů. Tomu odpovídá i pokles hektarového výnosu. Kvalita sklizně raných odrůd rybízu nebyla ještě ovlivněna přímo nastupujícím suchem, ale u pozdějších odrůd se místy již projevilo sesychání bobulí a později též prosychání porostů způsobených nedostatkem vody, které se vzhledem k mělčímu kořenovému systému projevilo dříve než u druhů velkého ovoce. Produkce černého rybízu byla meziročně odhadována o 11 % vyšší. Násada plodů byla, stejně jako v předešlé sezóně, velmi dobrá. Sklizeň byla uspišena teplým počasím, ale odbyt této komodity byl vzhledem k poklesu ceny, která se dostala i pod úroveň ceny červeného rybízu, zejména na počátku sezóny velmi špatný. Angrešt, maliník a ostružiník se v profesionálním ovocnářství pěstují jen okrajově, stále častěji s využitím krytých ploch, které umožňují minimalizaci chemického ošetření porostů a zajišťují produkci v

odpovídající tržní kvalitě plodů. Sklizeň jahod byla i v letošním roce velmi dobrá. Díky příznivému počasí mohla být sklizeň v případě vhodné odrůdové skladby porostů prodloužena až do konce července. Přes vysokou kvalitu se vzhledem k narůstajícím dovozům jahod z Polska a Německa bohužel nepodařilo v závěru sezóny část domácí produkce uplatnit na trhu⁽²⁴⁾.

3.1.12.7 Réva vinná.

V roce 2014 tvořila osázená plocha vinic v ČR 17,6 tis. ha; přičemž současný produkční potenciál v ČR je na úrovni 19,6 tis. ha. K 31. 12. 2014 bylo zaregistrováno 18,5 tis. pěstitelů. Z celkové obhospodařované plochy vinic tvoří více než dvě třetiny odrůdy moštové bílé a jednu třetinu odrůdy moštové modré; zanedbatelný podíl připadá na stolní a podnožové odrůdy a šlechtitelský materiál. Mezi nejčastěji pěstovanými odrůdami révy vinné v roce 2014 byly: Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský z bílých odrůd, Svatovavřínecké, Frankovka, Zweigeltrebe a Rulandské modré z modrých odrůd. V roce 2014 bylo v ČR vysazeno cca 348 ha nových vinic, mezi nejčastěji vysazované odrůdy v mladých výsadbách patří z bílých odrůd Pálava, Rulandské šedé, Hibernál, Chardonnay a Ryzlink vlašský; z modrých odrůd pak výrazně převažovalo Rulandské modré a dále Dornfelder, Modrý Portugal a Merlot. Dle údajů Českého statistického úřadu bylo v roce 2014 sklizeno celkem 63 533 tun hroznů révy vinné, což je o 15 % méně než v roce předchozím. Výnos hroznů révy vinné se pohyboval na úrovni 4,03 t/ha.

Produkční plochy stolních hroznů zaujímají z celkových 17,6 tis. hektarů jen necelých 27,7 hektarů⁽²⁵⁾.

3.1.13 Stručná charakteristika 10 nejpěstovanějších ovocných druhů.

Vybrané ovocné druhy korespondují s daty v grafech. (Graf 24 - Vývoj produkce 10 nejpěstovanějších ovocných druhů 1961 - 2013 Graf 25, Graf 26; v příloze)

3.1.13.1 Banány

Banán je velmi významnou plodinou tropických a subtropických oblastí světa a nejpěstovanější plodinou na světě. Roční produkce v roce 2013 ovocných banánů činila 105 milionů tun (FAO), z toho 57% připadá na Asii, 25% na americkou produkci, 16 na Afriku a 2% na oblast Oceánie, produkce v Evropě je sice v celosvětovém měřítku

zanedbatelná (nedosahuje ani 1%), ale přesto není bezvýznamná. V Evropě se banány pěstují zejména ve Španělsku, na Kanárských ostrovech.

Mezi největších světových 10 producentů ovocných banánů, dle průměrné roční produkce 1961-2013 patří Indie, Brazílie, Ekvádor, Filipíny, Indonésie, Čína, Mexiko, Thajsko, Kostarika a Burundi. (Graf 5; v příloze)

K nejvýznamnějším odrudám ovocných banánovníků patří 'Gross Michael', z odrůd skupiny Cavendish zejména 'Lacatan', 'Dwarf', 'Robusta', 'Giant'. Banány jsou nejpěstovanější ovocný druh na světě. V roce 1993 byla produkce 53 mil. tun. V roce 2013 stoupla produkce na 105 mil. tun.

3.1.13.2 Jablka

Dle grafu (Graf 25; v příloze) jsou 2. nejpěstovanějším ovocem na světě jablka. Jejich produkce tak jako u ostatních ovocných druhů stoupá (Graf 6; v příloze). V roce 1993 byla produkce 48 mil. tun, v roce 2013 už to bylo téměř o 100% více a to 80,8 mil. tun⁽¹⁾. Největší producenti jablek jsou Čína, USA, Francie, Itálie, Německo, Turecko, Ruská Federace, Polsko, Iran a Indie (Graf 7; v příloze). V roce 2013 bylo celosvětově vyvezeno 8,58 mil. tun jablek. Pořadí ve kterém jsou vývozci chronologicky zapsáni je vypočítán dle dat dostupných z FAOSTATU z průměrného ročního objemu vývozu v letech 2004 až 2013. Data z roků 2004 – 2013 v průměru vykazují Čínu jako největšího exportéra jablek, vyvezla v roce 2013 995 tis. tun, což odpovídá 11,6% z celosvětově exportovaného množství. Itálie vyvezla 767 tis. tun, zde došlo k poklesu oproti roku 2012 o 145 tis. tun. Následuje Chile s vývozem v roce 2013 téměř 834 tis. tun. Dále USA s 890 tis. tun. Francie vyvezla 543 tis. tun, Polsko vyvezlo 1,205 mil. tun, čímž se v roce 2013 dostalo na první příčku mezi vývozce jablek, objem tvořil více než 12% celosvětově exportovaného množství. Jižní Afrika vyvezla 482 tis. tun, zde došlo, zde došlo k nárůstu o téměř 94 tis. tun. Nový Zéland vyvezl v roce 2013 322 tis. tun⁽¹⁾.

3.1.13.3 Stolní hrozny

Stolní hrozny jsou třetím nejvíce produkovaným ovocným druhem (Graf 9; v příloze). Dle databáze FAOSTATU byla v roce 2013 celosvětová produkce stolních hroznů 77 mil. tun (Graf 8; v příloze). Celosvětově se obchodovalo v tomto roce s množstvím v objemu 4,8 mil. tun. Čína jako největší producent (Graf 9; v příloze) vyprodukovala v roce 2013 více než 11 mil. tun, téměř 15% celosvětové produkce. Čínu

následuje Itálie, která produkovala v roce 2013 více než 780 tis. tun. Dále USA s produkcí 660 tis. tun, následovány Francií, Španělskem, Tureckem, Argentinou. Na osmém místě je Chile, které v roce 2013 sklídilo 2,6 mil. tun stolních hroznů, v žebříčku vývozců je Chile na prvním místě. V roce 2013 bylo celosvětově vyvezeno 4,28 mil tun stolních hroznů. Z Chile se vyvezlo 856 tis. tun hroznů, což odpovídalo 20% celkového obchodovaného množství v tomto roce. Druhý největší vývozce v roce 2013 byla Itálie s objemem 508 tis. tun, následovány USA s objemem 474 tis. tun.

3.1.13.4 Pomeranče

Pomeranče jsou 4. nejpěstovanějším ovocným druhem světa (Graf 26; v příloze). Jak je zřejmé z grafu (Graf 26; v příloze Graf 10) vývoj produkce od roku 1961 neustále roste. Z objemu produkce v roce 1961 téměř 16 mil. tun se zvětšila do roku 2013 na objem 71 mil. tun. Největší producenti pomerančů se nachází v oblastech tropů a subtropů, mezi ně patří Brazílie, USA, Mexiko, Španělsko Indie, Itálie. Brazílie jako největší produkční oblast v roce 2013 sklídila 17,5 mil. tun, což odpovídá 24,6% celosvětové sklizně pomerančů v roce 2013. Druhý největší producent, což je USA, produkoval v roce 2013 více než 7,5 mil. tun, to bylo 10,6% celosvětové produkce. Mexiko následuje USA v roce 2013 s objemem produkce 4,4 mil. tun. Celosvětový obchod s pomeranči se od roku 1961 vyvíjí přímo úměrně s vzrůstající produkcí. Od roku 1961 kdy byl objem obchodu s pomeranči 2,6 mil. tun se do roku 2013 zvýšil na hodnotu 7,1 mil. tun. Největší vývozci pomerančů jsou Španělsko, které v roce 2013 vyvezlo 1,8 mil. tun čerstvých pomerančů. Následováno je jižní Afrikou, které vyvezla 1,1 mil. tun. Další jsou USA, které vyvezli téměř 695 tis. tun ⁽¹⁾. Velká část pomerančové produkce je zpracována na pomerančový džus, nebo pomerančový koncentrát. Pomerančový džus je významná komodita ve světovém obchodu. V roce 2013 Brazílie jako největší producent, vyrobila z části produkce 1,205 mil. tun pomerančového džusu, z toho 1,2 mil. tun vyvezla. Brazílii následuje v produkci džusu USA, v roce 2013 vyprodukovaly 476 tis. tun, z toho vyvezly 113 tis. tun. V roce 2015 to bylo už jen 329 tis. tun a z toho vyvezly 90 tis. tun. Dá se říci, že produkce pomerančového džusu v USA v posledních 10 letech klesá. Třetí největší producent pomerančového džusu je Mexiko, které v roce 2015 vyprodukovalo 126 tis. tun ⁽²⁶⁾.

3.1.13.5 Mango

Od roku 1961 se produkce manga zvýšila z objemu 11 mil. tun do roku 2013 na 42,6 mil. tun (Graf 12; v příloze). Největší producenti Manga jsou dle grafu (Graf 13; v příloze) Indie, Čína, Thajsko, Mexiko, Pákistán, Indonésie, Brazílie, Nigérie, Filipíny, Bangladéš. Produkce Indie stoupla od roku 1961 z hodnoty 6,9 mil. tun do roku 2013 na 18 mil. tun. V roce 2013 vyvezla Indie z této produkce pouze 263 tis. tun. Daleko za Indií je Čína se svojí sklizní 1,4 mil. tun v roce 2013. Z toho množství vyvezla Čína pouhých 7,7 tis. tun. V roce 2013 se celosvětově obchodovalo 1,6 mil. tun manga. Největší vývozce manga je Mexiko, v roce 2013 vyvezlo 338 tis. tun, dále následováno je Indie. Brazílie je na třetím místě, s objemem vývozu 37 tisíc v roce 2013. Další významní exportéři jsou Pákistán, Thajsko, Peru, Filipíny, Jemen. ⁽¹⁾

3.1.13.6 Plantainy – zeleninové banány

Dle grafu (Graf 14; v příloze) produkce plantainů stoupla z objemu 13,8 mil. tun v roce 1961 na objem 37,9 mil. tun v roce 2013. Největší producenti zeleninových banánů jsou dle grafu (Graf 15; v příloze) Uganda, Kolumbie, Rwanda, Ghana, Nigérie, Kongo, Kamerun, Pobřeží slonoviny, Peru, Ekvádor. Produkce Ugandy jako největšího producenta zeleninových banánů se od roku 1961, kdy byla 3,9 mil. tun, zvýšila do roku 2013 na hodnotu 8,9 mil. tun. Na této hodnotě byla produkce plantainů v Ugandě už v roce 1975, poté se propadla na objem 5,6 mil. tun. Od roku 1980 se produkce zvýšila opět na hodnoty mezi 9 a 10 mil. tun, kde se drží již od roku 1995. Další významný producent je Kolumbie, ta produkovala v roce 2013 více než 3 mil. tun. Další významný producent je Rwanda, situace ve Rwandě a Kolumbii je na podobné úrovni, co se objemu i vývoje produkce zeleninových banánů týče. Další produkční oblast je Ghana, v roce 2013 vyprodukovala 3,6 mil. tun, následuje Nigérie s produkcí 2,7 mil. tun. Kongo je na 6. pozici s objemem 1,35 mil. tun v roce 2013. Celosvětový export zeleninových banánů se vyvíjel od roku 1961, kdy byl celosvětový export objemu 27 tis. tun, do roku 2013 kdy objem vývozu dosáhl prozatímního maxima 858 tis. tun. Z 30 - ti letého průměru je největší vývozce Kolumbie s objemem vývozu v roce 2013 více než 93 tis. tun. Následuje ji Ekvádor objemem 35 tis. tun. Třetí největší vývozce je s Guatemala s objemem 145 tis. tun, následován Dominikánskou republikou, Peru a Venezuelou. ⁽¹⁾

3.1.13.7 *Mandarinky, tangerinky, klementinky, satsunky*

Mandarinky (zahrnující taky tangerinky, klementinky a satsunky) jsou dle grafu (Graf 26; v příloze) sedmý nejpěstovanější ovocný druh na světě. Vývoj produkce je zaznamenán v grafu (Graf 16; v příloze). Největšími producenty (Graf 17; v příloze 68) tohoto ovoce jsou Čína, Japonsko, Španělsko, Brazílie, USA, Thajsko, Itálie, Argentina. Produkce mandarinek v Číně v roce 1961 byla na úrovni 150 tis. tun, do roku 2013 produkce přesáhla 15 mil. tun. Japonsko se v roce 1975 dostalo na maximum 3,66 mil. tun a od tohoto roku produkce pozvolna klesá, v roce 2013 byla produkce 895 tis. tun. Oproti tomu produkce mandarinek ve Španělsku pozvolným tempem roste, v roce 2013 byla produkce mandarinek 2,1 mil. tun. Od roku 2003 se produkce mandarinek v Brazílii zmenšuje, v roce 2003 se produkovalo 1,3 mil. tun a v roce 2013 už 937 tis. tun. Celosvětově se v roce 2013 obchodovalo 4,3 mil. tun. Největší vývozce v roce 2013 bylo Španělsko s 1,56 mil. tun, následuje Čína s 773 tis. tun. Další vývozci jsou Turecko s 530 tis. tun, Maroko s téměř 400 tis. tun, Pákistán s 358 tis. tun a jižní Afrika s objemem vývozu 133 tis. tun.

3.1.13.8 *Hrušky*

Dle grafu v příloze (Graf 18; v příloze) jsou hrušky osmé nejpěstovanější ovoce světa. Produkce hrušek od roku 1991 strměji roste, v roce 2013 byla celosvětová produkce 25,2 mil. tun, dá se říci, že celosvětovou produkci hrušek přímo ovlivňuje rostoucí produkce v Číně. Největší producenti jsou dle grafu v příloze (Graf 19; v příloze). Čína je největší producent, v roce 2013 produkovala více než 17 mil. tun hrušek, to odpovídá 68% celosvětové produkce. Následuje Itálie, USA, Španělsko, Japonsko, Francie, Argentina. Itálie jako druhý největší producent sklídila v roce 2013 celých 743 tis. tun. Itálie zaznamenává od roku 1970 propad v produkci hrušek z hodnoty 1,9 mil. tun na hodnotu mezi 700 a 900 tis. tun. Celosvětově se obchodovalo v roce 2013 množství 2,48 mil. tun. Jako největší vývozci se o to zasloužili především Argentina s objemem vývozu 448 tis. tun, Itálie s 122 tis. tun, Čína s 380 tis. tun. Dále následují USA, jižní Afrika, Chile, Španělsko.

3.1.13.9 Ananas

Ananas je tropickou plodinou, je deváté nejpěstovanější ovoce. Dle grafu (Graf 20; v příloze) se jeho produkce od roku 1961 do 2013 zvýšila z necelých 4 mil. tun na objem přesahující 24 mi. tun. Největší produkční oblasti jsou z dlouhodobého hlediska Thajsko, Brazílie, Filipíny, Indie, Nigérie, Kostarika, USA, Indonésie, Mexiko (Graf 21; v příloze). Thajsko produkovalo v roce 2013 více než 2,2 mil. což bylo o 200 tis. tun méně než v roce 2012. Brazílie je druhý největší producent, produkovala v roce 2013 stejně jako Filipíny na třetím místě více než 2,4 mil. tun. Zajímavá je produkce Kostariky, kde došlo k nárůstu z hodnoty 27 tis. tun v roce 1985 tun na hodnotu více než 2,6 mil. tun v roce 2013. Celosvětově se obchoduje ananas v objemu 3,4 mil. tun. Největší vývozce ananasů je Kostarika, vyváží teprve od roku 1982 a přesto je v dlouhodobém průměru na první příčce. V roce 2013 se vyvezlo z Kostariky 1,9 mil. tun, což je prozatím maximum. Další důležitý vývozce jsou Filipíny s vývozem 489 tis. tun, Pobřeží Slonoviny s 26 tis. tun, Honduras s 44 tis. tun, Malajsie se 17 tis. tun, USA s 113 tis. tun. a Mexiko s 56 tis. tun.

3.1.13.10 Broskve, nektarinky

Broskve jsou desátý nejpěstovanější ovocný druh na světě (Graf 26; v příloze). Celosvětová produkce broskví a nektarinek má vrůstající tendenci (Graf 22; v příloze), stejně jako všechny předchozí ovocné druhy (Graf 24; v příloze). Od roku 1961 produkce broskví a nektarinek roste od objemu 5 mil. tun na objem 21 mil. tun v roce 2013. Největší světový producent toho ovoce (Graf 23; v příloze) je Čína s produkcí v roce 2013 téměř 12 mil. tun, následuje Itálie s produkcí 1,4 mil. tun, USA s 964 tis. tun, Španělsko s 1,3 mil. tun, Řecko s 666 tis. tun, Francie s 233 tis. tun, Turecko, Argentina, Japonsko, Chile. Celosvětově bylo v roce 2013 obchodováno 1,8 mil. tun. Největšími vývozci broskví a nektarinek jsou z dlouhodobého hlediska Itálie, Španělsko, Řecko, USA, Chile, Francie, Turecko, Čína, Německo. V roce 2013 byl vývoz od největších vývozců v objemu 295 tis. tun z Itálie, následuje Španělsko s objemem 749 tis. tun, Řecko se 112 tis. tun, USA se 105 tis. tun, Chile s 87 tis. tun, Francie s 44 tis. tun, Turecko s 34 tis. tun, Čína s 37 tis. tun a Německo s 15 tis. tun ⁽¹⁾.

4 Diskuze

Produkce ovoce z celosvětového hlediska stoupá od počátku sledování vývoje. V roce 1961 produkoval celý svět 175 mil. tun. V roce 2013 to už bylo 673 mil. tun (Graf 2; v příloze). Tento fakt podtrhuje informace o růstu celosvětové populace, v grafu můžeme pozorovat jak se populace během let 1961 – 2013 vyvíjela (Graf 30; v příloze). Mezi růstem populace a růstem produkce je přímá úměra. Další důvod zvyšování produkce je zvyšování životní úrovně ve světě a změna životního stylu. Ovoce díky svému unikátnímu složení, pokud tedy není kontaminováno chemikáliemi, má blahodárné účinky na zdraví konzumentů. Naproti tomu je zde zvětšující se rozdíl mezi vyspělými a rozvojovými zeměmi. V rozvojových zemích je často zemědělství jedinou formou obživy a toho mnohdy využívají nadnárodní společnosti, které vykupují výpěstky od místních malých farmářů za minimální ceny a dále s nimi obchodují na celosvětové úrovni. Nebo společnosti jen místní obyvatele zaměstnávají, za minimálních sociálních podmínek. V rozvojových zemích produkce ovoce často tvoří hlavní složku státních příjmů, což poukazuje na důležitost ovoce pro tyto státy, kde je ovoce hlavní složkou nižších vrstev obyvatelstva. V zemích se zvyšující se životní úrovní je pozorována snížená produkce, například ve střední Evropě. Kde díky zvětšující se aglomeraci lidé odcházejí z venkova a tak se zemědělství, potažmo produkci ovoce věnuje stále méně lidí. Z tohoto důvodu se země s nedostatečnou produkcí stávají stále více závislé na importu. A to nejen ovoce netradičního, nebo exotického, ale i ovoce v oblastech tradičně pěstovaného. Tento trend, není případ jen ovoce, je pozorován u veškerých potravin, jako je například maso, cukr, zelenina a další.

Ve světě se postupně rýsují oblasti, které zintenzivňují produkci a soustředí se na export ovoce na světové trhy. Příkladem jsou tropické a jižní země, kde se produkční plochy rozšiřují na úkor ploch deštných pralesů. Zvyšující se produkce se dosahuje také například výsadbou nových intenzivních plantáží, sadů, které jsou často zavlažovány a také se využívají nově vyšlechtěné výnosnější odrůdy.

Banány ovocné jsou nejpěstovanější ovoce na světě vůbec. Zajímavé je, že do roku 1992 tuto pozici zabíraly hrozny (Graf 24; v příloze). Banány jsou hlavním ovocným druhem, v posledních letech se jejich roční produkce pohybuje nad hranicí

100 mil. tun (Graf 4; v příloze). Největší producent ovocných banánů je Indie, která většinu své produkce také spotřebuje.

Na obchod v Evropské unii, má velký dopad embargo na dovoz na ruský trh., které se týká i ovoce. 7. srpna v roce 2014 realizovala ruská vláda zákaz dovozu zemědělských produktů na ruský trh. Embargo zahrnuje i jablka, hrušky a stolní hrozny z USA, Evropské Unie, Kanady, Austrálie a Norska. Zákaz se realizoval na základě amerických a evropských sankcí proti Ruským akcím na Ukrajině. Tento zákaz má velký dopad na evropský trh zemědělských produktů, protože Rusko je druhý největší trh potravin, v roce 2011 zahrnoval 28% evropského vývozu ovoce a 21,5% vývozu zeleniny⁽²²⁾. Tento negativní dopad se projevil nejen na obchodě s jablky, která jsou jedním z hlavních exportních artiklů na ruský trh. Díky zakazu došlo k nevyskladnění zásob o objemu asi 1 mil. tun, ale snížením prodejních cen v některých členských státech se zvýšila poptávka. Spotřeba ovoce ve společnosti je podporována státním aparátem různými programy. Ovoce do škol a podobně. Jiné země přebytky zásob vzniklé ze zakazu dovozu do Ruska věnovali na charitu, například Itálie věnovala 9 300 tun stolních hroznů.

Je důležité si uvědomit, že ovoce tvoří nezastupitelnou složku ve výživě obyvatelstva, obsahuje relativně lehce přístupné, zdraví prospěšné látky. Celou řadu vitamínů a mikroprvků. Tento fakt je v dnešní společnosti často opomíjen a látky, které by člověku dodalo ovoce se konzumují ve formě různých doplňků stravy. V neposlední řadě mají různé druhy ovoce specifické působení na lidský organismus, využívající v přírodním léčení.

5 Závěr

Práce popisuje stav produkce a nejdůležitější změny a vývoj za posledních 30 let. Na základě shromážděných informací byla práce vypracována s ohledem na další náležitosti v zadání. Po přečtení, by měl mít čtenář ponětí o vývoji ovoce v největších světových produkčních oblastech, což jsou Čína, Indie, USA, Brazílie, Itálie, Turecko, Španělsko, Francie, Filipíny. Práce by měla čtenáři přiblížit aktuální stav produkce nejen v těchto oblastech ale i v Evropské unii a České republice. Dále práce pojednává o nejpěstovanějších ovocných druzích, což jsou banány, jablka, stolní hrozny, pomeranče, mandarinky, hrušky, ananas, broskve a nektarinky. Práce charakterizuje zvyšující se produkci, její podmínky a některé dopady.

6 Souhrn a Resume

Celosvětová produkce ovoce

Tato bakalářská práce charakterizuje největší producenty ovoce ve světě, popisuje jejich vývoj a některé ovocné druhy, které produkují. Dále práce popisuje vývoj produkce u 10 nejpěstovanějších ovocných druhů světa, jejich produkční centra, vývoj a aktuální stav. Práce hodnotí produkci ovoce vzhledem k narůstající populaci a dalším aspektům.

World fruit production

This bachelor thesis characterise the biggest fruit producers in the world, describes their progression and some fruit genera of their production. Work describes too the progression by top 10 fruit genera in the world, their production centres, progress and actually status of production. Work evaluating fruit production in view of increase world population and next aspects.

6.1 Klíčová slova / Keywords

světová produkce ovoce – world fruit production

ovoce – fruit

producent – producer

vývoz – export

dovoz – import

vývoj produkce – progress of production

ovocný druh – fruit genera

7 Použité zdroje

- (1) FAOSTAT. *FOOD AND AGRICULTURE ORGANIZATION* . [online]. 29.4.2016 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://faostat3.fao.org/home/E>
- (2) USDA. *United States Department of Agriculture National Agricultural Statistics Service*. [online]. 12/18/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: https://www.nass.usda.gov/Statistics_by_Subject/?sector=CROPS
- (3) USDA – U.S. Department of Agriculture. U.S.A. Fruit Production Statistics. . [online]. 2002 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <https://www.uvm.edu/pss/PSS221/WEB/Prodstats.pdf>
- (4) Browse Data & Analysis Results Refined By:. *United States Department of Agriculture National Agricultural Statistics Service*. [online]. [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: http://www.fas.usda.gov/data/search?search_api_views_fulltext=&page=1&f%5B0%5D=field_commodities%3A8
- (5) Commodities & Products. *Agricultural Marketing Resource Center* . [online]. 2016 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.agmrc.org/commodities-products/>
- (6) CROPS PRODUCTION. *USDA*. [online]. 2016 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://usda.mannlib.cornell.edu/usda/current/CropProd/CropProd-03-09-2016.pdf>
- (7) Fresh Deciduous Fruit. *USDA*. [online]. 30/10/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/fruit.pdf>
- (8) Fresh Grapes Production. *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 11/12/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/fruit.pdf>
- (9) Fruits. *USA PRODUCE*. [online]. [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://usa-produce.com/product>
- (10) Fruit and Tree Nuts. *USDA – Economic Research Service*. [online]. 30/9/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.ers.usda.gov/media/1910543/fts-360.pdf>
- (11) FRUITS AND VEGETABLES: GLOBAL TRADE AND COMPETITION IN FRESH AND PROCESSED PRODUCT MARKETS. *WORLDBANK*. [online]. [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://siteresources.worldbank.org/INTPROSPECTS/Resources/GATChapter13.pdf>
- (12) Projeções do Agronegócio – Brasil 2013/14 a 2023/24. *Ministério da Agricultura, Pecuária e Abastecimento – Brazil*. [online]. 7/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

z: http://www.agricultura.gov.br/arq_editor/PROJECOES_DO_AGRONEGOCIO_2025_WEB.pdf

(13) ECONOMIA E EMPREGO. *Portal Brasil*. [online]. 17/03/2011 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.brasil.gov.br/economia-e-emprego/2011/03/producao-brasileira-de-frutas-sobe-19-em-oito-anos>

(14) FRESH FRUITS & VEGETABLES. *The Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority (APEDA) – Government of India*. [online]. 2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: http://apeda.gov.in/apedawebsite/six_head_product/FFV.htm

(15) DOCUMENTS. *eurostat*. [online]. 2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/7158355/KS-FK-15-001-EN-N.pdf/11df7792-597e-4821-9555-9947e8092db2>

(16) Fresh Deciduous Fruit Annual 2015 – ITALY. *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 23/10/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Fresh%20Deciduous%20Fruit%20Annual%202015_Rome_Italy_11-25-2015.pdf

(17) Fresh Deciduous Fruit Annual – MEXICO. *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 30/10/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Fresh%20Deciduous%20Fruit%20Annual_Mexico%20City_Mexico_10-30-2015.pdf

(18) Pears. *Agricultural Marketing Resource Center*. [online]. 07/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.agmrc.org/commodities-products/fruits/pears/>

(19) Peaches. *Agricultural Marketing Resource Center*. [online]. 09/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.agmrc.org/commodities-products/fruits/peaches/>

(20) Fresh Deciduous Fruit Annual – MEXICO 2014. *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 29/10/2014 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.fas.usda.gov/data/mexico-fresh-deciduous-fruit-annual-0>

(21) THE STATUS OF THE FRUIT INDUSTRY IN THE PHILIPPINES. *Food and Fertilizer Technology Center*. [online]. 2014 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: http://www.agnet.org/library.php?func=view&id=20150810090507&type_id=4

(22) Fresh Deciduous Fruit Annual – EU 28. *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 27/10/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z:http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Fresh%20Deciduous%20Fruit%20Annual_Vienna_EU-28_10-27-2015.pdf](http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Fresh%20Deciduous%20Fruit%20Annual_Vienna_EU-28_10-27-2015.pdf)

(23) Stone Fruit Annual – EU 28. *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 21/08/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z:http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Stone%20Fruit%20Annual_Madrid_EU-28_8-21-2015.pdf](http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Stone%20Fruit%20Annual_Madrid_EU-28_8-21-2015.pdf)

(24) SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OVOCE . *Ministerstvo zemědělství ČR*. [online]. 11/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z:http://eagri.cz/public/web/file/433573/SVZ_Ovoce_2015.pdf](http://eagri.cz/public/web/file/433573/SVZ_Ovoce_2015.pdf)

(25) SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA RÉVA VINNÁ A VÍNO. *Ministerstvo zemědělství ČR*. [online]. 10/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z:http://eagri.cz/public/web/file/433552/SVZ_Vino_2015.pdf](http://eagri.cz/public/web/file/433552/SVZ_Vino_2015.pdf)

(26) Agriculture. *INDEXMUNDI*. [online]. 2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z: http://www.indexmundi.com/agriculture/](http://www.indexmundi.com/agriculture/)

(27) Agriculture. *PLÁTANO DE CANARIAS*. [online]. [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z: http://igpplatanodecanarias.es/platano-de-canarias-igp/identificacion-y-etiquetado/](http://igpplatanodecanarias.es/platano-de-canarias-igp/identificacion-y-etiquetado/)

(28) ASPROCAN. *PLÁTANO DE CANARIAS*. [online]. 2014 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z: http://igpplatanodecanarias.es/wp-content/uploads/2015/03/ESTADISTICAS_2014.pdf](http://igpplatanodecanarias.es/wp-content/uploads/2015/03/ESTADISTICAS_2014.pdf)

(29) Avocado Annual Mexico. *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 24/11/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z:http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Avocado%20Annual_Mexico%20City_Mexico_11-24-2015.pdf](http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Avocado%20Annual_Mexico%20City_Mexico_11-24-2015.pdf)

(30) Fresh Deciduous Fruit: World Markets and Trade (Apples, Grapes, & Pears). *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 12/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z: \(http://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/fruit.pdf\)](http://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/fruit.pdf)

(31) ASIA. *FRESHPLAZA*. [online]. 2016 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z: http://www.freshplaza.com/region/4/asia](http://www.freshplaza.com/region/4/asia)

(32) Citrus: World Markets and Trade . *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 01/2016 [cit. 2016-04-29]. Dostupné

[z:http://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/citrus.pdf](http://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/citrus.pdf)

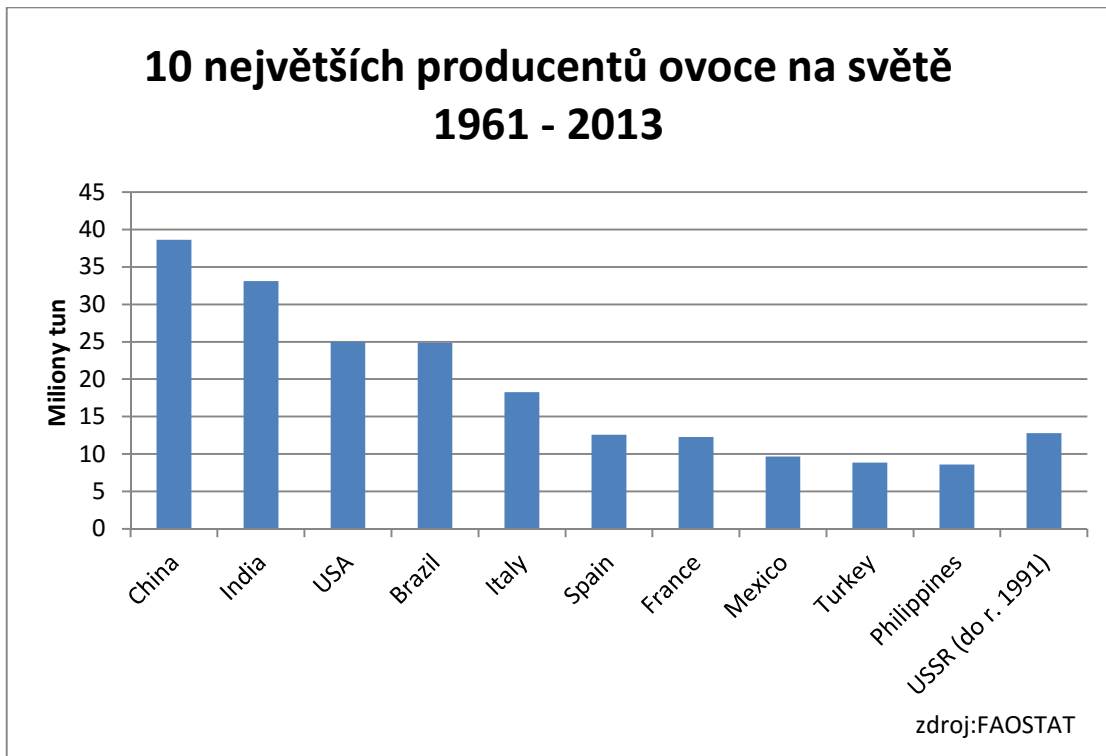
- (33) Apple Summary . *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 11/12/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <https://apps.fas.usda.gov/psdonline/psdReport.aspx?hidReportRetrievalName=Apple+Summary&hidReportRetrievalID=2415&hidReportRetrievalTemplateID=8>
- (34) Nectarines. *Agricultural Marketing Resource Center* . [online]. 07/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.agmrc.org/commodities-products/fruits/nectarines/>
- (35) Annual Fresh Deciduous Fruit Report Brazil. *USDA – Foreign Agricultural Service*. [online]. 09/10/2015 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: http://gain.fas.usda.gov/Recent%20GAIN%20Publications/Annual%20Fresh%20Deciduous%20Fruit%20Report%20_Brasilia_Brazil_10-5-2015.pdf
- (36) The horticulture sector in the European Union. *European Commission*. [online]. 06/2003 [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/horti/2003_en.pdf

8 Přílohy

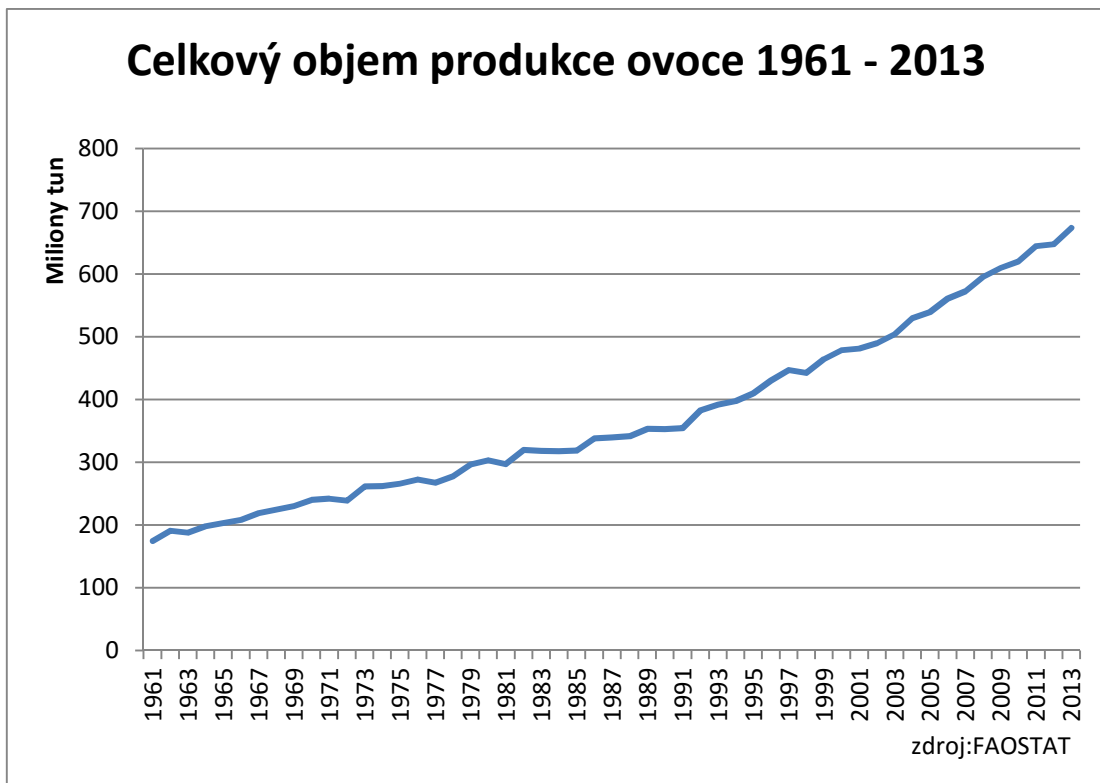
8.1 Seznam příloh

Graf 1 - 10 největších producentů ovoce na světě 1961 – 2013	60
Graf 2 - Celkový objem produkce ovoce 1961 - 2013	60
Graf 3 - Vývoj produkce ovoce u 10 největších producentů 1961 - 2013	61
Graf 4 – Vývoj celosvětové produkce ovocných banánů 1961 - 2013 v tunách	61
Graf 5 - Největší světoví producenti ovocných banánů -průměrná roční produkce 1961 - 2013	62
Graf 6 - Vývoj celosvětové produkce jablek 1961 - 2013	62
Graf 7 - Největší světoví producenti jablek - průměrná roční produkce 1961 - 2013	63
Graf 8 - Vývoj celosvětové produkce hroznů 1961-2013.....	63
Graf 9 - Největší světoví producenti hroznů -průměrná roční produkce 1961 - 2013....	64
Graf 10 - Vývoj celosvětové produkce pomerančů 1961-2013	64
Graf 11 - Největší producenti pomerančů 1961 - 2013	65
Graf 12 - Vývoj celosvětové produkce manga 1961-2013	65
Graf 13 - Největší světoví producenti manga- průměrná roční produkce 1961 - 2013 ..	66
Graf 14 - Vývoj celosvětové produkce zeleninových banánů 1961-2013.....	66
Graf 15 - Největší světoví producenti zeleninových banánů - průměrná roční produkce 1961 - 2013	67
Graf 16 - Vývoj celosvětové produkce mandarinek 1961-2013.....	67
Graf 17 - Největší světoví producenti mandarinek - průměrná roční produkce 1961 - 2013	68
Graf 18 - Vývoj celosvětové produkce hrušek 1961-2013	68
Graf 19 - Největší světoví producenti hrušek - průměrná roční produkce 1961 - 2013 .	69
Graf 20 - Vývoj celosvětové produkce ananasu 1961 - 2013.....	69
Graf 21 - Největší světoví producenti ananasu- průměrná roční produkce 1961 - 2013..	70
Graf 22 - Vývoj celosvětové produkce broskví 1961-2013.....	70
Graf 23 - Největší světoví producenti meruněk- průměrná roční produkce 1961 - 2013	71
Graf 24 - Vývoj produkce 10 nejpěstovanějších ovocných druhů 1961 - 2013	71
Graf 25 - Srovnání produkce 10 nejpěstovanějších druhů ovoce v letech 1961 a 2013.	72
Graf 26 - Průměrná produkce 10 nejpěstovanějších druhů ovoce 2004 - 2013.....	72
Graf 27 - Vývoj celkové produkce ovoce v EU 1961 - 2013	73
Graf 28 - Vývoj produkce ovoce v EU 1961 - 2013.....	73
Graf 29 - Vývoj produkce nejpěstovanějších ovocných druhů v ČR 1992 - 2013	74
Graf 30 - Populace	74

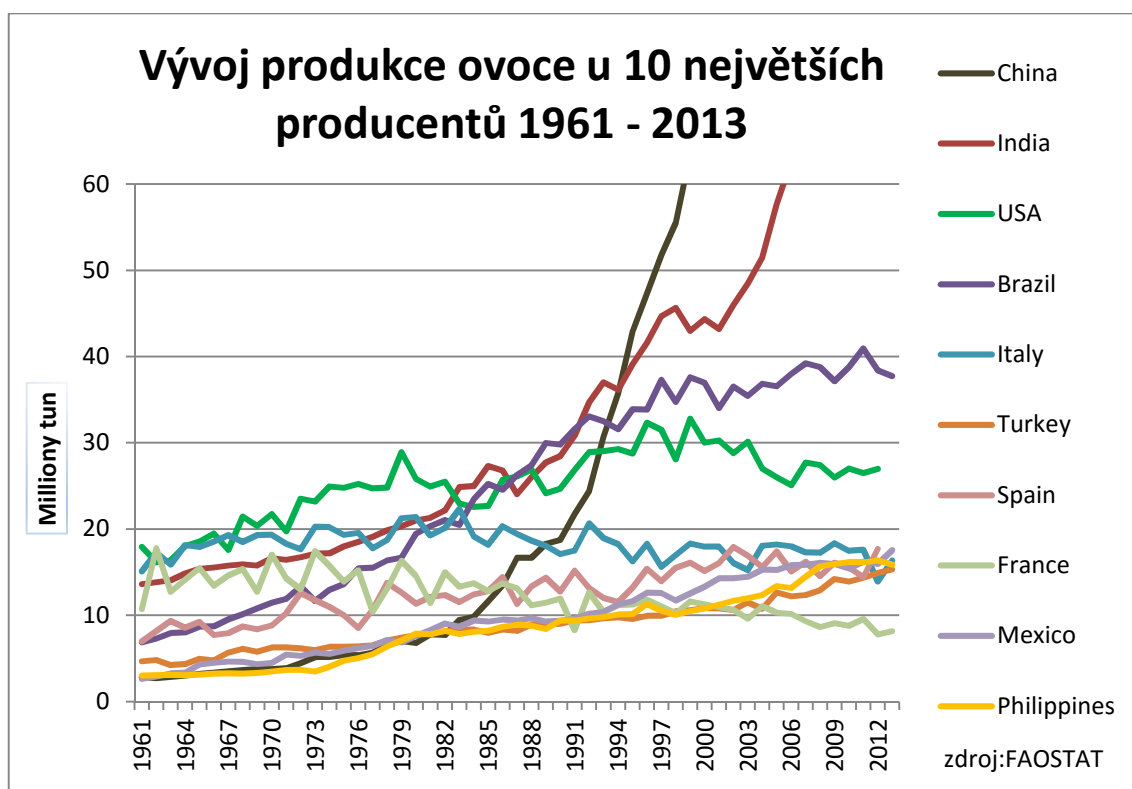
Graf 1 - 10 největších producentů ovoce na světě 1961 – 2013

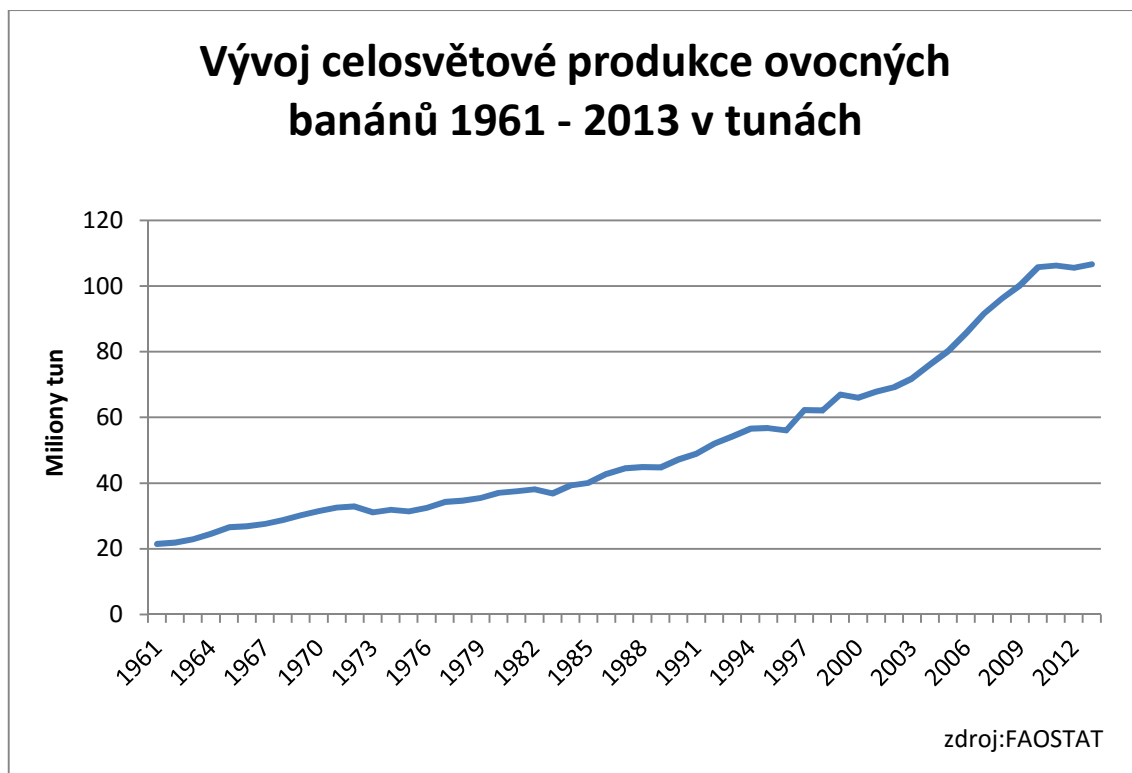
Graf 2 - Celkový objem produkce ovoce 1961 - 2013

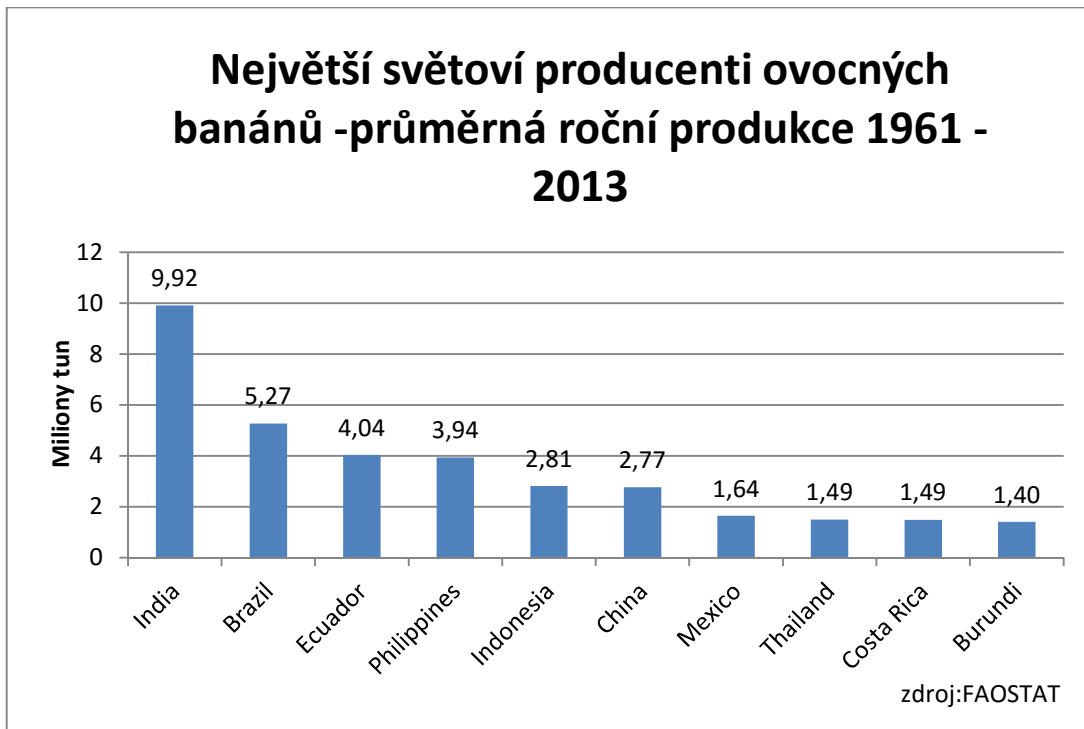
Graf 3 - Vývoj produkce ovoce u 10 největších producentů 1961 - 2013

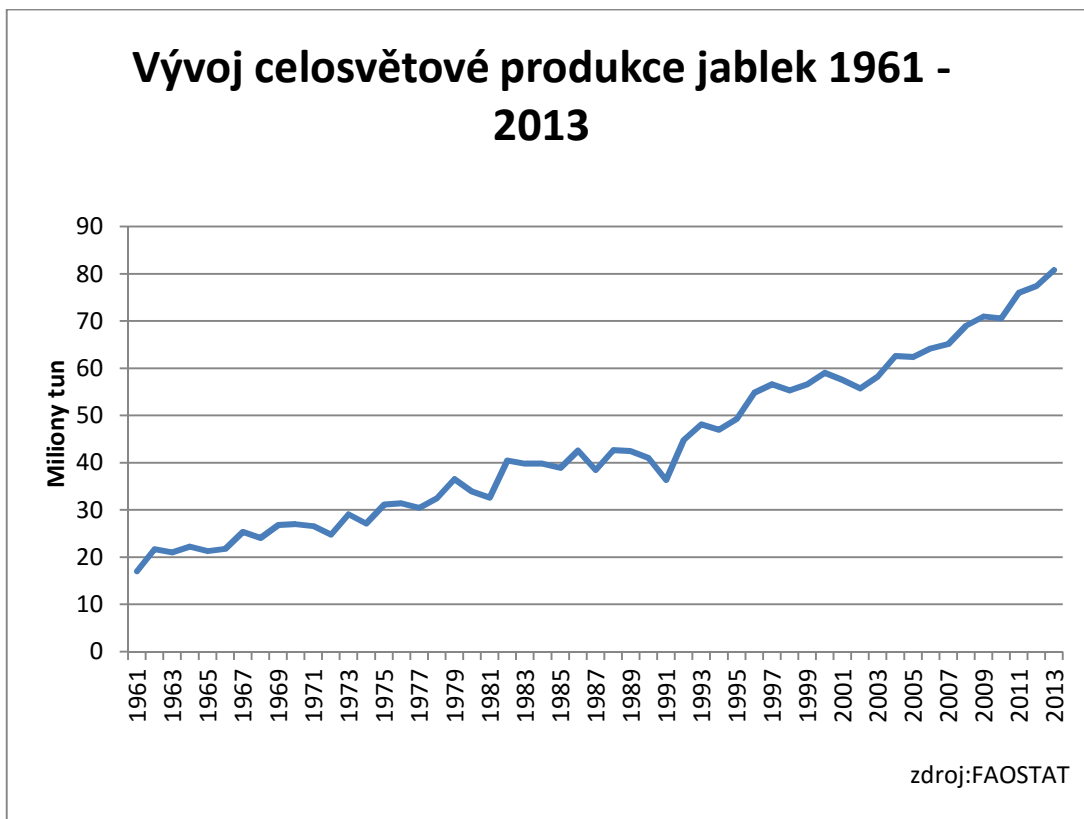
Graf 4 – Vývoj celosvětové produkce ovocných banánů 1961 - 2013 v tunách

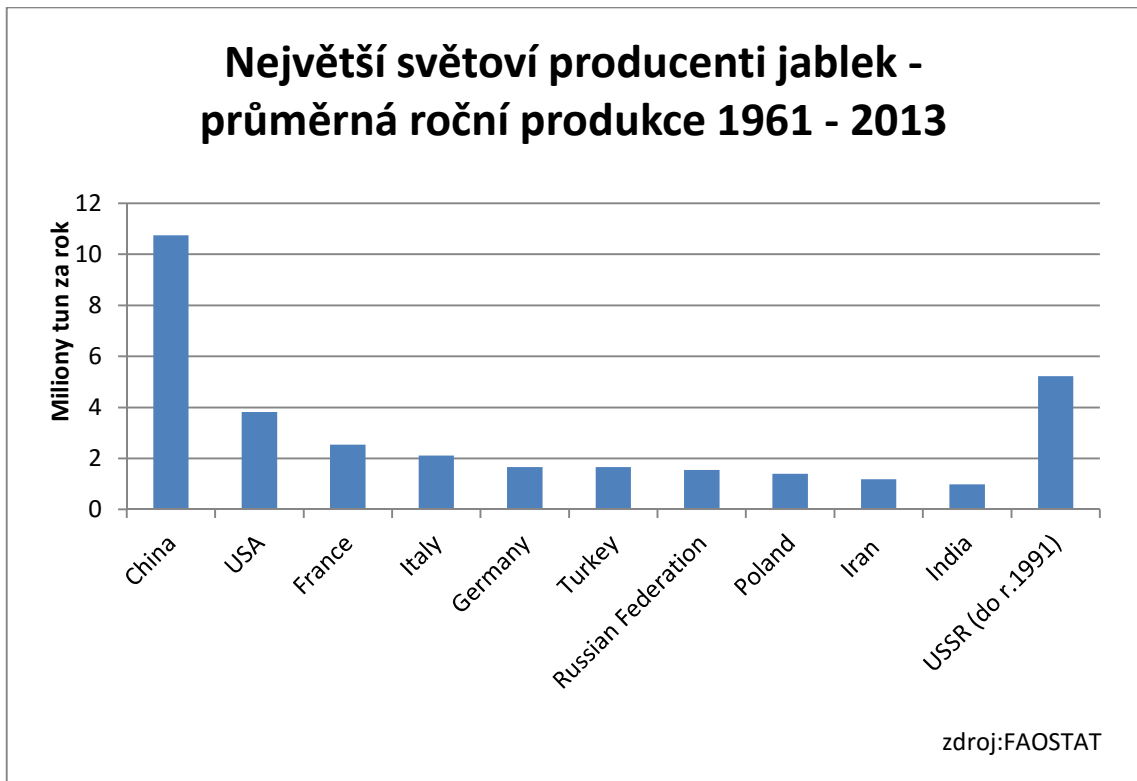
Graf 5 - Největší světoví producenti ovocných banánů - průměrná roční produkce 1961 - 2013

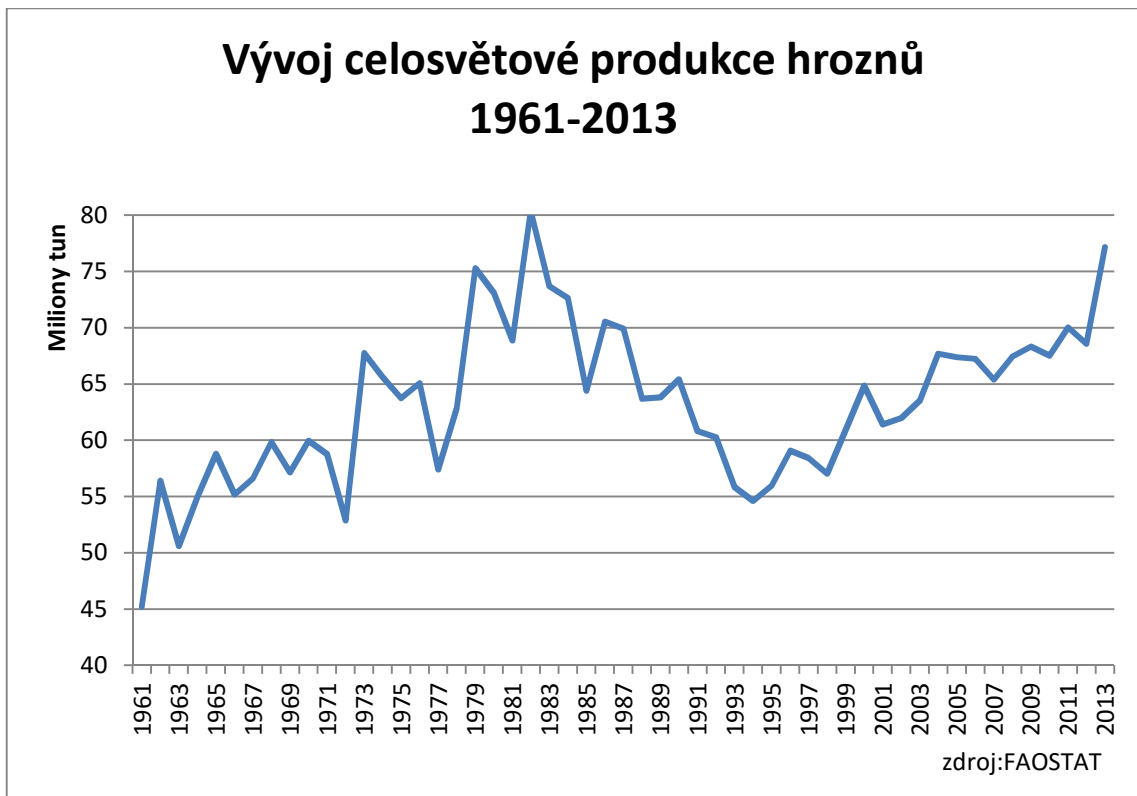
Graf 6 - Vývoj celosvětové produkce jablek 1961 - 2013

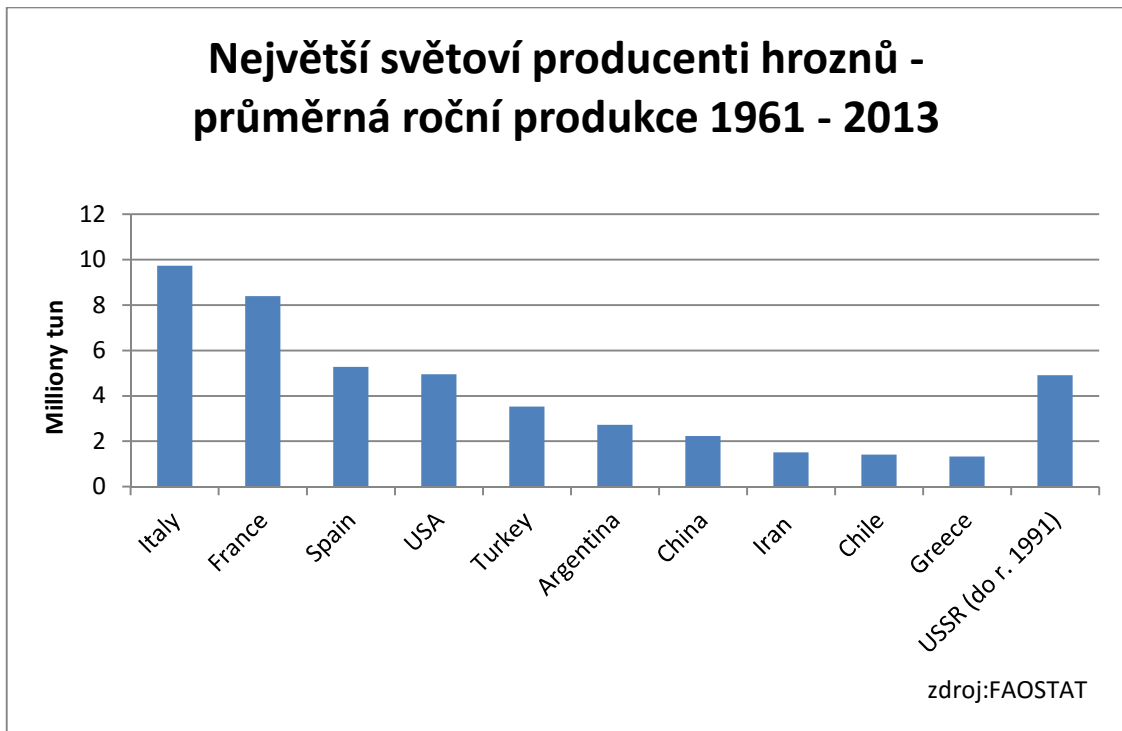
Graf 7 - Největší světoví producenti jablek - průměrná roční produkce 1961 - 2013

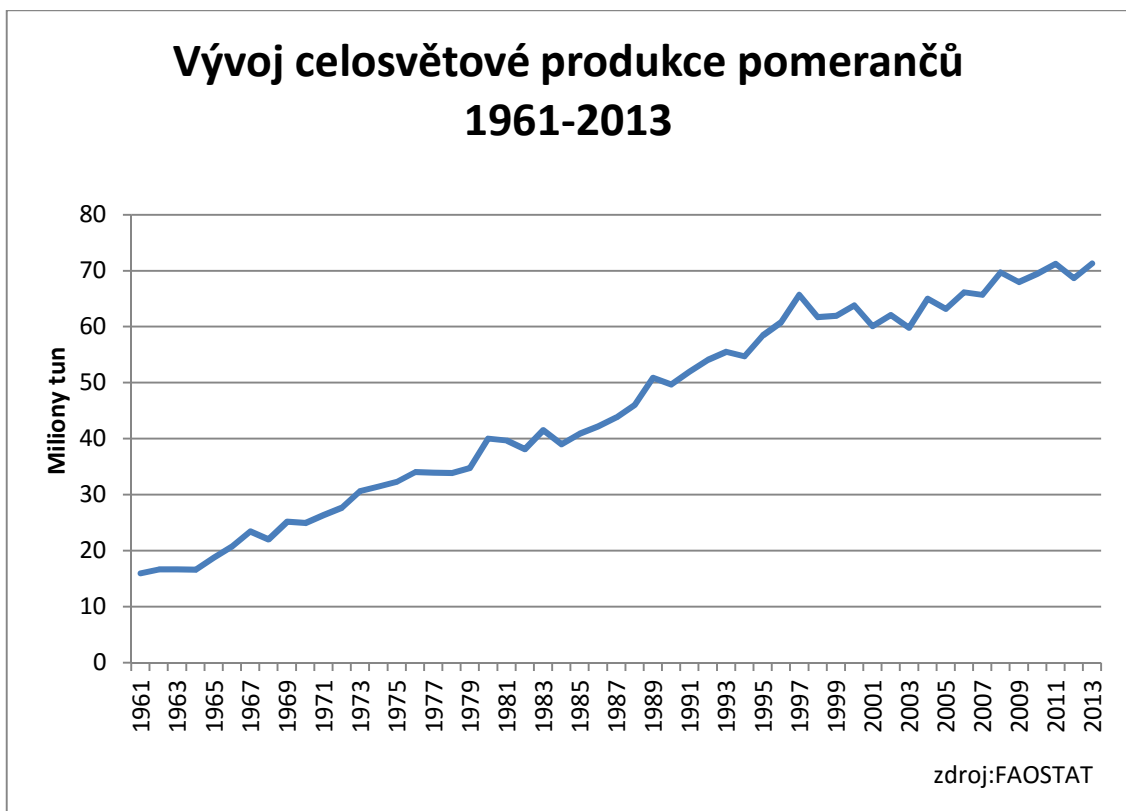
Graf 8 - Vývoj celosvětové produkce hroznů 1961-2013

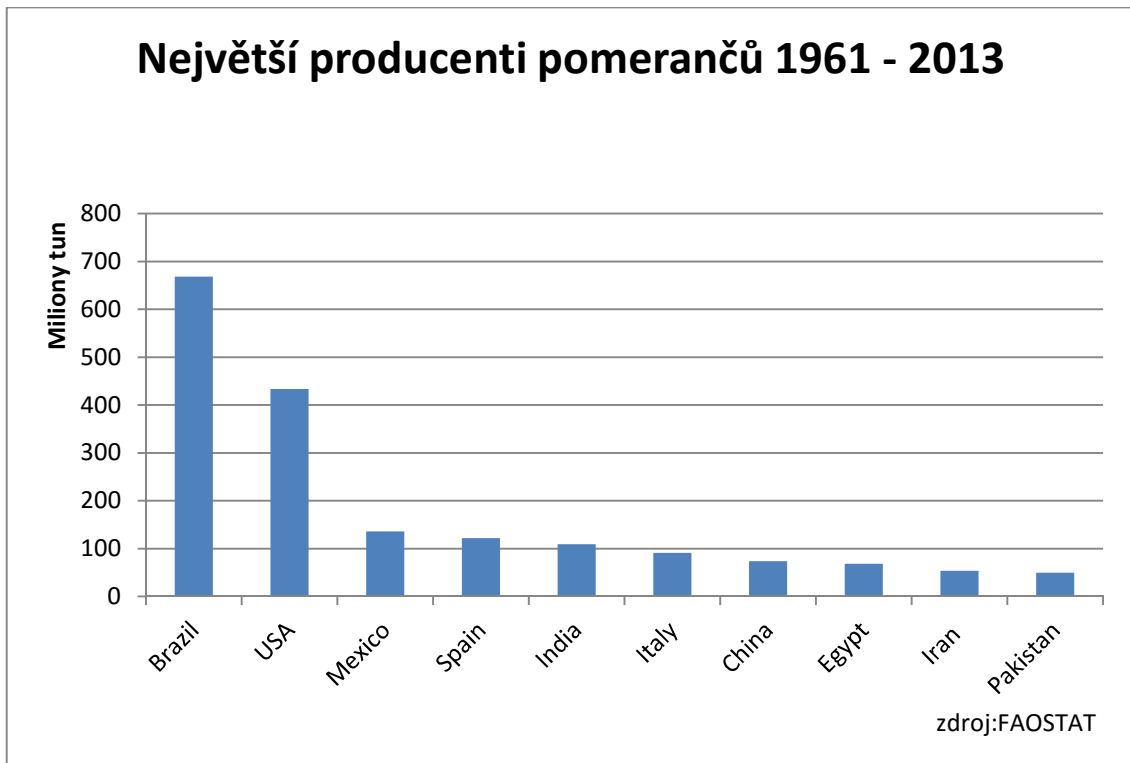
Graf 9 - Největší světoví producenti hroznů - průměrná roční produkce 1961 - 2013

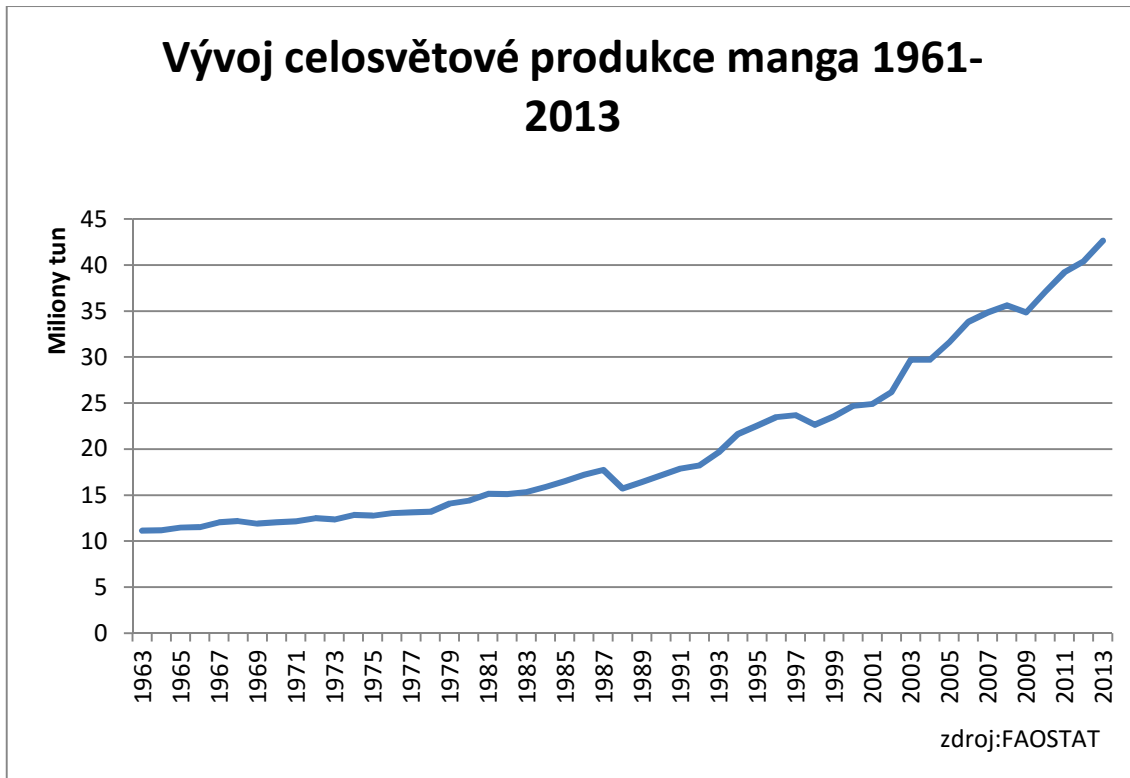
Graf 10 - Vývoj celosvětové produkce pomerančů 1961-2013

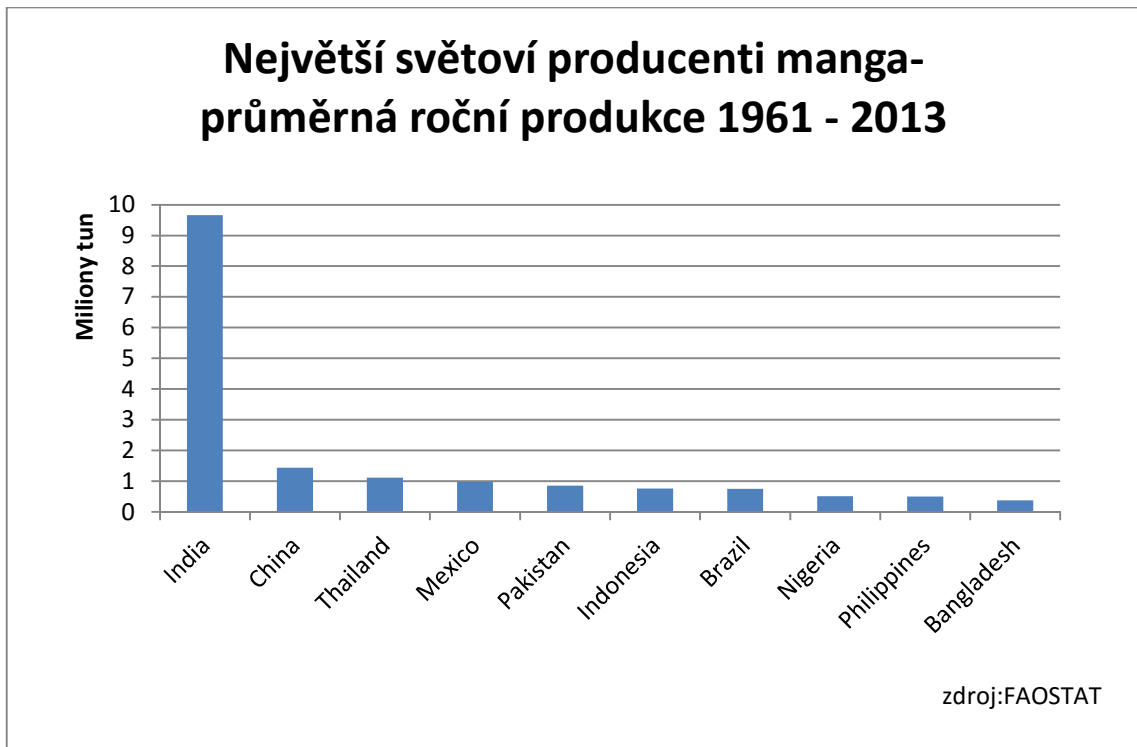
Graf 11 - Největší producenti pomerančů 1961 - 2013

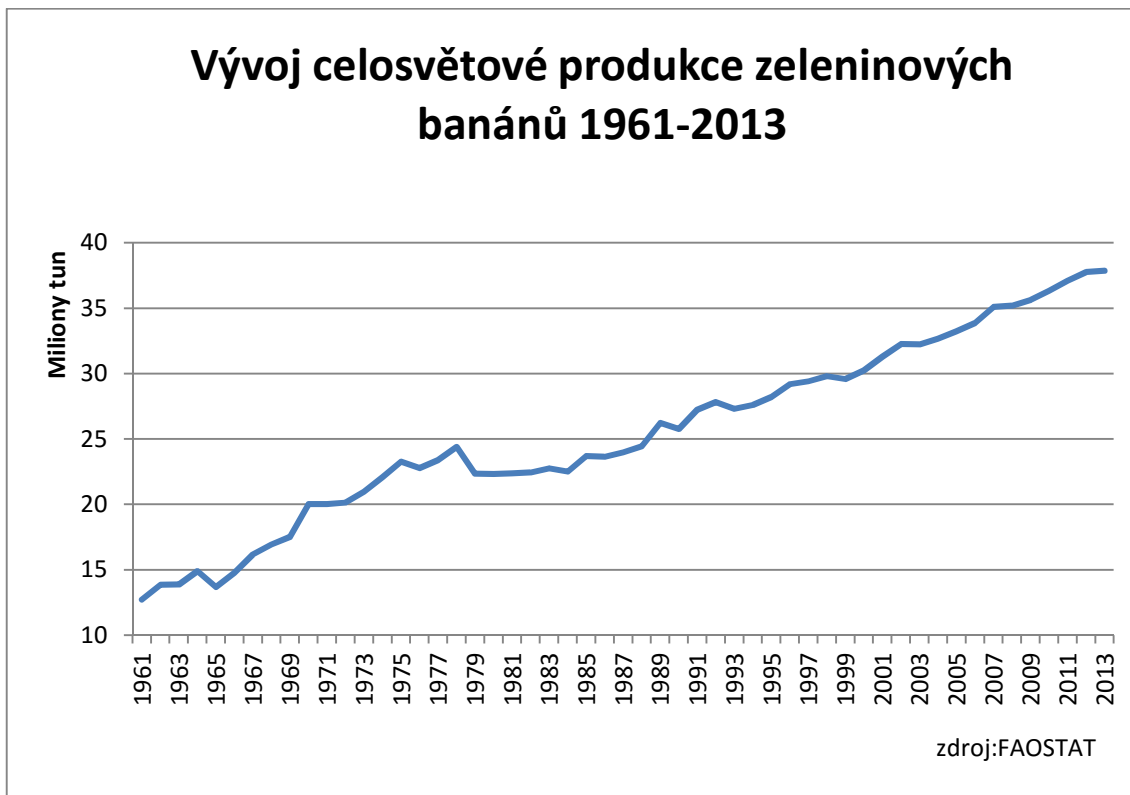
Graf 12 - Vývoj celosvětové produkce manga 1961-2013

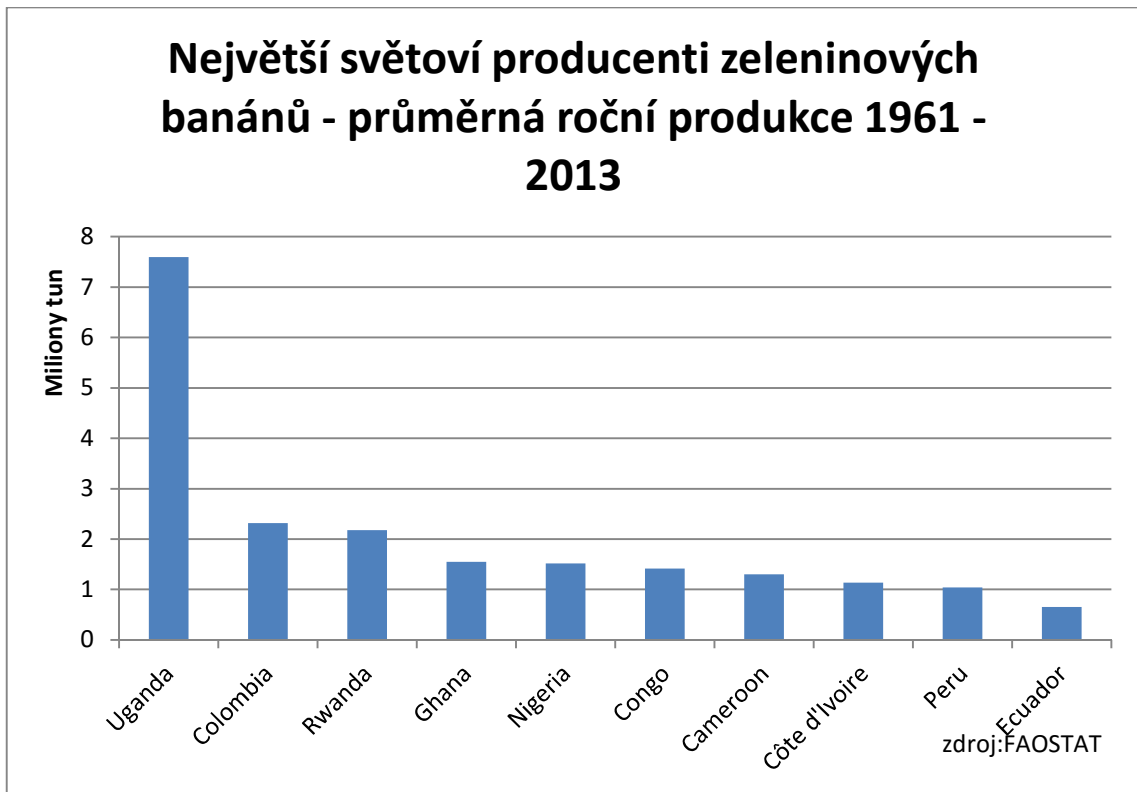
Graf 13 - Největší světoví producenti manga- průměrná roční produkce 1961 - 2013

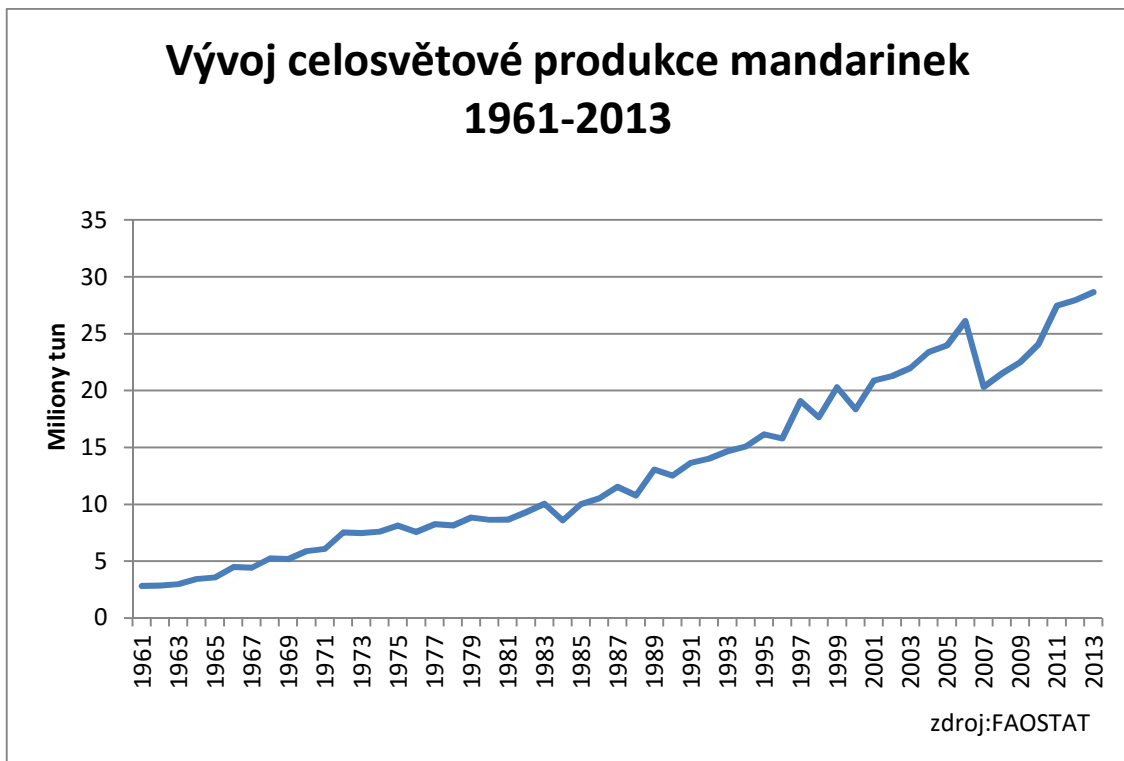
Graf 14 - Vývoj celosvětové produkce zeleninových banánů 1961-2013

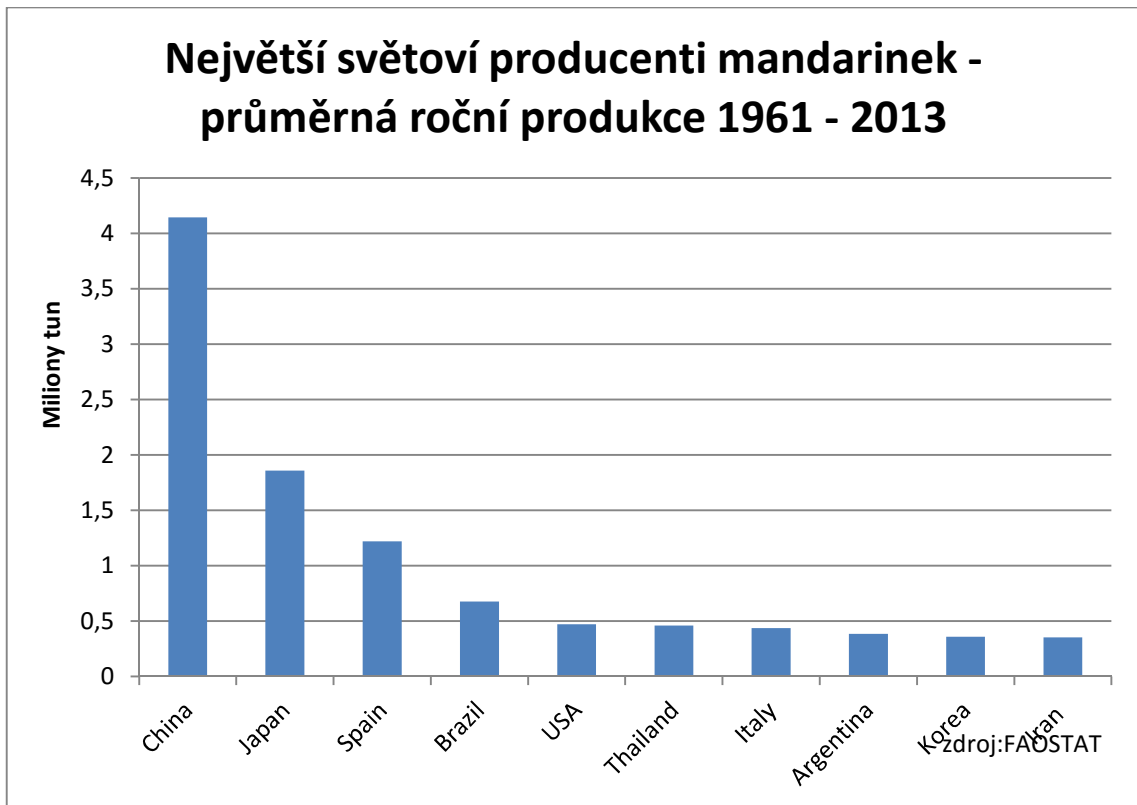
Graf 15 - Největší světoví producenti zeleninových banánů - průměrná roční produkce 1961 - 2013

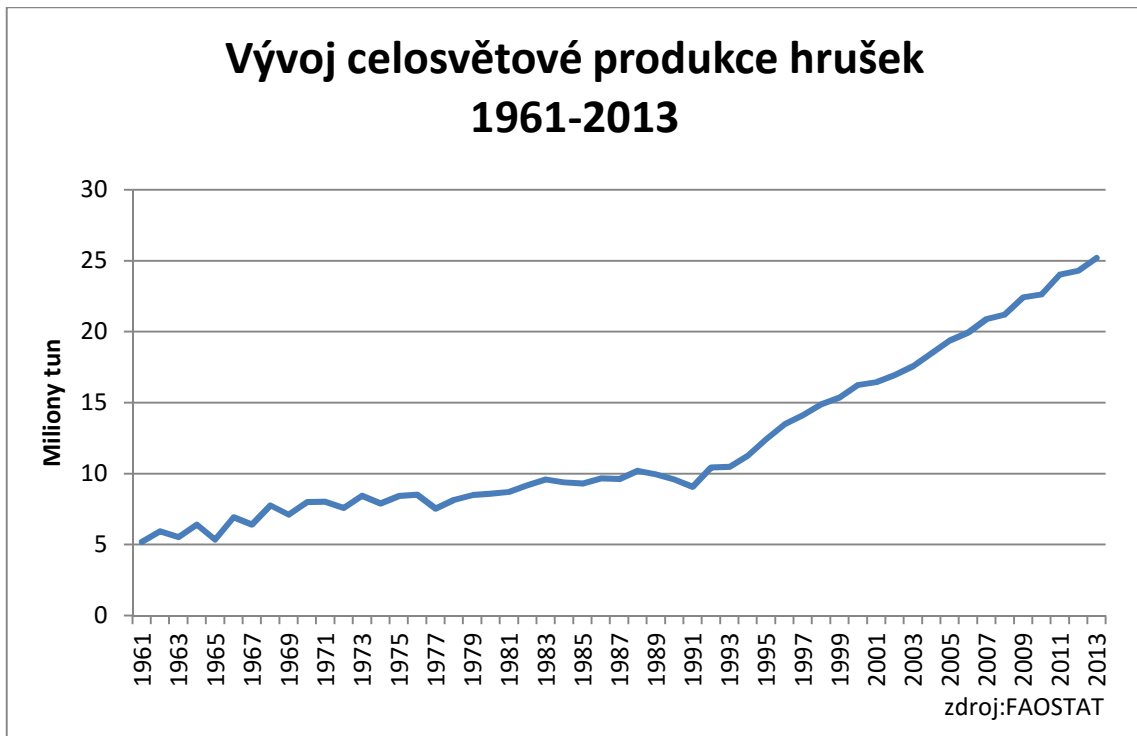
Graf 16 - Vývoj celosvětové produkce mandarinek 1961-2013

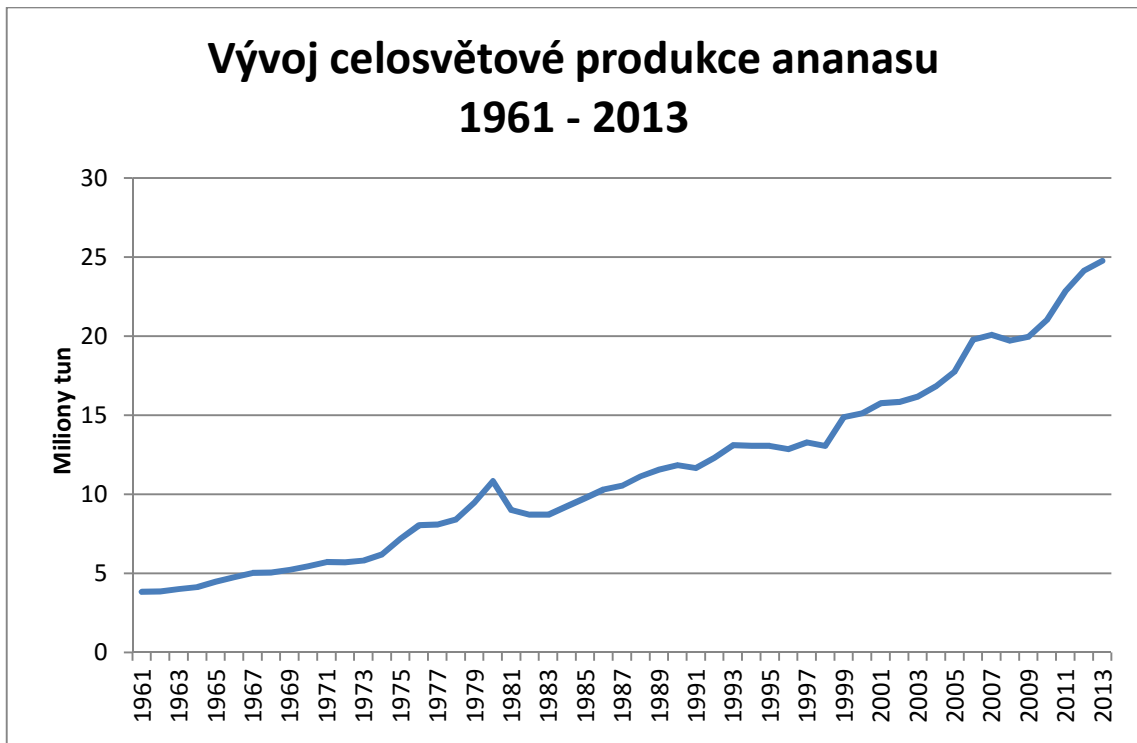
Graf 17 - Největší světoví producenti mandarinek - průměrná roční produkce 1961 - 2013

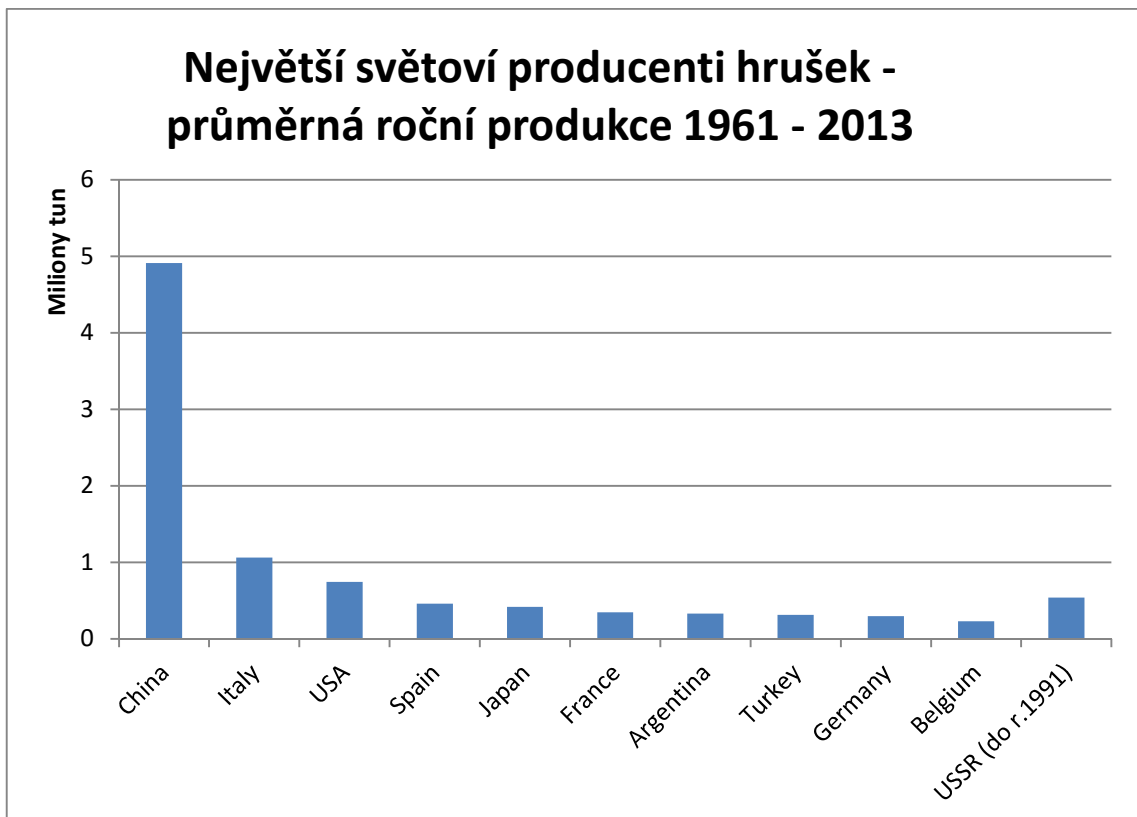
Graf 18 - Vývoj celosvětové produkce hrušek 1961-2013

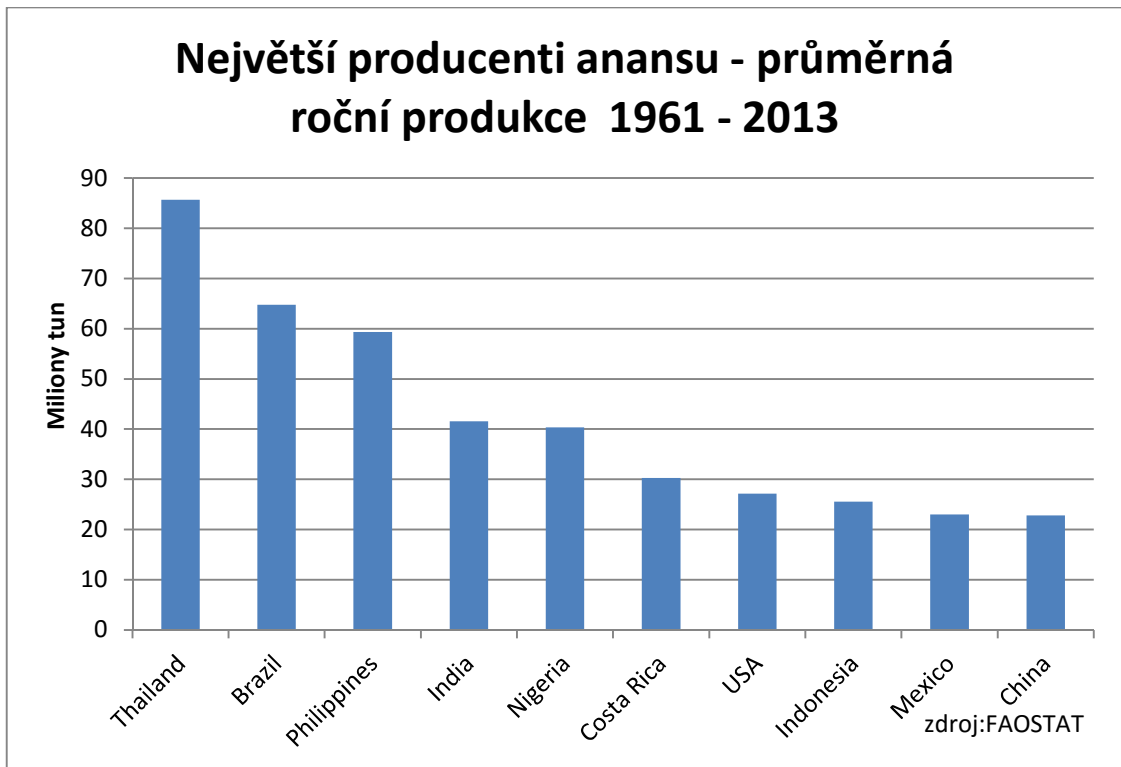
Graf 19 - Největší světoví producenti hrušek - průměrná roční produkce 1961 - 2013

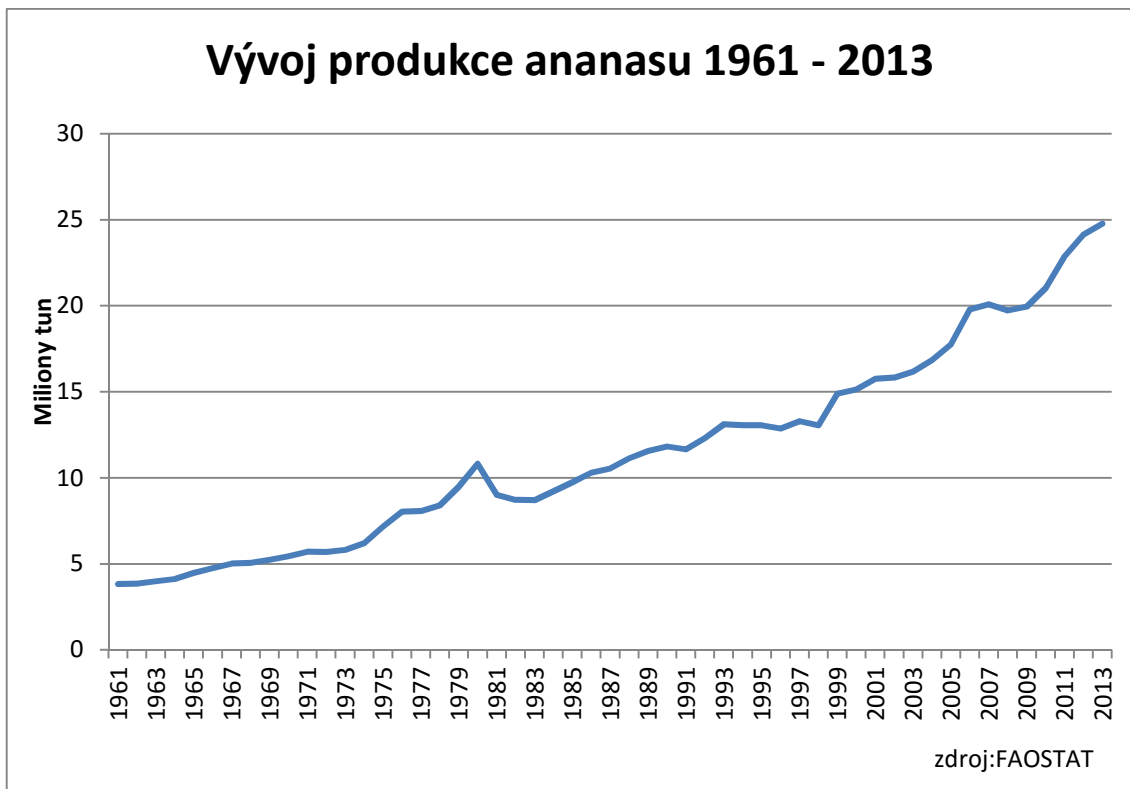
Graf 20 - Vývoj celosvětové produkce ananasu 1961 - 2013

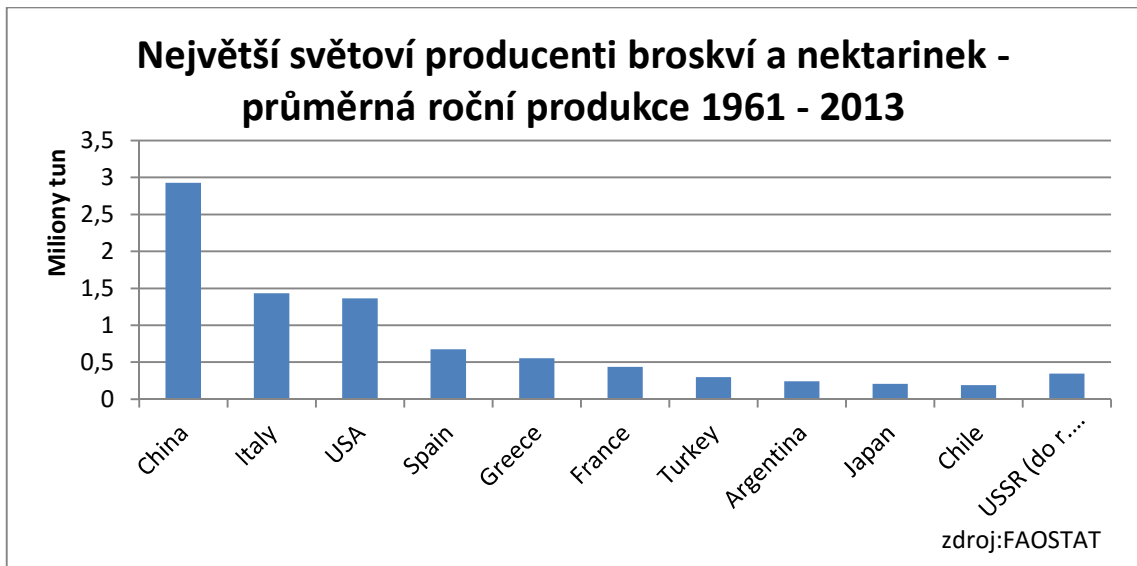
Graf 21 - Největší světoví producenti ananásů - průměrná roční produkce 1961 - 2013

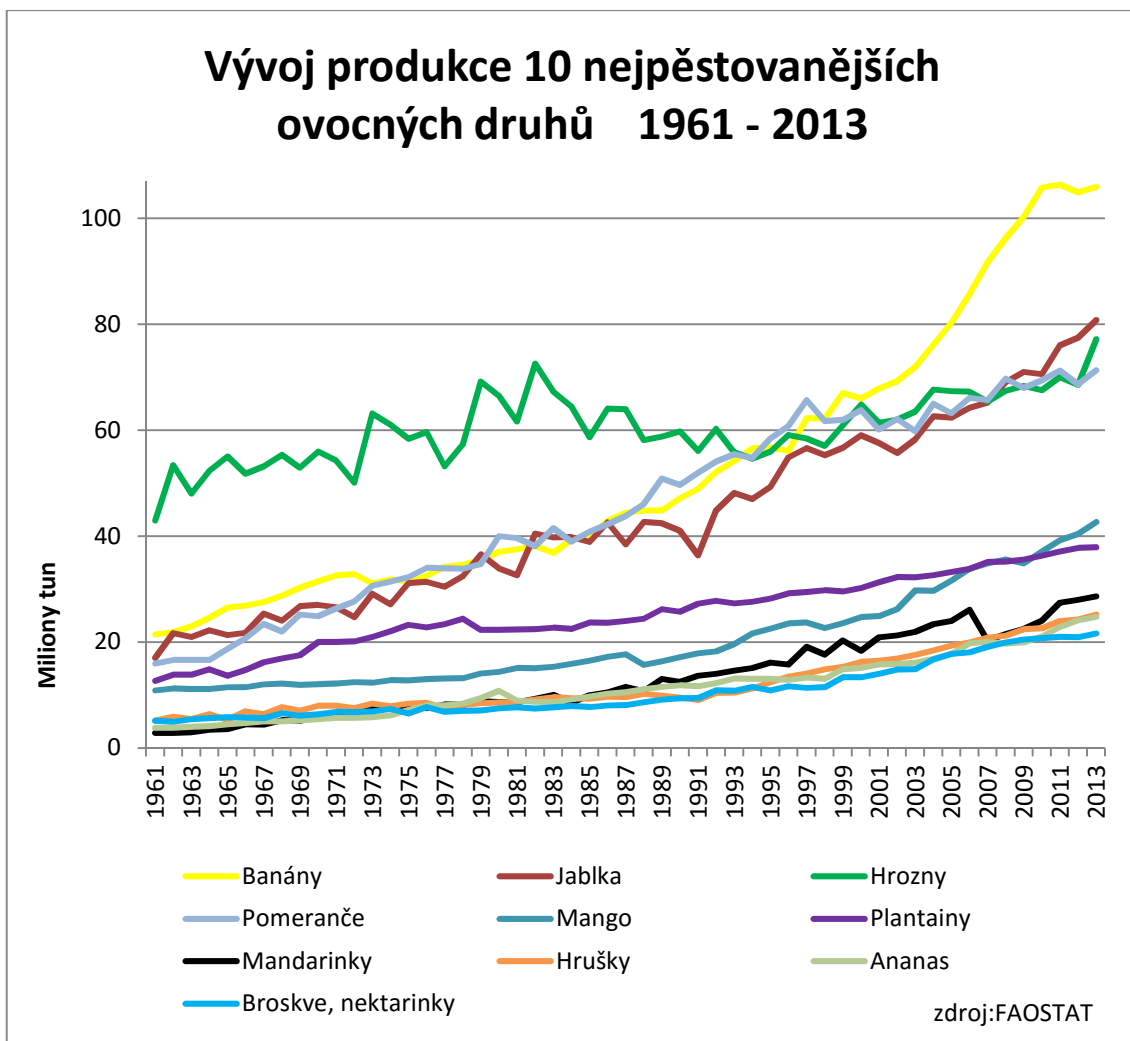
Graf 22 - Vývoj celosvětové produkce broskví 1961-2013

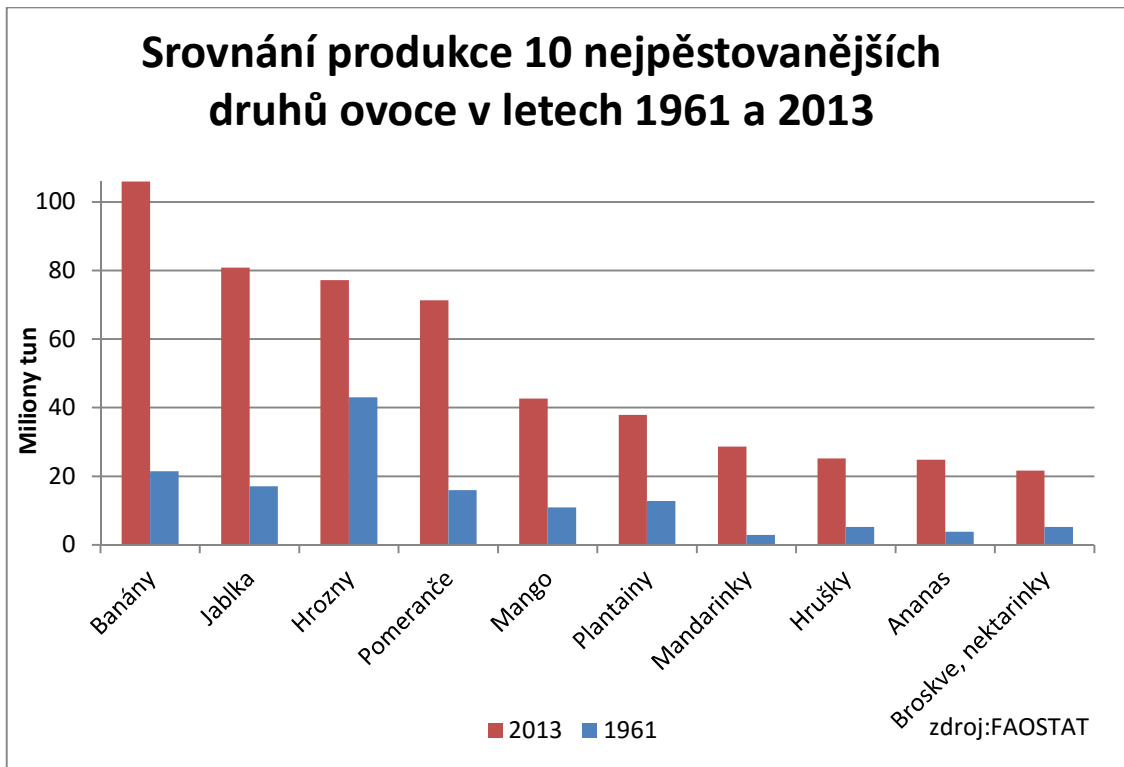
Graf 23 - Největší světoví producenti meruněk- průměrná roční produkce 1961 - 2013

Graf 24 - Vývoj produkce 10 nejpěstovanějších ovocných druhů 1961 - 2013

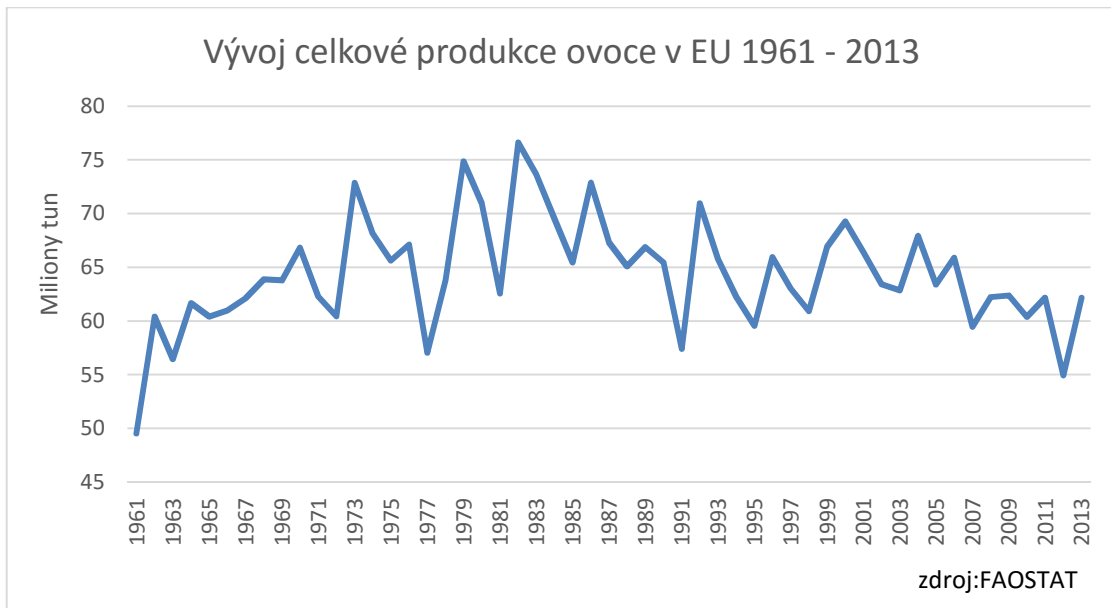
Graf 25 - Srovnání produkce 10 nejpěstovanějších druhů ovoce v letech 1961 a 2013

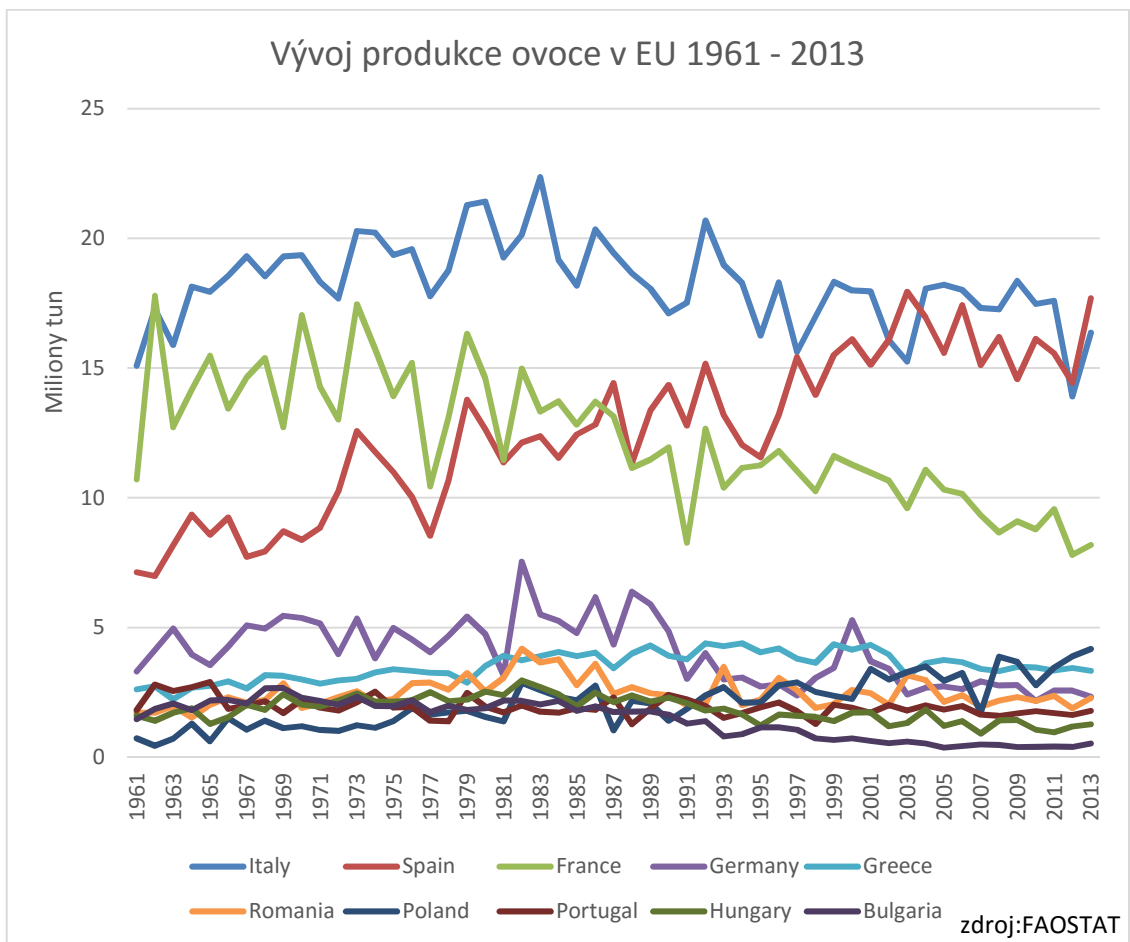
Graf 26 - Průměrná produkce 10 nejpěstovanějších druhů ovoce 2004 - 2013

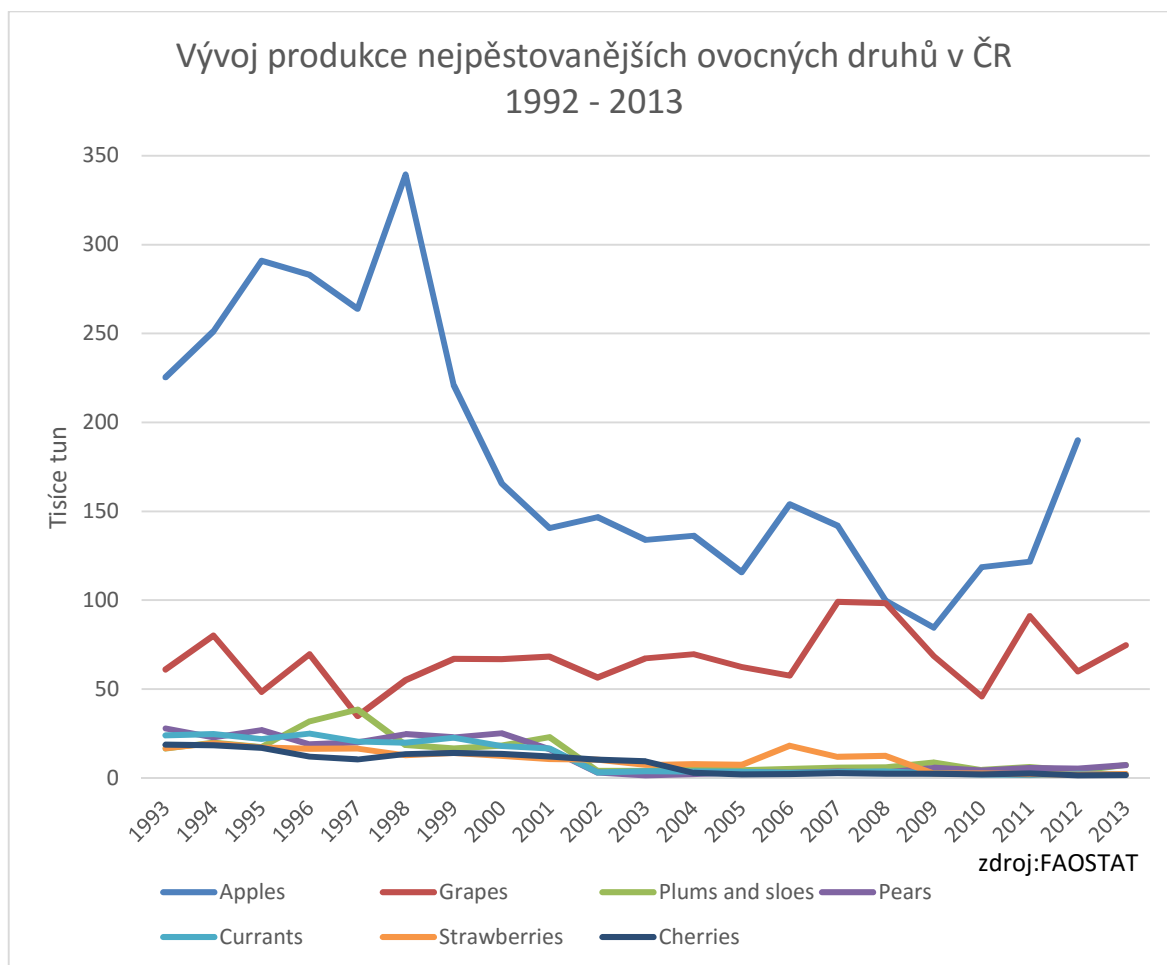
Graf 27 - Vývoj celkové produkce ovoce v EU 1961 - 2013

Graf 28 - Vývoj produkce ovoce v EU 1961 - 2013

Graf 29 - Vývoj produkce nejpěstovanějších ovocných druhů v ČR 1992 - 2013

Graf 30 - Populace

